

**Etelä-Savon
hyvinvointialue**

Etelä-Savon hyvinvointialueen tilinpäätös 2024

ALUEHALLITUS 31.3.2025 §

ALUEVALTUUSTO 26.5.2025 §

Sisällysluettelo

1	Toimintakertomus	1
1.1	Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	1
1.1.1	Hyvinvointialuejohtajan katsaus.....	1
1.1.2	Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	3
1.1.3	Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa.....	12
1.1.4	Henkilöstö	14
1.1.5	Ympäristö	16
1.1.6	Muut ei-taloudelliset asiat	17
1.1.7	Arvio tulevasta kehityksestä, merkittävimmistä epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista	18
1.2	Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	22
1.3	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	23
1.3.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen	23
1.3.2	Toiminnan rahoitus	27
1.4	Rahoitusasema ja sen muutokset.....	29
1.5	Kokonaistulot ja -menot.....	33
1.6	Hyvinvointialuekonsernin toiminta ja talous	35
1.6.1	Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt	35
1.6.2	Konsernin toiminnan ohjaus ja konsernivalvonta.....	35
1.6.3	Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	36
1.6.4	Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	36
1.6.5	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	37
1.7	Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	42
1.7.1	Tuloksen käsittely	42
1.7.2	Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	42
2	Talousarvion toteutuminen	56
2.1	Hyvinvointialueen strategia ja strategiset tavoitteet	56
2.2	Valtakunnallisten strategisten tavoitteiden toteutuminen	59
2.3	Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	70
2.3.1	Konsernin tavoitteiden toteutuminen	70
2.3.2	Toimialojen tavoitteiden toteutuminen	70

2.3.3	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	119
2.4	Investointiosan toteutuminen	121
2.5	Lainaonttovaltuuden käyttö investointien rahoittamiseen	122
2.6	Rahoitusosan toteutuminen	123
2.7	Yhteenveto aluevaltuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	124
3	Tilinpäätöslaskelmat	126
3.1	Tuloslaskelma	126
3.2	Rahoituslaskelma	127
3.3	Tase.....	128
3.4	Konsernin tuloslaskelma	130
3.5	Konsernin rahoituslaskelma	131
3.6	Konsernitase	132
4	Tilinpäätöksen liitetiedot	134
5	Eriytetyt tilinpäätöslaskelmat	151
6	Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä	153
7	Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat	154

1 Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Hyvinvointialuejohtajan katsaus

Eloisan tulos vuodelta 2024 muodostui aiempia arvioita paremmaksi. Alijäämää kertyi noin 42,2 miljoonaa euroa, noin 3,5 miljoonaa vähemmän kuin viime vuonna muutetussa talousarviossa ennakoitiin.

Eloisan väki teki loistavaa työtä kulujen saattamisessa hallintaan. Tästä kuuluu lämmin kiitos kaikille, jotka ovat osaltaan auttaneet kustannuksiamme alas. Menojen hillintä on erityisen vaikea laji, kun samalla yrittää säilyttää palvelut entisellä tasolla.

Kahden ensimmäisen vuoden yhteenlaskettu eli kumulatiivinen alijäämä jää noin 76,6 miljoonaan, mikä tekee noin 592 euroa alijäämää asukasta kohden. Asukaskohtaisissa alijäämissä Eloisa näyttää sijoittuvan edelleen hyvinvointialueiden keskikastiin.

Emme pysty kattamaan alijäämiä vuoden 2026 loppuun mennessä, mutta talouden suunta on oikea ja tilanne on hallinnassa. Yksittäisistä menoista henkilöstökulut alittavat talousarvion lukemat, mutta palvelujen ostot puolestaan taas ylittävät. Sopeutustoimien onnistumisesta kertoo, että toimintamenojen kasvu verrattuna edelliseen vuoteen jää alle kolmeen prosenttiin. Tämä on erinomainen tulos, kun otetaan huomioon palkkaratkaisut.

Talouspolitiikan arviointineuvosto totesi vuotuisessa raportissaan (28.1.2025), että hyvinvointialueet pystyvät kyllä säästöihin, mutta aikataulu on liian tiukka. Arviointineuvoston mukaan tämän ei tarvitse tarkoittaa valtion rahoituksen kasvattamista pidemmällä aikavälillä. Se suosittelee alijäämien kattamisajan pidentämistä. Nostin tämän ajatuksen kansalliseen keskusteluun jo syksyllä 2023, eikä ajatus näytä vanhentuneen ollenkaan.

Arviointineuvosto huomauttaa myös raportissaan, että hyvinvointialueiden alijäämät eivät myöskään kerro itse sote-uudistuksen epäonnistumisesta.

Kun sote-uudistusta tehtiin, ei tiedetty aiempien organisaatioiden alibudjetoinneista, tulevasta kovasta inflaatiosta eikä siitä, syksyllä 2022 tehtiin työmarkkinaratkaisu, joka toi sote-alalle poikkeuksellisen korkeat palkan-
korotukset. Valtiovarainministeriön mukaan palkkaratkaisu nosti sote-alan työntekijöiden palkkoja kuusi prosenttia vuonna 2023 ja 4,7 prosenttia vuonna 2024. Se nostaa palkkoja yhä 6,7 prosentilla tänä vuonna. Eri-
tyisesti palkkojen nousu on kiristänyt arviointineuvoston mukaan hyvinvointialueiden taloustilannetta huomattavasti.

Hyvinvointialueiden talousvaikeudet johtuvat ulkoisista talouteen tulleista paineista. Eloisa on vaikeissa olo-
suhteissa pysynyt hyvin itselleen asettamissa talousraameissa. Samalla olemme pystyneet nopeuttamaan hoi-
toon ja hoivaan pääsyä. Henkilöstötyytyväisyys on pysynyt jopa yllättävän korkealla tasolla useista vaikeista
yhteistoimintaneuvotteluista huolimatta. Pystyimme myös kasvattamaan vakinaisen henkilöstön määrää 166
työntekijällä, joista suurin osa tuli hoito- ja hoivatyöhön. Tämä on erityisen tärkeää palvelujemme turvaa-
miseksi, koska tulevana vuosina eläköityy paljon eloisalaisia, hoidon ja hoivan tarve kasvaa ja kilpailu pienten
ikäluokkien osajista kiristyy.

Olemme myös vastanneet talouden haasteisiin. Päätöksiä talouden sopeuttamisesta on tehty kaikkiaan 87,7 miljoonan euron edestä. Alueen päättäjät ovat uskaltaneet tehdä vaikeita ratkaisuja. Toimialat ovat toteuttaneet kiitettävällä tavalla sopeutuksia, mikä näkyy toimintamenojen hallitussa kasvussa.

THL totesi arviointiraportissaan 22/2024 Etelä-Savon hyvinvointialueesta: ”Alueen laskennallisen rahoituksen taso suhteessa vuoden 2023 kulurakenteeseen on maan matalin (0,89, koko maa 0,95), mikä kuvastaa alueen rahoituksen ja kustannusrakenteen välistä epätasapainoa.”

Nykyinen hyvinvointialueiden rahoitusmalli kohtelee Etelä-Savon kaltaista väestöään menettävää aluetta hyvin epäoikeudenmukaisesti. Väestön väheneminen vie meiltä rahoitusta ja johtaa jatkuvaan palvelujen leikkaamisen kierteeseen. Nykyisen rahoitusmallin mukaisia leikkauksia ei enää voi tehdä lakisääteisiä palveluja vaarantamatta.

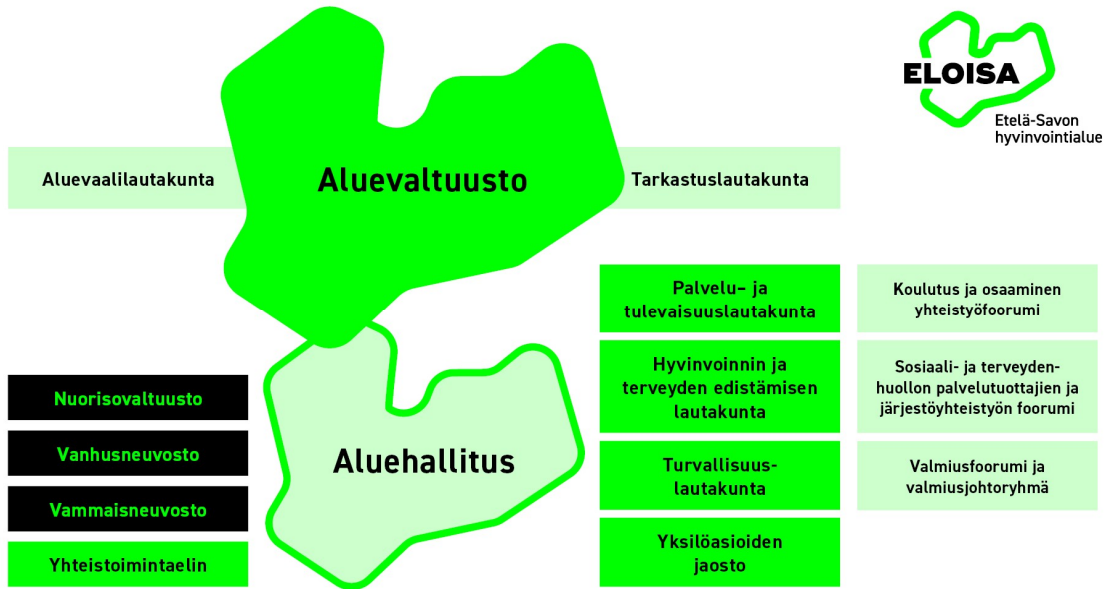
Tulemme jatkamaan ponnisteluja rahoitusmallin uudistamiseksi.

Santeri Seppälä

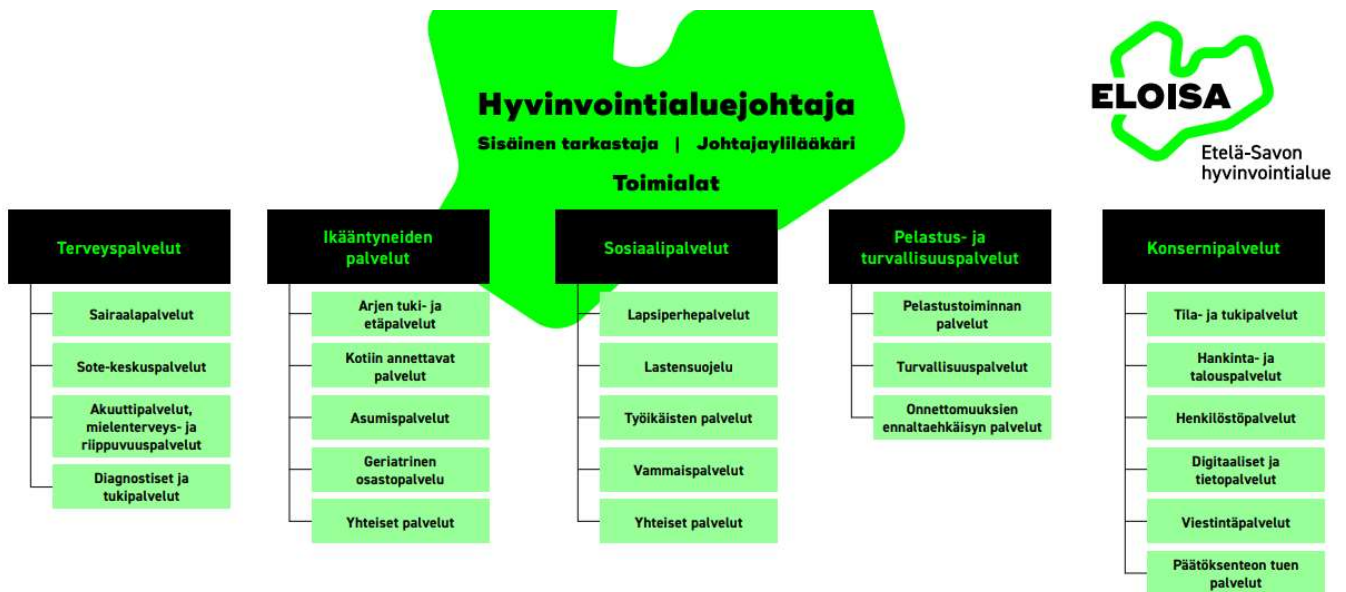
hyvinvointialuejohtaja

1.1.2 Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Etelä-Savon hyvinvointialueen hallinto vuonna 2024:

Etelä-Savon hyvinvointialueen organisaatio vuonna 2024:

Aluevaltuusto

Kokouksia 4

Päätöksiä 68 (pl. vakiopykälät)

Puheenjohtaja: Anna-Kristiina Mikkonen (sd.)

1. varapuheenjohtaja: Mira Ilmoniemi (kok.)

2. varapuheenjohtaja: Tommi Vehmala (kesk.)

Valtuutettu	Kunta	Puolue
Ahonen, Liisa	Mikkeli	kd.
Anunti-Virta, Mirja	Sulkava	kok.
Auvinen, Hannu	Sulkava	kesk.
Hartonen, Tanja	Mikkeli	kesk.
Hassinen, Riitta	Mikkeli	sd.
Heikkinen, Liisa	Pieksämäki	kok.
Honkamaa, Tapio	Mikkeli	kesk.
Huhtala, Katri	Puumala	kok.
Huupponen, Erkki	Pieksämäki	sd.
Hämäläinen, Laura → Maritta Mynttinen 7.10.2024	Mikkeli	kesk.
Hämäläinen, Miia	Pertunmaa	kok.
Häkkänen, Antti	Mäntyharju	kok.
Ilmoniemi, Mira	Pieksämäki	kok.
Juhola, Jatta	Mikkeli	sd.
Juntunen, Maisa	Kangasniemi	vihr.
Juuti, Tero	Savonlinna	vihr.
Järvinen, Heli	Savonlinna	vihr.
Järvinen, Sami	Mikkeli	kok.
Kaskinen, Terho	Savonlinna	kesk.
Kauria, Outi	Mikkeli	kesk.
Saari, Sanni	Rantasalmi	kesk.
Kilpeläinen, Pekka	Savonlinna	sd.
Koskela, Jouni	Savonlinna	kd.
Kristiansson, Olli-Pekka	Savonlinna	sd.
Kuikka, Seija	Mikkeli	kesk.
Kuronen, Tuula	Pieksämäki	sd.
Kähkönen-Valtola, Suvi	Mikkeli	kok.
Laamanen, Kirsti	Savonlinna	kesk.
Laine, Janne	Savonlinna	kesk.
Laukkanen, Heikki	Juva	kesk.
Leppä, Jari	Pertunmaa	kesk.
Liikanen, Veli	Mikkeli	vihr.

Valtuutettu	Kunta	Puolue
Liukkonen, Saara	Hirvensalmi	kok.
Liukkonen, Tapani	Mikkeli	ps.
~~Lundelius, Matti~~ → Mouhu Kari 21.2.2024	Savonlinna	ps.
Mikkonen, Anna-Kristiina	Savonlinna	sd.
Moilanen, Soili	Pieksämäki	kesk.
Mouhu, Kari 21.2.2024	Mäntyharju	ps.
Mynttinen, Maritta 7.10.2024	Hirvensalmi	kesk.
Nieminiitty, Sanna	Savonlinna	vas.
Niiranen, Lauri	Enonkoski	kesk.
Olkkonen, Kirsi	Mikkeli	kesk.
Peitsaro, Panu	Savonlinna	liik.
Pulliainen, Liisa	Mikkeli	kesk.
Puntanen, Anne	Mikkeli	sd.
Puputti, Seija	Savonlinna	liik.
Pöyry, Pekka	Mikkeli	kesk.
Remes, Ville	Pieksämäki	kok.
Sepponen, Arto	Pieksämäki	kesk.
Seppälä, Arto	Mikkeli	sd.
Sistonen, Eero	Rantasalmi	kesk.
Smedberg, Jari	Savonlinna	liik.
Soininen, Mali	Mikkeli	kok.
Stenberg, Eija	Savonlinna	sd.
Strandman, Jaana	Mikkeli	ps.
Strengell, Jarno	Mikkeli	sd.
Suomalainen, Tuukka	Savonlinna	kesk.
Taavitsainen, Satu	Mikkeli	vas.
Valtola, Oskari	Mikkeli	kok.
Valtola, Pirkko	Mikkeli	kok.
Vehmala, Tommi	Kangasniemi	kesk.

Varavaltuutettu	Kunta	Puolue
Rasola, Nina	Mikkeli	kok.
Kervinen, Jouko	Savonlinna	kok.
Kovanen, Anna-Maria	Pieksämäki	kok.
Leinonen, Janne	Savonlinna	kok.
Turunen, Pekka	Savonlinna	kok.
Kantola, Eero	Mäntyharju	kd.
Kietäväinen, Olavi	Puumala	kd.
Mykkänen, Risto	Pieksämäki	vas.
Sallinen, Leena	Savonlinna	vas.
Marttinen, Mika	Mikkeli	kok.

Varavaltuutettu	Kunta	Puolue
Pekkonen, Pasi	Savonlinna	liik.
Laukkanen, Jaana	Mikkeli	sd.
Lipsanen, Heino 28.11.2024	Juva	kesk.
Saintula, Eija	Hirvensalmi	sd.
Väisänen, Tiina	Kangasniemi	sd.
Nousiainen, Markku	Savonlinna	sd.
Hartonen, Ari	Mäntyharju	sd.
Peni, Riikka	Mikkeli	vihr.
Majamäki, Mika	Pieksämäki	vihr.
~~Mouhu, Kari~~ nousi valtuutetuksi 21.2.2024	Mäntyharju	ps.
Sensio, Jani	Mikkeli	kok.
~~Mynttinen, Maritta~~ nousi valtuutetuksi 7.10.2024	Mikkeli	kesk.
Myyryläinen, Veli Pekka 14.5.2024	Pieksämäki	ps.
Tella, Airi	Puumala	kesk.
Pekonen, Petri	Mikkeli	kesk.
Pirttiaho, Susanna	Kangasniemi	kesk.
Pasanen, Unto	Puumala	kesk.
Rahikainen, Ville 19.1.2024	Mikkeli	kok.
Rintala, Janne 19.1.2024	Mikkeli	ps.

Aluehallitus

Kokouksia 20

Päätöksiä 156 (pl. vakiopykälät)

Puheenjohtaja: Heikki Laukkanen (kesk.)

1. varapuheenjohtaja: Arto Seppälä (sd.)

2. varapuheenjohtaja: Pirkko Valtola (kok.)

Jäsen	Varajäsen
Saari, Sanni (kesk.)	Sistonen, Eero (kesk.)
Huupponen, Erkki (sd.)	Kuronen, Tuula (sd.)
Koskela, Jouni (kd.), 1/2 valt.kausi	Järvinen, Heli (vihr.), 1/2 valt.kausi
Kuikka, Seija (kesk.)	~~Ölkkönen, Kirsi (kesk.)~~ → Tapio Honkamaa (kesk.) 21.2.2024
Laine, Janne (kesk.)	Karvinen, Hannu (kesk.)
Laukkanen, Heikki (kesk.)	Mykkänen, Risto (vas.)
Moilanen, Soili (kesk.)	Honkanen, Heidi (kesk.)
Peitsaro, Panu (liik.)	Juuti, Tero (liik.)
Stenberg, Eija (sd.)	Hartonen, Ari (sd.)
Strandman, Jaana (ps.)	Visunen, Kirsi (ps.)
Seppälä, Arto (sd.)	Juhola, Jatta (sd.)

Jäsen	Varajäsen
Valtola, Oskari (kok.)	Hänninen, Ari (kok.)
Valtola, Pirkko (kok.)	Soininen, Mali (kok.)

Tarkastuslautakunta

Kokouksia 11

Päätöksiä 31 (pl. vakiopykälät)

Puheenjohtaja: Mirja Anunti-Virta (kok.)

Varapuheenjohtaja: ~~Laura Hämäläinen (kesk.)~~ Outi Kauria (kesk.) 7.10.2024

Jäsen	Varajäsen
Huhtala, Katri (kok.)	Pekkonen, Pasi (liik.)
Anunti-Virta, Mirja (kok.)	Heikkinen, Liisa (kok.)
Hassinen, Riitta (sd.)	Rantalainen, Raija (sd.)
~~Hämäläinen, Laura (kesk.)~~ → Anne Matilainen 7.10.2024	Kakriainen, Markku (kesk.)
Kauria, Outi (kesk.)	Levänen, Arvo (kesk.)
Kristiansson, Olli-Pekka (sd.)	Nousiainen, Markku (sd.)
Mouhu, Kari (ps.)	Lindholm, Terttu-Liisa (ps.)
Pasanen, Unto (kesk.)	Nousiainen, Marja Sisko (kesk.)
Turunen, Pekka (kok.)	Taipale, Mauri (kok.)

Aluevaalilautakunta

Kokouksia 4

Päätöksiä 9 (pl. vakiopykälät)

Puheenjohtaja: Jari Sihvonen (kesk.)

Varapuheenjohtaja: Mervi Lipsanen (sd.)

Jäsenet
Anna-Mari Kovanen (kok.)
Raimo Heinänen (ps.)
~~Tuija Vänttinen (liik.)~~ → Anneli Korhonen 7.10.2024
Varajäsenet
Vesa Rouhiainen (vihr.)
Heikki Haukijärvi (kd.)
Risto Mykkänen (vas.)
Eeva Vuorinen (kesk.)
Mia Estelle Lotta (sd.)

Palvelu- ja tulevaisuuslautakunta

Kokouksia 2

Päätöksiä 10 (pl. vakiopykälät)

Puheenjohtaja: Anne Puntanen (sd.)

Varapuheenjohtaja: Mali Soininen (kok.)

Jäsen	Varajäsen
Auvinen, Hannu (kesk.)	Saari, Sanni (kesk.)
Tapani Liukkonen (ps.)	Ritvanen, Petri (ps.)
Kokko, Sampsa (kok.)	Tuunanen, Jarmo (kok.)
Laukkarinen, Jaana (sd.)	Rautiainen, Sari (sd.)
Mynttinen, Maritta (kesk.)	Väisänen, Sanna (vas.)
Puputti, Seija (liik.)	Janhunen, Katriina (vihr.)
Pöyry, Pekka (kesk.)	Noponen, Perttu (kesk.)
Puntanen, Anne (sd.)	Hartonen, Ari (sd.)
Soininen, Mali (kok.)	Rasola, Nina (kok.)

Turvallisuuslautakunta

Kokouksia 3

Päätöksiä 10 (pl. vakiopykälät)

Puheenjohtaja: Miia Hämäläinen (kok.)

Varapuheenjohtaja: Tuukka Suomalainen (kesk.)

Jäsen	Varajäsen
Heinänen, Raimo (ps.)	Pekka Laitinen (ps.)
Hämäläinen, Miia (kok.)	Kovanen, Anna-Maria (kok.)
Kantola, Eero (kd.)	Marttinen, Mika (liik.)
Laamanen, Kirsti (kesk.)	Sallinen, Leena (vas.)
Leinonen, Janne (kok.)	Vuori, Juha (kok.)
Lipsanen, Mervi (sd.)	Saintula, Eija (sd.)
Pulliainen, Liisa (kesk.)	~~Matilainen, Anne (kesk.)~~ → Noponen, Sari (kesk.) 11.12.2024
~~Strengell, Jarmo (sd.)~~ → Hakkarainen, Juha (sd.) 11.12.2024	Noponen, Sari (kesk.)
Suomalainen, Tuukka (kesk.)	Nousiainen, Markku (sd.)
	Leppäkumpu, Raimo (kesk.)

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta

Kokouksia 5

Päätöksiä 8 (pl. vakiopykälät)

Lautakunnan jäsenet / varajäsenet

Puheenjohtaja: Tapio Honkamaa (kesk.)

Varapuheenjohtaja: Ville Remes (kok.)

Jäsen	Varajäsen
Hartonen, Tanja (kesk.)	Visunen, Kirsi (ps.)
Honkamaa, Tapio (kesk.)	Annala, Esa (vas.)
Juhola, Jatta (sd.)	Tuovinen, Katja (sd.)
Kilpeläinen, Pekka (sd.)	Vironen, Jouni (sd.)
Liukkonen, Saara (kok.)	Turunen, Taru (kok.)
Merikoski, Yrjö (kesk.)	Männistö, Pyry (kesk.)
Pekonen, Petri (kesk.)	Huhtinen, Marjaana (kesk.)
Peni, Riikka (vihr.)	Jämsä, Mika (vihr.)
Pirttiaho, Susanna (kesk.)	Hämäläinen, Maija (kesk.)
Tikkanen, Petri (sd.)	Ruotsalainen, Rita (sd.)
Remes, Ville (kok.)	Lautala, Pentti (kok.)
Smedberg, Jari (liik.)	Vänttinen, Tuija (liik.) → Anneli Korhonen (liik.) 7.10.2024
Tella, Airi (kesk.)	Pirinen, Kaj (kesk.)

Nuorisovaltuusto

Kokouksia 9

Kuntien nuorisovaltuustojen valitsevat jäsenet / varajäsenet		
Jäsen	Varajäsen	Kunta
Ida Tissari, siht.	Rudolfs Kustavus	Enonkoski
Kaisla Tuominen	Iiris Pirinen	Juva
~~Rejda Göy~~ → Casper Vihervuori 26.3.2024	~~Casper Vihervuori~~ → Alma Pusa 26.3.2024	Kangasniemi
~~Gabriel Hirva~~ → Toivo Tiihonen 30.1.2024	Otto Lindsted	Mikkeli
Ronja Nevanperä	Ella Hahl	Mäntyharju
Vilma Ahtiainen	Siiri Pöyry	Pertunmaa
~~Tuukka Lappi~~ → Iida Pulkkinen 27.2.2024 → Tatu Särkkä 26.3.2024	Tatu Särkkä	Pieksämäki
Iida Hynninen ero 29.4.2024		Rantasalmi
Maija Tuovinen	Sinna Ahonen	Puumala
Lotta Silvennoinen	Leo Huttunen	Savonlinna
~~Peppi Virta~~ → Silja Virta 26.3.2024 → Aino Kemppainen 29.10.2024		Sulkava
Marek Kokkonen	Olga Sikanen	Hirvensalmi

Avoimella haulla valitut jäsenet
Kristian Paakkari
Sebastian Niemeläinen
Saara Laukkanen, pj ero 26.3.2024
Sara Heino, pj 26.3.2024 alk.
Henri Laine ero 27.2.2024
Eva Sahlman
Riina Tiainen
Katri Markevitsch
Aamos Kilponen
Olivia Wetterstrand, vpj.
Onni Pänkäläinen

Vanhusneuvosto

Kokouksia 6

Puheenjohtaja: Eija Luukkonen

varapuheenjohtaja: Risto Korhonen

Jäsen	Varajäsen	Kunta / piiri
Jorma Laasonen	Ritva Vuohelainen	Pieksämäki
Jouko Makkonen	Maire Hämäläinen	Savonlinna
Risto Korhonen, Aija Himanen, Hannu Karttunen	Tuula Lahtinen	Mikkeli
Jorma Laesharju	Jaana Lopperi	Mäntyharju
Eija Luukkonen	Esko Vuokko	Juva
Kirsti Heiskanen	Aila Sairanen	Enonkoski
Pertti Paunonen	Tuula Kosonen	Sulkava
~~Helena Kärkkäinen~~ → Marja Arffman 11.4.2024	Eero Eronen	Rantasalmi
Kari Laamanen	Helvi Valtonen	Puumala
Pirjo Laitinen, Simo Hokkanen		Kangasniemi
Kaija Montin	Sirkku Salomäki	Pertunmaa
Sirpa-Helena Pesonen	Juhani Manninen	Hirvensalmi
Leena Teittinen		EKL Eläkkeensaajat Mikkelin piiri
Pekka Valtari	Liisa Torniainen	Etelä-Savon kansallinen senioripiiri
Arvo Levänen	Eeva-Liisa Luukkonen	Eläkeliitto Etelä-Savon piiri
Kirsti Eronen	Leena Suhonen	Eläkeliitto Itä-Savon piiri
~~Pekka Huovila~~ → Liisa Rissanen 11.4.2024		

Vammaisneuvosto

Kokouksia 6

Puheenjohtaja: Leena Pekkanen

Jäsen	Varajäsen	Kunta
~~Kati Sairanen~~ → Heli Lyytikäinen 11.4.2024, Risto Jurvanen, Piritta Punnonen		Savonlinna
Kauko Väisänen, Anneli Liukkonen, Timo Petäjämäki	Reijo Hämäläinen	Mikkeli
Helena Saavalainen	Pertti Kumpulainen	Pieksämäki
Leena Pekkanen		Mäntyharju
Tapio Immonen	Vuokko Viljanen	Juva
~~Tuula Muhonen~~ → Maria Loikkanen 29.10.2024	Maria Loikkanen	Enonkoski
Eeva Lyytinen	Hannamari Autio	Sulkava
Olli Pekka Nykänen		Rantasalmi
Kari Laamanen	Helvi Valtonen	Puumala
Pirjo Laitinen, Kirsti Lähteenmäki		Kangasniemi
Kaija Montin	Sirkku Salomäki	Pertunmaa
Sirpa-Helena Pesonen	Juhani Manninen	Hirvensalmi

Tilivelvolliset

Etelä-Savon hyvinvointialueen tilivelvollisia vuonna 2024 olivat aluehallitus, aluehallituksen alaiset jaostot, lautakunnat, ja seuraavat viranhaltijat: hyvinvointialuejohtaja, toimialajohtajat, palvelualuejohtajat ja palvelualuepäälliköt sekä tulosaluepäälliköt ja -vastuuhenkilöt, johtajaylilääkäri sekä sosiaali- ja integraatiojohtaja.

1.1.3 Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa

Keskeiset toiminnalliset näkökulmat

Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisa on yksi Suomen 21 hyvinvointialueesta, jotka muodostuvat pääosin maakuntajaon pohjalta. Uudenmaan maakunta on jaettu neljään hyvinvointialueeseen. Helsingin kaupunki vastaa sosiaali- ja terveystalouden ja pelastustoimen järjestämisestä alueellaan, HUS-yhtymä vastaa erikseen säädetystä vaativan erikoissairaanhoidon tehtävistä alueellaan. Eloisa järjestää sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen palvelut Etelä-Savon maakunnan 12 kunnan eli Enonkosken, Hirvensalmen, Juvan, Kangasniemen, Mikkelin, Mäntyharjun, Pertunmaan, Pieksämäen, Puumalan, Rantasalmen, Savonlinnan ja Sulkavan alueella.

Vuoden 2023 alusta hyvinvointialueet muodostettiin sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksessa, joka oli yksi Suomen historian merkittävimmistä hallinnollisista uudistuksista. Hyvinvointialueet ovat itsehallinnollisia alueita. Hyvinvointialueiden rahoitus perustuu valtion rahoitukseen, eikä alueilla ole tois- taiseksi verotusoikeutta, kuten kunnilla. Tällä hetkellä nousevan kulukehityksen lisäksi suurin haaste on juuri tämä riittämätön valtion rahoitus.

Hyvinvointialueiden tehtävistä säädetään sosiaali- ja terveystaloudellisia ja pelastustoimea koskevassa erityislainsäädännössä. Hyvinvointialueella on niin kutsuttu rajoitettu yleinen toimiala. Hyvinvointialueilla ei ole rajoittamatonta yleistä toimialaa, kuten kunnilla, vaan se voi päättää ottaa hoitaakseen alueellaan ainoastaan sen lakisäätöisiä tehtäviä tukevia tehtäviä. Hyvinvointialueiden toimintaa, hallintoa, taloutta ja tarkastusta koskeva yleislaki on laki hyvinvointialueesta (611/2021, jäljempänä myös hyvinvointialuelaki). Muita keskeisiä hyvinvointialueen toimintaa koskevia lakeja ovat mm. laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021, nk. järjestämislaki), laki pelastustoimen järjestämisestä (613/2021) laki sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla (615/2021) sekä edellä mainittujen yhteinen, hyvinvointialueuudistukseen liittynyt voimaantulolaki (616/2021). Myös hyvinvointialueiden rahoituksesta on oma erillinen lakinsa, laki hyvinvointialueiden rahoituksesta (617/2021).

Jokainen hyvinvointialue kuuluu yhteen yhteistyöalueeseen. Yhteistyöalueita on viisi, joista jokaisen alueella sijaitsee yliopistollinen sairaala. Yhteistyöalueet edistävät sosiaali- ja terveydenhuollon alueellista yhteensovittamista ja kehittämistä sekä hyvinvointialueiden välistä yhteistyötä. Etelä-Savon hyvinvointialue kuuluu Itä-Suomen yhteistyöalueeseen, johon kuuluvat myös Eloisan lisäksi Keski-Suomen hyvinvointialue, Pohjois-Savon hyvinvointialue (yliopistollinen keskussairaala) ja Pohjois-Karjalan hyvinvointialue. Ensimmäistä yhteistyösopimusta valmisteltiin tiiviisti tilikausien 2023 ja 2024 aikana. Samaan yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden tulee laatia keskinäinen yhteistyösopimus valtuustokausittain.

Sopimusvalmistelua ovat johtaneet neljän hyvinvointialueen aluejohtajat. Sopimusvalmistelua on ohjannut johtoryhmä, johon on kuulunut neljän hyvinvointialueen aluehallitusten puheenjohtajat, hyvinvointialuejohtajat sekä konserni- tai strategiajohtajat. Konserni- ja strategiajohtajista koostuva työryhmä on koordinoinut sopimuksen valmistelua yhdessä sopimusvalmistelua varten asetettujen alatyöryhmien puheenjohtajien kanssa.

Yhteistyösopimuksen sisältö on laadittu vastaamaan lainsäädännön sisältövaatimuksia ja sen lisäksi jokaisesta sopimuksen osa-alueesta on kuvattu strateginen yhteistyövisio. Kyseessä on valtuustokausittain hyväksyttävä valtuustotasoinen asiakirja, jonka vuoksi sopimuskirjaukset ovat yleisellä tasolla ja ne ovat luonteeltaan periaatteellisia. Konkreettiset päätökset esim. hankintayhteistyöstä tehdään hankintalainsäädännön ja kunkin hyvinvointialueen oman hallintosäännön tai muun toimivaltajaon mukaisesti.

Sopimuksen toteuttamisella tavoitellaan toiminnallisten hyötyjen lisäksi taloudellisia hyötyjä. Merkittävimmät taloudelliset hyödyt on arvioitu saatavan yhteishankinnoista sekä yhteistyössä sähköisissä palveluissa ja tietojärjestelmissä. Yhteistyösopimukseen sisältyvien toimenpiteiden kustannusvaikutuksia arvioidaan yhteistyöalueen johtoryhmässä. Arviota päivitetään ja kustannusvaikutuksia seurataan sopimuksen toimeenpanon aikana. Etelä-Savon hyvinvointialueen aluevaltuusto hyväksyi yhteistyösopimuksen kokouksessaan 7.10.2024 § 68. Yhteistyösopimus astui voimaan 1.12.2024 alkaen ja on voimassa vuoden 2028 loppuun tai uuden sopimuksen valmistumiseen saakka.

Keskeiset talouden näkökulmat

Vuoden 2024 talousarvion valmistelu aloitettiin hyvinvointialueen ensimmäisen tilikauden puolivälin paikkeilla. Koska ensimmäistäkään kokonaista tilikautta ei ollut vertailutietona, oli talousarvion valmistelu edellähaastavaa, mutta talouden toteumatietoa oli jo käytettävissä vuodelta 2023. Toimintatuottojen osalta alkuperäinen talousarvio 134,1 miljoonaa euroa oli selkeästi liian alhainen, jonka vuoksi toimintatuottoja nostettiin kahdessa muutostalousarviossa yhteensä 24,7 miljoonaa euroa. Muutostalousarvio ylittyi lopulta 3,8 miljoonalla eurolla.

Myös toimintakulujen osalta talousarviomuutoksissa jouduttiin tekemään korotuksia kaikkiin muihin tiliryhmiin paitsi aineisiin ja tarvikkeisiin. Alkuperäisen talousarvion 871,6 miljoonan toimintakuluihin lisättiin kahdessa talousarviomuutoksessa yhteensä 23,5 miljoonaa euroa. Toimintakulut ylittivät lopulta 2,9 miljoonalla eurolla muutetun talousarvion. Näillä muutoksilla toimintakate parantui lopulta 0,9 miljoonalla eurolla. Valtion rahoitus tarkentui vuoden aikana n. 100 000 eurolla alaspäin. Tuloslaskelman sisältöä on selostettu tarkemmin toimintakertomuksen kappaleessa 1.3.1, valtion rahoituksen tasoon liittyvää kokonaisuutta kappaleessa 1.1.7. Tuloslaskelman toteutumisvertailu suhteessa talousarvioon on esitetty kappaleessa 2.3.3.

Sopeutustoimia oli vuoden 2024 talousarvioon arvioitu n. 32,5 miljoonan euron edestä. Säästöt muodostuivat palvelujen tuotantosunnitelmassa päätetyistä säästöistä, erillisistä lisäsopeutustoimista, yhteistoimintaneuvotteluiden säästöistä sekä vuodelta 2023 toteutumattomista säästöistä, jotka siirtyivät vuodelle 2024. Vuoden 2024 talousarviota valmisteltaessa arvioitiin vuodelta 2023 toteutumattomia säästöjä siirtyviksi n. 1,5 miljoonan euron edestä, mutta lopullinen summa oli n. 450 000 euroa. Sopeutustoimet toteutuivat n. 25,1 euron

suuruksina. Toteutumattomia sopeutustoimia oli noin 6,7 miljoonaa euroa, joista vuodelle 2025 siirtyy toteutettavaksi noin 4,7 miljoonaa euroa. Tilikauden sopeutustoimien tarkempi toteuma on kuvattu kappaleessa 1.7.2

Vaalijala-kuntayhtymään kuuluneen Sääksvuoren palvelukodin, poliklinikan ja toimintakeskuksen liikkeenluovutus Keski-Suomen hyvinvointialueelle toteutui 1.1.2024 alkaen aluevaltuuston 6.11.2023 § 78 hyväksymän liikkeenluovutussopimuksen mukaisesti. Vuoden 2024 tammikuussa toteutui myös Mikkelin Pesula Oy:n myynti Osuuskauppa Suur-Savolle.

Kokonaisuudessaan vuosi 2024 on ollut monelta osin vaativa mm. yhteistoimintaneuvotteluiden ja muiden säästötoimien vuoksi, jotka ovat vaatineet koko henkilöstöltä venymistä. Valtion rahoituksen vähyys pakottaa jatkuvien säästöjen etsimiseen, koska rahoitus ei huomioi esimerkiksi inflaatiota. Myöskään hyvinvointialueiden tekemät toimenpiteet näy rahoituksessa riittävän nopeasti, koska rahoituksen perustana käytetyt tiedot ovat vanhentuneita. Rahoituslain muutos on suunnitteilla ja hyvinvointialueiden mahdollisuudet vaikuttaa alueidensa rahoitukseen voivat hieman parantua. Etelä-Savon hyvinvointialue on jatkanut vuoden 2024 aikana ja tulee jatkossakin jatkamaan oman alueensa rahoituksen edunvalvontaa, jotta rahoitukseen tulisi tulevaisuudessa parannusta. Tämänhetkisten tietojen mukaan hyvinvointialueen rahoitus tulee kääntymään laskuun vuoden 2026 jälkeen, joka luo painetta uusille sopeutustoimille.

1.1.4 Henkilöstö

Etelä-Savon hyvinvointialueen tavoitteena on olla paras ja joustavin työnantaja. Tavoitteen toteutumista seurataan erillisellä henkilöstökokemusta mittaavalla kyselyllä, joka toteutettiin vuoden 2024 aikana kahdeksan kertaa. Tavoitteena on, että 60 % henkilöstöstä, eli noin 4 680 työntekijää, vastaisi jokaiseen kyselyyn. Vuoden loppuun mennessä kyselyyn oli kuitenkin vastannut vain noin 17 % henkilöstöstä.

Vastaukset analysoidaan jokaisessa työyksikössä, ja korjaaviin palautteisiin perustuva kehittämistyö pyritään toteuttamaan mahdollisimman nopeasti. Kyselyn perusteella saatava suositteluindeksi (eNPS) oli ensimmäisessä kyselyssä 14 ja nousi korkeimmillaan elokuussa arvoon 25, minkä jälkeen eNPS alkoi laskea ollen joulukuussa 10. Koko vuoden vastauksista 38,4 % vastaajista suositteli Eloisaa työnantajana, kun taas noin 39,6 % vastaajista olivat ns. passiivisia (luvut 7–8). Suositteluindeksin keskiarvoksi muodostui joulukuussa 7,5 (asteikolla 1–10).

Sairauspoissaolopäivien määrä per työntekijä oli keskimääräisesti 17,8 kalenteripäivää vuonna 2024. Esihenkilöiden myöntämien sairauspoissaolojen jälkeen, lähes yhtä paljon poissaoloja ovat aiheuttaneet tuki- ja liikuntaelinoireet sekä mielenterveyden häiriöt. 30 % henkilöstöstä ei ollut yhtään päivää poissa työstä sairauden vuoksi vuonna 2024.

Mielenterveyteen liittyvät poissaolot ovat usein kestoaltaan pitkiä (1–3 kk). Työterveyshuoltosopimusta on täydennetty Pihlajalinnan Mielenhuoli- ja Lyhytterapiapalveluilla. Sopimusta on täydennetty myös niin, että henkilöstö voi käyttää sairaanhoitopalveluita kaikissa Pihlajalinnan toimipisteissä.

Työterveyshuollon toiminta on painottunut sairaanhoitoon, ennaltaehkäisevän työterveyshuollon osuus oli 49,1 %. Työhyvinvoinnin asiantuntijat toimivat aktiivisesti yhteistyössä esihenkilöiden, työntekijöiden, työterveyshuollon sekä vakuutusyhtiöiden kanssa.

Henkilöstön saatavuus parani edellisestä vuodesta selvästi vuonna 2024. Eloisan panostus hyvään työntekijäkokemukseen, työnantajakuvan edistämiseen liittyvä kampanja, aktiivinen näkyvyys sosiaalisessa mediassa

sekä rekryointimessuilla, erittäin kilpailukykyiset palkat, rekryointipalkkiot, kilpailukykyiset henkilöstöetuudet ja panostaminen esihenkilöiden osaamiseen, ovat tuottaneet positiivista tulosta. Rekryointiprosessia ja -käytäntöjä on myös kehitetty. YT-neuvotteluilla oli vaikutusta rekryointimääriin ja -prosessiin vuoden 2024 aikana.

Vakinaisten työntekijöiden ja viranhaltijoiden rekryointiprosentti nousi 7,5 % edellisestä vuodesta (2023: 56,6 %, 2024: 64,1 %). Rekryointiprosentilla tarkoitetaan kohtaantoa, moneenko Kuntarekry-järjestelmässä avoinna olleeseen tehtävään saatiin palkattua työntekijä/viranhaltija. Edelleen yksittäisissä ammattiryhmissä, erikisaloilla sekä joillakin paikkakunnilla on haastavaa saada osaajia avoinna oleviin tehtäviin tai virkoihin. Kuitenkaan laajaa henkilöstöpulaa ei vuoden 2024 loppupuolella enää ollut.

Henkilöstön määrä 31.12.2024		Palvelussuhteen luonneryhmä				
Toimiala	Vakinaiset	Määräaikaiset	Työllistetyt	Oppilas, harjoittelija	Oppisopimus- suhteinen	Yhteensä
Sosiaalipalvelut	1 229	254	3		68	1 554
Ikäntyneiden palvelut	1 626	198	1		168	1 993
Terveyspalvelut	2 728	488	2		29	3 247
Pelastus- ja turvallisuuspalvelut	129	10				139
Konsernipalvelut	628	95			21	744
Yhteensä	6 340	1 045	6		286	7 677

Sopimuspalokuntalaiset 31.12.2024		Palvelussuhteen luonneryhmä				
Toimiala	Vakinaiset	Määräaikaiset	Työllistetyt	Oppilas, harjoittelija	Oppisopimus- suhteinen	Yhteensä
Pelastus- ja turvallisuuspalvelut	513	1				514

Henkilöstön täydennyskoulutuspäiviä kertyi 15 961 eli keskimäärin 2,1/hvt2. Työllisyysrahastolta haettu koulutuskorvaus nousi edellisestä vuodesta (2023: 149 266 euroa, 2024: 220 000 euroa (arvio)). Koulutusta pyrittiin tarjoamaan monipuolisesti eri menetelmin. Esihenkilötyön kehittämiseksi ja tukemiseksi panostettiin perehdytykseen ja tarjottiin koulutusta. Kaikille esihenkilöille tehtiin 360-arviointi, jossa hyvinvointialuetasoinen kokonaisindeksi oli hyvä 4.5 (asteikolla 1–6). Arvioinnin tuloksia hyödynnetään vuonna 2025 esihenkilötyön kehittämisen ja tuen toteuttamisessa.

Eloisa on saanut positiivista palautetta opiskelijaystävällisestä toiminnasta. Sote-alan opiskelijoiden Cles-palautteessa NPS nousi entisestään ollen 73,5 (2023: 65,6, 2024: 73,5). Lisäksi Medisiinariliitto palkitsi Savonlinnan ja Pieksämäen sote-keskukset Kandiystävällisen terveyskeskuksen diplomeilla.

Eloisan henkilöstöön vuoden 2024 aikana liittyvistä tunnusluvuista, toiminnasta ja havainnoista kerrotaan tarkemmin erikseen laadittavassa henkilöstökertomuksessa.

1.1.5 Ympäristö

Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisan palveluja tarjotaan hyvinvointialueen omistamissa kiinteistöissä sekä kunnilta että yksityisiltä vuokratuissa toimitiloissa. Vuokratiloissa palvelut kuuluvat usein vuokraan ja niiden kustannukset sisältyvät vuokramenoihin, eikä niitä toistaiseksi pystytä erottelemaan vuokrasta. Tästä syystä energian, veden ja jätteiden kulutustietoja ei voida yksilöidä, eikä kokonaiskustannuksia ja kulutustietoja voida toistaiseksi muodostaa hyvinvointialuetasolla.

Hyvinvointialueen jätteiden kuljetus ja käsittely tapahtuu kunnallisten jätehuoltoyhtiöiden lisäksi kilpailutettujen yhteistyökumppaneiden kanssa. Sopimuskumppaneita olivat vuonna 2024 Fortum Waste Solutions Oy, RL-Huolinta Oy, Lassila & Tikanoja Oyj, Jätekuukko Oy ja Encore ympäristöpalvelut Oy. Näitä kilpailutettuja sopimuksia käytetään omistetuissa kohteissa sekä toimipisteissä, joissa erilliskerättävien jätteiden noudot eivät kuulu vuokrasopimukseen. Jätehuollon kokonaiskustannukset vuonna 2024 olivat 597 086 euroa. Edelliseen vuoteen verrattuna kulut nousivat 5 142 euroa.

Jätteiden määrän vähentäminen sekä niiden huolellinen lajittelu on edelleen haaste. Jätteen määrän vähentäminen alkaa tuotteiden hankintavaihetta suunniteltaessa. Hankintavaiheessa voidaan huomioida kuinka paljon tuotteen pakkaamisesta tai itse tuotteesta syntyy jätettä ja kuinka käytetty tuote hävitetään. Jätteiden lajittelukäytäntöjä kehitetään kuntien ja jätehuoltoyhtiöiden tarjoamien palveluja vastaavasti. Henkilökunta on ollut aktiivisesti mukana lajittelukäytäntöjen kehittämisessä.

Energiansäästöä edistäviä toimenpiteitä on huomioitu hankintoja toteutettaessa. Hyvinvointialueen omistamissa kiinteistöissä päivitetään valaistusta energiatehokkaammaksi. Ilmanvaihto- ja jäähdytyskoneita sekä niiden automatiikkaa on uudistettu peruskorjausten yhteydessä. Uudis- ja peruskorjausrakentamisessa energiatehokkuus huomioidaan jo suunnitteluvaiheessa. Energiansäästöä haastaa lisääntynyt jäähdytystarve.

Etelä-Savon hyvinvointialueella on käytössä n. 210 henkilö- tai pakettiautoa. Pelastusajoneuvoja on n. 80. Teoreettisten päästöjen osalta osasta autoja on olemassa vain NEDC-mittaustavan mukaiset arvot nykyisin käytettävän WLTP-mittaustavan sijaan. Nykyinen mittaustapa antaa realistisemman = korkeamman päästöarvon kullekin autolle. Ajoneuvoilla, pois lukien hälytys- ja pelastusajoneuvot, ajetaan vuodessa keskimäärin 25 000 km eli yhteensä noin 5,2 miljoonaa kilometriä. Ajoneuvojen teoreettinen CO₂-keskiarvo on 108,6 g/km. Henkilö- ja pakettiautojen yhteenlaskettu CO₂-päästö on vuodessa 570 tonnia. Uusien autojen hankinnassa huomioidaan päästörajoitukset.

Ajoneuvojen tehokkaaseen käyttöön on ruvettu kiinnittämään enemmän huomiota, jolla olemme pystyneet tehokkaasti vähentämään lisäajoneuvojen tarvetta ja tätä kautta pienentämään päästöjä. Tehokkaan käytön varmistamiseen olemme käynnistäneet selvitystyön digitaalisen ajopäiväkirjapalvelun käyttöönotosta, joka on nyt testikäytössä. Palvelulla saamme dataa erilaisista ajosuoritteista ja voimme kohdentaa oikeanlaisia ajoneuvoja oikeaan käyttötarkoitukseen ja tarpeeseen.

Hyvinvointialueella oli ensihoidon operatiivisessa käytössä vuoden 2024 aikana yhteensä 33 ajoneuvoa, sisältäen päivittäisessä hälytystoiminnassa olevat ajoneuvot sekä vara- ja erityiskaluston. Kalusto oli huolenpitosopimukseen kuuluvaa sekä hyvinvointialueen omaa kalustoa.

Ensihoidon ajoneuvot ovat Euro 6 -päästöluokituksessa. Ambulansseille ei anneta luokiteltua päästöarvoa. Vuoden 2024 aikana ensihoitotehtävien suorittamisesta muodostui n. miljoona ajokilometriä. Ensihoidon polttoainekustannukset olivat yhteensä n. 260 000 euroa. Vähennystä edelliseen vuoteen 55 000 euroa.

Sähköautoille on latauspisteitä suurimmissa omistetuissa toimipisteissä ja muutamissa vuokrakohteissa. Latauspisteistä merkittävä osa on tarkoitettu Eloisan omassa käytössä olevien autojen lataukseen. Latauspisteitä on tarkoitus edelleen hallitusti laajentaa sekä organisaation käytössä olevien autojen lataamista että henkilökunnan tarpeita varten.

1.1.6 Muut ei-taloudelliset asiat

Harmaan talouden torjunta

Etelä-Savon hyvinvointialueen harmaan talouden torjunta perustuu ennen kaikkea hankintaohjeeseen, jonka aluehallitus hyväksyi 27.8.2024. Sen mukaan hyvinvointialueen kaikki hankintoja koskevat kilpailutukset toteutetaan sähköisellä kilpailutusjärjestelmällä. Sähköisillä prosesseilla turvataan prosessien sujuvuus ja läpinäkyvyys sekä tietojen säilyminen.

Vuoden 2024 aikana toteutettiin sopimusprosessin sisäinen tarkastus, jonka tuloksista raportointiin aluehallitukselle 13.1.2025 ja niiden pohjalta toteutettavista korjaavista toimenpiteistä raportointiin aluehallitukselle 3.2.2024.

Ilmoittajansuojelu eli whistleblowing

Etelä-Savon hyvinvointialueella otettiin käyttöön 31.3.2022 whistleblowing-direktiivin ja sen pohjalta annetun ilmoittajan suojelulain (1171/2021) mukainen anonyymi ilmoituskanava, jonka kautta hyvinvointialueen työntekijät ja luottamushenkilöt voivat turvallisesti ja anonyymisti ilmoittaa seuraavia lainsäädännön aloja koskevista väärinkäytöksistä ja epäilyttävästä toiminnasta:

- 1) julkiset hankinnat lukuun ottamatta puolustus- ja turvallisuushankintoja;
- 2) finanssipalvelut, -tuotteet ja -markkinat;
- 3) rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen;
- 4) tuoteturvallisuus ja vaatimustenmukaisuus;
- 5) liikenneturvallisuus;
- 6) ympäristönsuojelu;
- 7) säteily- ja ydinturvallisuus;
- 8) elintarvikkeiden ja rehujen turvallisuus sekä eläinten terveys ja hyvinvointi;
- 9) Euroopan unionin toiminnasta annetun sopimuksen 168 artiklan tarkoittama kansanterveys;
- 10) kuluttajansuoja;
- 11) yksityisyyden ja henkilötietojen suoja sekä verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuus.

Vuoden 2024 ilmoittajan suojelulain mukaiseen anonyymiin ilmoituskanavaan saapui yksi ilmoitus. Sen käsittely on vielä kesken.

Sidonnaisuusrekisteri

Etelä-Savon hyvinvointialue kerää hyvinvointialuista annetun lain (611/2021) 89 §:n edellyttämällä tavalla tiettyiltä luottamushenkilöiltä ja viranhaltijoilta ilmoitukset näiden sidonnaisuuksista. Etelä-Savon hyvinvointialue hallintosäännön 72 §:n mukaan tarkastuslautakunta on hyvinvointialueen sidonnaisuusrekisterin ylläpitäjä. Tarkastuslautakunta huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta kaupungin verkkosivuilla ja saattaa sidonnaisuusilmoitukset aluevaltuustolle tiedoksi kerran vuodessa.

Ihmisoikeusasiat

Etelä-Savon hyvinvointialue noudattaa hyvinvointialueita koskevia velvoitteita ihmisoikeusasioissa. Ihmisoikeudet huomioidaan hyvinvointialueen toiminnassa ja päätöksenteossa kokonaisvaltaisesti. Erityisryhmien kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä; kaupungissa toimii vanhus- ja vammaisneuvosto sekä nuorisovaltuusto.

1.1.7 Arvio tulevasta kehityksestä, merkittävimmistä epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Hyvinvointialueiden rahoituksen on turvattava perustuslain edellyttämällä tavalla riittävien sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäminen. Hyvinvointialueiden saama valtion rahoitus on yleiskatteista ja se määräytyy laskennallisesti. Hyvinvointialueiden, HUS-yhtymän ja Helsingin kaupungin järjestämän sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen ja pelastustoimen toiminnan pääasiallinen rahoituslähde on valtion rahoitus. Vuoden 2024 valtion talousarviossa näiden palvelujen yleiskatteellinen rahoitus oli 24,6 miljardia euroa, joka oli neljä miljardia enemmän kuin vuoden 2023 budjetoitu valtion rahoitus.

Hyvinvointialueiden vuoden 2023 tilinpäätöksissä alijäämät olivat yhteensä n. 1,4 miljardia euroa, minkä lisäksi hallitusohjelmassa linjattiin useita tiukennuksia ja muita muutoksia hyvinvointialueiden talouden seurantaan ja ohjaukseen sekä esitetään toimenpiteitä kustannusten kasvun hillitsemiseksi. Vuoden 2024 alustavat tilinpäätösarvot osoittavat hyvinvointialueille yhteensä lähes 1,2 miljardin alijäämää, joka on n. 200 miljoonaa vähemmän kuin vuoden 2024 syksyllä arvioitiin. Kahden vuoden kumulatiivinen alijäämä olisi täten yhteensä 2,5 miljardia euroa. Alijäämien suuruudet vaihtelevat hyvinvointialueiden välillä valtavasti. Helsingin arvioidaan tehneen ainoana ylijäämää yhteensä n. 30 miljoonaa euroa, ja muiden alueiden alijäämäarviot vaihtelevat 10 miljoonan ja 137 miljoonan euron välillä.

Keskeisin tulevaisuudennäkymiin liittyvä riski ja hyvinvointialueiden toimintaa ohjaava tekijä tulevina vuosina onkin hyvinvointialueiden tehtävien rahoitukseen ja sen riittävyyteen liittyvät ongelmat. Rahoituksen vähäisyys edellyttää paitsi mittavien talouden tasapainotustoimenpiteiden suunnittelua ja toteutusta, myös aktiivista edunvalvontatyötä.

Hyvinvointialueen kahden ensimmäisen tilikauden aikana edelleen merkittävin toimintaa ohjaava tekijä on riittämätön valtion rahoitus ja sen vähyyden aiheuttamat sopeutustarpeet. Rahoitusvajetta syntyy muun muassa siksi, että hyvinvointialueiden rahoitusmalli ei ota riittävästi huomioon esimerkiksi inflaation kokonaisvaikutusta hyvinvointialueiden kustannuksiin, lakisääteisten tehtävämuutosten kustannuksia eikä sosiaali- ja terveysalan yleistä ansionnousua korkeampia palkankorotuksia. Esimerkiksi hyvinvointialueiden rahoituksen tason tarkistaminen tähän tarkoitukseen erikseen säädetyllä hyvinvointialueindeksillä johtaa selvästi kustannustason kasvua alhaisempaan rahoitustason nousuun, eli indeksi ei kuvaa kattavasti eikä oikealla tavalla hyvinvointialueiden todellista kustannuskehitystä. Riittämättömän rahoituksen kokonaistason johdosta kireä taloustilanne tulee jatkumaan myös tulevina vuosina kaikilla hyvinvointialueilla.

Etelä-Savon osalta rahoitusmalliin ja palvelutuotantoon liittyvänä haasteena näyttäytyvät myös alueen omat erityispiirteet. Hyvinvointialueen kokonaispinta-ala on noin 17 000 km², josta 4 400 km² on vettä, mikä luo palvelutuotantoon haasteita ja pidentää välimatkoja. Etelä-Savon hyvinvointialue on Suomen ikääntynein ja nuorten ikäluokat ovat pienet, mikä luo omat, varsin merkittävät erityisvaateensa hyvinvointialueen palvelutuotannolle. Yli 65-vuotiaiden osuus väestöstä on maan korkein, ja koska työikäisten osuus on keskimääräistä pienempi, on myös huoltosuhde korkea. Tilastokeskuksen väestöennuste ennakoii Etelä-Savolle voimakkaasti alenevaa väestökehitystä, millä on suorat vaikutukset paitsi hyvinvointialueen palvelutuotantoon, myös valtion rahoituksen laskentaan. Etelä-Savon asukasluvun ennustetaan vähenevän seuraavan kymmenen vuoden aikana lähes saman verran kuin edellisen kymmenen vuoden aikana eli noin 13 500 henkilöllä, joka on yli kymmenellä prosentilla tämän hetken väestömäärästä.

Tilastoitu väkiluku ei kerro koko totuutta alueella sijaitsevan ja hyvinvointialueen palveluita käyttävän väestön kokonaismäärästä, sillä Etelä-Savon väestömäärä kasvaa kausittain hyvinkin paljon tilastoitua väkilukua korkeammaksi. Monipaikkaisesti asuvat ja loma-asunnoillaan aikaa viettävät ja työskentelevät asukkaat eivät näy virallisissa väestötilastoissa. Kesämökkejä on alueella yhteensä noin 46 600, mikä on väkilukuun suhteutettuna eniten Suomessa. Kesäasukkaiden osuus suhteessa pysyviin asukkaisiin on alueella noin 42 prosenttia. Alueen väkiluvun vaihtelu on vuoden aikana suurta, sillä Etelä-Savossa on arvioitu olevan heinäkuun aikana yli 82 000 asukasta enemmän kuin virallisen väestötilaston osoittama asukasmäärä. Monipaikkainen työnteko ja kausiväestö tuovat alueelle elinvoimaa, mutta edellyttävät myös toimivia ja oman väestöpohjan tarvetta laajempia palveluja hyvinvointialueelta. Erityisesti vaikutus näkyy päivystyksen, ensihoidon ja pelastustoimen palveluissa. Tilanne on hyvinvointialueen saaman valtion rahoituksen näkökulmasta ongelmallinen, sillä kausiasukkaisiin liittyvä palvelutarve ei tule rahoitusmallissa huomioiduksi.

Etelä-Savon hyvinvointialueen taloustilanne jatkui vaikeana myös vuoden 2024 aikana, vaikkakin tilinpäätös osoittaa 7 miljoonaa euroa pienempää alijäämää kuin alkuperäisessä talousarviossa oli arvioitu. Alijäämä on lähes samansuuruinen kuin vuonna 2023. Vuoden 2024 alijäämä on 42,2 miljoonaa euroa ja kustannusten kasvu on kokonaisuudessaan 2,8 prosenttia. Tätä voidaan pitää maltillisena kasvuna, koska palkankorotusten vaikutus oli vuonna 2024 Etelä-Savon hyvinvointialueella n. 4,7 prosenttia, ja henkilöstökulut ovat n. puolet toimintamenoista. Tämä osoittaa, että kustannusten nousua on pystytty hillitsemään esimerkiksi sopeutustoimilla.

Hyvinvointialueen tulevaisuudennäkymät jatkuvat kuitenkin edelleen vaikeina. Syynä tähän on hyvinvointialueen rahoituksen ja sen vastuulle siirtyneiden tehtävien reaalikustannusten merkittävä tasoero. Vuoden 2024 tilinpäätös osoittaa noin 42 miljoonan euron alijäämää. Alkuperäinen talousarvio laadittiin noin 49 miljoonaa euroa alijäämäiseksi, joten siihen suhteutettuna tilikauden tulosta voidaan pitää hyvänä. Alkuperäiseen talousarvioon verrattuna parannusta tuli kaikissa tulojen tiliryhmissä, mutta alkuperäisen talousarvion toimintatulot oli arvioitu merkittävästi liian alhaisiksi. Tulot kuitenkin ylittivät myös muutetun talousarvion kaikissa tiliryhmissä yhteensä n. 3,8 miljoonalla eurolla. Myös menojen osalta alkuperäinen talousarvio oli huomattavasti liian alhainen, ja talousarviomuutoksissa menoja korotettiin yhteensä n. 23,5 miljoonaa euroa. Lopulta menot ylittivät muutetun talousarvion n. 2,9 miljoonalla eurolla. Nettovaikutus on yhteensä n. 900 000, joka siis paransi toimintakatetta saman verran. Toimintakate on -735,3 miljoonaa euroa. Valtion rahoitus toteutui 709,6 miljoonan suuruisena. Tulevaisuudessa epävarmuutta liittyy myös myyntituottoihin, koska oletettavasti kaikkien hyvinvointialueiden intresseissä on pienentää ostoja muilta hyvinvointialueilta. Tällä voi olla merkittäviä vaikutuksia erikoissairaanhoidon myyntituottoihin jatkossa. Myös Vaalijalan myyntituottojen arvioidaan tulevaisuudessa laskevan, koska muut hyvinvointialueet, kuten esimerkiksi Pohjois-Savon hyvinvointialue, ovat ilmaisseet suunnitelmansa Vaalijalan ostopalvelujen vähentämiseksi. Myyntituottojen väheneminen tulisi aiheuttamaan lisähaasteita, koska myös valtion rahoituksen oletetaan kääntyvän laskuun vuodesta 2027 alkaen.

Vuoden 2024 tilinpäätöksessä kumulatiivista alijäämää on 76,6 miljoonaa euroa eli noin 592 euroa jokaista maakunnan asukasta kohden, joka on hyvinvointialueiden raportointien ennakkotietojen perusteella keskitasoa muihin verrattuna.

Etelä-Savon hyvinvointialueen vuoden 2024 valtion rahoituksen määrä oli n. 709,6 miljoonaa euroa, eli noin 15,1 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2023 toteutunut rahoitus. Vuoden 2025 valtion rahoitus tulee olemaan n. 757 miljoonaa euroa. Rahoituksen kasvu johtuu suurimmaksi osaksi kustannusten jälkikäteistarkistuksesta, jonka suuruus kasvoi aiemmista arvioista n. kuudella miljoonalla. Rahoituksen taso tarkistetaan kahden vuoden viiveellä vastaamaan koko maan tasolla toteutuneita kustannuksia jälkikäteen. Vuoden 2025 rahoitusta korottaa erityisesti rahoituksen niin sanottu jälkikäteistarkistus, joka on kaikille hyvinvointialueille yhteensä noin 1,41 miljardia euroa vuonna 2025. Rahoituksen nousun avulla on mahdollista saavuttaa nollatulos vuonna 2025, mutta tämä vaatii silti merkittäviä sopeutustoimia.

Etelä-Savon hyvinvointialueen rahoitus nousee lievästi vielä vuonna 2026, mutta tämän jälkeen rahoitus lähtee laskuun. Reaalikustannukset jatkavat nousua, joten tämä aiheuttaa merkittäviä sopeutuspaineita. Alijäämien kattaminen vuoden 2026 aikana vaikuttaa tällä hetkellä mahdottomalta, mutta Etelä-Savon hyvinvointialueen talouden suunnan arvioidaan kääntyvän positiiviseksi vuoden 2025 aikana, jolloin tavoitteena on vähintäänkin nollatulos. Lisäksi vuodelle 2026 arvioidaan n. 18 miljoonan ylijäämää. Tämä osoittaa esimerkiksi rahoittajan suuntaan, että Etelä-Savon hyvinvointialueen talous on kääntymässä tulevaisuudessa ylijäämäiseksi, mutta alijäämien kattaminen esimerkiksi vuosikymmen loppuun mennessä vaatii erittäin merkittäviä sopeutustoimia, mikäli valtion rahoitukseen ei saada korjausta ylöspäin. Alla on esitetty kumulatiivisen alijäämän kehitys talousarvio- ja suunnitelmavuosien osalta.

<i>tuhansina euroina</i>	TP2023	TP2024	TA2025	TS2026	TS2027
Tilikauden yli-/alijäämä	-42 947	-42 244	401	18 059	19 822
Kumulatiivinen yli-/alijäämä	-34 398	-76 642	-76 241	-58 182	-38 360

Pääministeri Orpon hallitusohjelman kirjauksen mukaan hyvinvointialueet rahoittavat sairaaloiden ja päivystyksen toiminnan yleiskatteellisella rahoituksellaan ilman erilliskorvauksia. Vuoden 2023 aikana tehdystä edunvalvontatyöstä huolimatta valtion vuoden 2024 talousarviossa hyvinvointialueiden rahoitukseen ei ole sisällytetty erillisrahoitusta Savonlinnan sairaalan ympärivuorokautisen päivystyksen ylläpitoon. Lainsäädäntö mahdollistaisi erillisrahoituksen Lapin ja Etelä-Savon hyvinvointialueille kahden ympärivuorokautisesti ylläpidettävän yhteispäivystyksen ylimääräisten kustannusten korvaamiseksi. Valtion talousarviossa tähän ei kuitenkaan hallitusohjelman mukaisesti osoitettu määrärahoja.

Valtion rahoituksen lisäksi toinen iso kokonaisuus on investoinnit ja niihin liittyvät lainanottovaltuudet. Vuonna 2023 investointeja pystyttiin toteuttamaan hyvin vähän, koska investointisuunnitelma hyväksyttiin vasta syyskuussa. Vuoden 2024 investointisuunnitelma päivitettiin ja hyväksyttiin aluevaltuuston päätöksellä 21.2.2024 §8. Osa vuodelle 2023 suunnitelluista investoinneista ei ennättänyt toteutua päättyneen vuoden aikana investointisuunnitelman hyväksymisen venyttyä syksylle 2023. Tämän vuoksi investointisuunnitelmaa oli päivitettävä vuoden 2023 toteumatietojen perusteella siten, että käyttämättä jääneet määrärahat vielä kesken olevista hankkeista siirrettiin vuodelle 2024 tai sitä seuraaville vuosille niiden tarkentuneen toteutusaikataulun mukaan.

Myös vuoden 2024 investointimäärärahojen raportointi edellytti investointisuunnitelman päivittämistä siten, että vuosikohtaiset määrärahat tulivat esitettyä oikean suuruisina.

Etelä-Savon hyvinvointialueen aluevaltuusto on hyväksynyt vuosien 2024–2027 investointisuunnitelman 21.2.2024 § 8. Vuoden 2025 Investointisuunnitelman päivitystarpeiden johdosta aluehallitus on 26.8.2024 § 182 päättänyt hakea muutosta hyvinvointialueen vuoden 2025 lainanottovaltuuteen. Vuosina 2023 ja 2024 on operoitu vuodelle 2023 myönnetyllä lainanottovaltuudella, joka oli noin 102,4 miljoonaa euroa, ja josta ns. sidottua lainanottovaltuutta eli syksyllä 2023 hyväksytyssä investointisuunnitelmassa käytettäväksi suunniteltua valtuutta oli noin 99,95 miljoonaa euroa. Vuoden 2024 investointeihin käytettiin 12,6 miljoonaa euroa nettomääräisesti. Lisälainanottovaltuutta on haettu vuodelle 2025 yhteensä 15,8 miljoonaa euroa, mutta valtiovarainministeriön 28.11.2024 toimittaman päätösehdotuksen mukaan lainanottovaltuutta myönnetään, mikäli hyvinvointialue päivittää laatimansa tasapainotusohjelman, joka varmistaa hyvinvointialueen lainanhoitokyvyn ja mahdollisuuden järjestää lakisääteiset palvelut.

Hyvinvointialue toimitti päivitetyn tasapainotusohjelman valtiovarainministeriölle aikataulun mukaisesti 15.1.2025 mennessä. Hyvinvointialue sai valtiovarainministeriöltä sopeutusohjelman täydennyspyynnön 30.1.2025, jossa valtiovarainministeriö edellyttää hyvinvointialuetta täydentämään talouden tasapainotusohjelmaa täsmentämällä vuosien 2027–2028 sopeutustoimia sisällöllisesti sekä arvioimaan tulevien vuosien kustannuskehityksen riskejä. Viranhaltijatyönä laadittavat lisäselvitykset tuli toimittaa valtiovarainministeriöön 17.3.2025 mennessä. Vuoden 2025 uuden lainanottovaltuuden lopputulos selvisi 19.3.2025, kun valtiovarainministeriö hyväksyi lisälainanottovaltuuden ehtona olleet sopeutustoimien täydennykset. Tämän prosessin ollessa kesken alkuvuodesta, ei vuoden 2025 uusia investointeja päästy tekemään heti vuoden alusta, vaan hyväksytyyn lainanottovaltuuden mukainen investointisuunnitelma viedään aluevaltuuston käsiteltäväksi toukuussa 2025. Vanhan, vuoden 2023 lainanottovaltuuden piiriin kuuluvat vuoden 2025 investoinnit etenevät, kun aluevaltuusto hyväksyi päivitetyn investointisuunnitelman kokouksessaan 11.3.2025 § 14.

Tilikauden 2024 toimintakertomusta valmisteltaessa annettiin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta. Hallitusohjelman mukaan hallitus pyrkii kannustamaan hyvinvointialueita panostamaan asukkaidensa hyvinvoinnin ja terveyden kannalta keskeisiin ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen hyte-kertoimen painoarvoa on tarkoitettu kasvattaa nykyisestä. Muutos olisi 0,5 prosenttiyksikön lisäys, ja hyten vaikutus olisi täten 1,5 prosenttia nykyisen 1 prosentin sijasta. Tämä lisäys pienentäisi saman verran asukasmäärän mukaan määräytyvää osuutta. Lisäksi hallitus päätti keväällä 2024 vuosien 2025—2028 julkisen talouden suunnitelmassa, että siirtymätasauksia muutetaan siten, että kertaluonteinen säästö on 15 miljoonaa euroa vuonna 2026 ja 20 miljoonaa euroa vuonna 2027. Esitys on tarkoitus antaa eduskunnan käsiteltäväksi huhtikuussa 2025. Lakimuutokset tulisivat voimaan 1.1.2026.

Hallitusohjelmassa linjattu rahoituksen tarve- ja olosuhdetekijöitä koskeva valmistelu jatkuu vielä vuoden 2025 aikana. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen sosiaali- ja terveydenhuollon tarvetekijöitä koskeva tutkimus julkaistaan keväällä 2025. Rahoitusmallin kehittämisen kolmannen vaiheen hallituksen esitys on tarkoitus antaa alkuvuodesta 2026 ja muutokset tulisivat voimaan 1.1.2027.

Etelä-Savon hyvinvointialue antoi lausunnon rahoituslain muutosesityksestä. Lausunnossa jatkettiin Etelä-Savon hyvinvointialueen edunvalvontaa.

1.2 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Hallintosäännön 8.5 §:n 8 kohdan mukaan aluevaltuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja hallintosäännön 78 §:n mukaan aluehallitus vastaa puolestaan kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Aluevaltuusto on hyväksynyt 27.9.2022 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ja aluehallitus 12.10.2022 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet, joiden tarkoituksena on seikkaperäisesti kuvata ja ohjeistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä koko organisaatiossa. Näiden pohjalta on valmisteltu Eloisan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintamalli, joka hyväksyttiin johtoryhmässä 9.2.2023. Johtoryhmässä hyväksyttiin 15.10.2024 päivitetty toimintamalli, jossa luovuttiin toimialakohtaisesta riskiluokittelusta ja määriteltiin yhteiset organisaation toiminnan läpileikkaavat riskit, joihin toimialat tekevät ovat riskien poistamista/vähentämistä koskevat toimenpidekirjauksensa. Toimintamalli otetaan käyttöön tammikuussa 2025.

Toimintamallin mukaisesti Eloisan toiminnan ja talouden riskit sekä mahdollisuudet kirjataan keskitetysti sähköiseen Granite-riskienhallintajärjestelmään, josta myös talousarvioon kirjattavat riskit poimitaan sen valmistelun yhteydessä. Riskeistä raportoidaan johtoryhmälle neljännesvuosittainen ja aluehallitukselle kaksi kertaa vuodessa.

Toimialajohtajat ja hyvinvointialueen tytäryhteisö antoivat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteon aluehallitukselle 13.1.2024. Toimialajohtajat arvioivat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan riittäväksi, mutta tytäryhteisön selonteon perusteella tarvitaan sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan kehittämistoimenpiteitä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan koordinaatiotehtäviin on Eloisalla osoitettu 0,3 htv:n resurssi.

Etelä-Savon hyvinvointialue on hankkinut 1.8.2023 alkaen sisäisen tarkastuksen palvelut Talvea julkishallinnon palvelut Oy:ltä. Tarkastusvuonna 2024 palvelua hankittiin 40 henkilötyövuotta ja tarkastuskohteina olivat yleishallinto, hankehallinto sekä sopimushallinta. Tarkastuksessa havaittujen poikkeamien korjaamiseksi on tehty toimenpidesuunnitelma, joka on raportoitu aluehallitukselle 4.3.2024.

Muutoksenhaut

- Oikaisuvaatimukset (viranhaltijapäätöksistä 272 kpl ja toimielinpäätöksistä 14 kpl)
- Valitukset (aluevalituksia 1 kpl)

Oikeudelliset asiat

- vireillä olevat oikeusprosessit 2024
  - o Hallinto-oikeus 29 kpl
  - o Käräjäoikeus 1 kpl
- Oikeusasteiden päätökset 2024
  - o Hallinto-oikeus 110 kpl
  - o Korkein hallinto-oikeus 18 kpl
  - o Käräjäoikeus 1 kpl
- Eduskunnan oikeusasiamiehen ratkaisut 6 kpl

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilikauden tuloksen muodostuminen kuvataan tuloslaskelmassa. Tuloslaskelmassa esitetään toimintatulojen ja -menojen toteutuminen sekä yleiskatteisen valtion rahoituksen osuus, joka muodostaa merkittävimmän osan hyvinvointialueen rahoituksesta. Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Tämän lisäksi arvioinnissa käytetään tuloslaskelman eristä ja välituloksista laskettuja tunnuslukuja.

Tulojen muodostuminen

Hyvinvointialueen tulot muodostuvat myyntituotoista, maksutuotoista, tuista ja avustuksista, muista toimintatuotoista sekä valtion rahoituksesta. Myyntituottoja kertyi 2,1 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2023, yhteensä 69,6 miljoonaa euroa, joista suurin yksittäinen erä koostuu erikoissairaanhoidon sekä Vaalijalan palvelujen myynnistä muille hyvinvointialueille, yhteensä 57,1 miljoonaa euroa. Tämä on n. puoli miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Myyntituottoja kertyi odotettua enemmän ja ne ylittivät muutetun talousarvion miljoonalla eurolla.

Maksutuotot ovat asiakkailta perittäviä asiakasmaksuja, joita kertyi 57,2 miljoonaa euroa, joka on n. 4,3 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2023. Eniten asiakasmaksutuloja kertyi sosiaalitoimen asiakasmaksuista (26,3 miljoonaa euroa), joita peritään mm. ikääntyneiden asumispalveluista. Muutettu talousarvio ylittyi puolella miljoonalla ja vuoden 2023 tulot n. 1,5 miljoonalla eurolla. Maksutuottoja kertyi lisäksi mm. vastaanottojen käyntimaksuista, kotihoidon asiakasmaksuista sekä vuodeosastojen hoitopäivämaksuista. Maksutuottoja kertyi hieman odotettua enemmän, 200 000 euroa yli muutetun talousarvion.

Tukia ja avustuksia kertyi yhteensä noin 23,7 miljoonaa euroa. Summa sisältää hyvinvointialueen toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen valtionavustusta noin 4 miljoonaa euroa sekä sote- ja pelastustoimen uudistuksen välttämättömiin ICT-kustannuksiin avustustuloa n. 3,6 miljoonaa euroa. Avustuksia on myönnetty myös useille hankkeille. Lisäksi tuet avustukset -tiliryhmä sisältää KEHA-maahanmuuttokorvaukset, sairaankuljetuksen Kela-korvauksia 3,2 miljoonaa euroa sekä työterveyshuollon korvauksia 0,8 miljoonaa euroa. Tuet ja avustukset ylittivät muutetun talousarvion 2,2 miljoonalla eurolla ja edellisen vuoteen verrattuna kasvua kertyi n. 1,8 miljoonaa euroa.

Muut toimintatuotot, 12,1 miljoonaa euroa, sisältävät asuntojen sekä muiden rakennusten ja tilojen vuokria yhteensä 9 miljoonaa euroa. Tilavuokratuloja kertyy mm. asumispalveluista. Muutettu talousarvio ylittyi puolella miljoonalla eurolla ja edellisen vuoden vastaava luku kahdella miljoonalla.

Merkittävin hyvinvointialueen rahoituksen lähde on valtion rahoitus. Alkuperäisessä talousarviossa sen suuruudeksi arvioitiin 709,6 miljoonaa euroa, mutta rahoituslaskelmia päivitettiin tilikauden aikana. Lopulliseksi valtion rahoituksen määräksi muodostui 709,5 miljoonaa euroa, joka oli noin 100 000 euroa vähemmän kuin alkuperäisessä talousarviossa.

Kokonaisuudessaan hyvinvointialueen toimintatulot sekä valtion rahoitus olivat yhteensä 872 miljoonaa euroa.

Menojen muodostuminen

Hyvinvointialueen toimintamenot muodostuvat henkilöstökuluista, palvelujen ostoista, aine-, tarvike- ja tavara-hankinnoista, avustuksista sekä muista toimintakuluista. Toimintamenot olivat vuonna 2024 yhteensä 897,9

miljoonaa euroa. Edellisenä vuonna toimintamenot olivat 873,1 miljoonaa euroa. Muutettu talousarvio ylittyi menojen osalta 2,9 miljoonalla eurolla, joten menoennuste osui hyvin, kun huomioi toimintamenojen suuruusluokan.

Henkilöstökulut muodostavat n. 48,5 prosenttia eli 435,6 miljoonaa toimintamenoista. Henkilöstömenot ovat näin ollen hyvinvointialueen suurin yksittäinen kulutiliryhmä. Henkilöstökuluihin sisältyvät kaikkien henkilöstöryhmien palkat, lomarahat, asiantuntijapalkkiot, erilliskorvaukset sekä kaikkiin edellä mainittuihin liittyvät eläke- ja henkilösivukulut. Henkilöstökuluja pienentäviä eriä ovat sairausvakuutus- ja tapaturmakorvaukset sekä perhevapaakorvaukset. Edellisvuoden henkilöstökulut olivat 427,9 miljoonaa euroa, joten kasvua 7,7 miljoonaa euroa ja prosenteissa 1,8. Palkankorotukset olivat vuositasolla n. 4,7 %, joten henkilöstökulujen kasvua voidaan pitää hyvin maltillisena.

Palvelujen ostot on henkilöstökulujen ohella toinen merkittävä tiliryhmä, josta kertyi kustannuksia yhteensä 345 miljoonaa euroa. Erilaisia asumisostopalveluita hankittiin 106,2 miljoonalla eurolla, joka on lähes 31 prosenttia palveluostojen kokonaismäärästä. Edelliseen vuoteen verrattuna asumisostopalveluiden kasvu oli n. 10 miljoonaa, mutta esimerkiksi erikoissairaanhoidon ostot pysyivät lähes samassa. Seuraavaksi suurimmat menoerät palvelujen ostoissa olivat erikoissairaanhoidon vuodeosastopalvelut (n. 27,6 miljoonaa euroa) ja erilaisten lääkäripalvelujen ostot (n. 26 miljoonaa euroa). ICT-palveluita sekä erikoissairaanhoidon avopalveluita ostettiin kumpiakin n. 18 miljoonalla eurolla.

Aine-, tarvike- ja tavaraostoihin käytettiin yhteensä 60 miljoonaa euroa. Suurin menoerä oli hoitotarvikkeet, joihin käytettiin 17,3 miljoonaa euroa ja lääkkeisiin käytettiin 13,8 miljoonaa euroa. Erilaisia elintarvikkeita hankittiin 4,5 miljoonalla eurolla ja lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineitä ja ilmaisjakelutuotteita yhteensä n. 8,5 miljoonalla eurolla.

Erilaisia avustuksia maksettiin yhteensä 20,2 miljoonaa, josta 10,6 miljoonaa omaishoidon tukea, n. puoli miljoonaa edellisvuotta enemmän. Henkilökohtaisten avustajien kulut olivat avustuksista n. 5,8 miljoonaa ja järjestöavustuksia maksettiin noin 800 000 euroa. Kokonaisuutena avustuksiin käytettiin 0,6 miljoonaa euroa edellisvuotta enemmän. Muutettu talousarvio alittui 200 000 eurolla.

Muihin toimintakuluihin kului noin 37 miljoonaa euroa, joista suurin yksittäinen menoerä ovat vuokrat, n. 25,7 miljoonaa euroa. Lisäksi erilaisiin koneiden ja laitteiden vuokriin ja leasingmaksuihin käytettiin 6,9 miljoonaa euroa. Vuonna 2023 muut toimintakulut olivat 34,4 miljoonaa euroa. Muutettu talousarvio alittui 0,7 miljoonaa euroa.

Rahoitustuottojen ja -kulujen nettomäärä oli -2,2 miljoonaa euroa. Korko- ja rahoitustuottoja kertyi yhteensä 1,3 miljoonaa, joista suurin osa muodostuu maksuliikennetileillä oleville varoille maksetuista koroista. Korkotaso oli melko korkea kuten myös edellisenä vuona. Korko- ja rahoituskulut olivat yhteensä n. 3,5 miljoonaa euroa, joista pääosa koostui lainojen korkokuluista.

Kertaluontoisia ja suunnitelman mukaisia poistoja tehtiin n. 14,8 miljoonalla eurolla. Määrältään suurimmat suunnitelman mukaiset poistot, 9,3 miljoonaa euroa, kohdistuivat rakennuksiin. Poistomäärä laski edellisestä vuodesta, koska poistoja poistuu enemmän kuin vuoden aikana tehtiin uusia investointeja ja niistä aiheutuvia poistoja. Edelliseen vuoteen verrattuna poistot laskivat n. 0,9 miljoonaa euroa. Lisäksi investointivarauksiin liittyvää poistoeroa on siirtynyt Eloisan taseeseen Vaalijala-kuntayhtymästä, ja sen vaikutus tulokseen on n. 450 000 euroa.

Tilikauden alijäämä

Hyvinvointialueen tilikauden alijäämäksi muodostui 42,2 miljoonaa euroa.

Toimintakate ja vuosikate

Toimintakate on toimintatulojen ja toimintamenojen erotus, joka osoittaa valtoin rahoituksella katettavien menojen määrän. Hyvinvointialueen toimintakate oli 735,3 miljoonaa euroa.

Vuosikate on keskeinen luku arvioitaessa tulorahoitukseen riittävyttä ja vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka on käytettävissä investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Vuosikatteen tulisi kattaa käyttöomaisuuden poistot, mutta vuosikate oli 27,9 miljoonaa negatiivinen, joten se ei riittänyt kattamaan hyvinvointialueen poistoja. Tulevaisuudessa mahdollisesti kasvavien poistojen määrä vaatii vuosikatteen huomattavaa parantumista.

Tulos

Tilikauden tulos osoittaa yrityksen ali- tai ylijäämän tilikauden aikana sekä tulojen ja menojen erotuksen. Tilikauden tulos oli 42,2 miljoonaa euroa alijäämäinen. Tulos oli alkuperäistä talousarviota 7 miljoonaa parempi, ja muutettu talousarviokin alittui n. 3,5 miljoonalla eurolla. Huolimatta toimintamenojen ylittymisestä, muutettua talousarviota parempaan tulokseen vaikuttivat parempi tulokertymä, nettorahoituskulujen parempi toteuma sekä pienempi poistokertymä sekä poistoeron vähennys.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
	(1000 €)	(1000 €)
Toimintatuotot	162 609	152 480
Toimintakulut	<u>-897 913</u>	<u>-873 067</u>
Toimintakate	-735 304	-720 587
Valtion rahoitus	709 564	694 504
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 117	1 602
Muut rahoitustuotot	238	641
Korkokulut	-3 518	-3 269
Muut rahoituskulut	<u>-17</u>	<u>-118</u>
Vuosikate	-27 920	-27 227
Poistot ja arvonalentumiset	-14 770	-15 720
Tilikauden tulos	-42 690	-42 947
Tilinpäätössiirrot	446	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-42 244	-42 947

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	18,11	17,46
Vuosikate/Poistot, %	-189,03	-173,20
Vuosikate, euroa/asukas	-215,78	-208,71
Asukasmäärä	129 391	130 451

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Vuosikate euroa/asukas

= $\text{Vuosikate} / \text{asukasmäärä}$

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Tilikauden toiminnan rahoitusta tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen pohjalta. Rahoituslaskelma sisältää tulorahoituksen ja investointien nettomäärät sekä rahoitustoiminnan nettomäärät anto- ja ottolainauksesta sekä omasta pääomasta ja maksuvalmiuden muutoksesta. Toiminnan rahavirta kuvaa tuloslaskelman vuosikatteen pohjalta sitä, paljonko tilikauden toiminta on tuottanut rahavaroja investointeihin ja lainojen lyhennyksiin käytettäväksi.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Rahoituslaskelman välitulos toiminnan ja investointien rahavirta on tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa. Pitkäaikaista lainaa hyvinvointialue voi nostaa vain, jos valtioneuvosto on hyväksynyt sen hyvinvointialuelain 15 §:n mukaisesti.

Välituloksen toiminnan ja investointien rahavirran avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutusta pitemmällä aikavälillä, eli tilinpäätösvoosi ja neljä edellistä vuotta. Näin ollen yksi rahoituslaskelman yhteydessä esitettävistä tunnusluvuista on **toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viiden vuoden ajalta**. Koska tilikausi oli hyvinvointialueen toinen, sisältää tunnusluku vain kahden vuoden toteumatiedon. Tilikauden 2024 toiminnan ja rahoituksen rahavirta on -40,8 miljoonaa euroa. Edellisen vuoden vastaava luku oli -27,7 miljoonaa euroa. Mikäli kertymä on viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna positiivinen, täyttyy omarahoitusvaatimus. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitusprosentti -tunnusluku kertoo tulorahoituksella rahoitetun osuuden investointien omahankintamenosta. Hyvinvointialueella tämä tunnusluku on -221,69, joka on heikko. Edellisen vuoden luku oli n. 300 heikompi.

Laskennallinen lainanhoitokate kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan hyvinvointialueen omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Lainanhoitokyvystä saa luotettavan kuvan tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Hyvinvointialueen lainanhoitokyky on heikko, koska tunnusluvun arvo on negatiivisesta vuosikatteesta johtuen -1,07. Edellisen vuoden vastaava luku oli -1,21.

Maksuvalmiutta kuvataan hyvinvointialueilla **kassan riittävytenä päivissä**. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa hyvinvointialueen tilinpäätöshetken rahavarojen määrällä. Tunnusluvun arvo tilinpäätöksessä on 4,37, kun vuoden 2023 tilinpäätöksessä tunnusluku oli 9,62. Täten kassan riittävyys on heikentynyt merkittävästi.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
	(1000 €)	(1000 €)
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-27 920	-27 227
Tulorahoituksen korjauserät	-716	4 658

Investointien rahavirta

Investointimenot	-13 832	-5 210
Rahoitusosuudet investointeihin	1 238	64
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuotot	395	0

Toiminnan ja investointien rahavirta -40 835 -27 715

Rahoituksen rahavirta

Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-16	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	2
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 799	-8 132
Lyhytaikaisten lainojen muutos	38 000	-8 893
Oman pääoman muutokset	0	-14 128
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 276	-9 116
Rahoituksen rahavirta	28 461	-40 267

Rahavarojen muutos -12 374 -67 982

Rahavarat 31.12.	11 079	23 452
Rahavarat 1.1.	23 453	91 434
Rahavarojen muutos	-12 374	-67 982

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-68 550	-27 715
Investointien tulorahoitus, %	-221,69	-529,09
Laskennallinen lainanhoitokate	-1,07	-1,21
Kassan riittävyys, pv	4,37	9,62
Asukasmäärä	129 391	130 451

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymä

Investointien tulorahoitus %

= 100 * Vuosikate/Investointien omahankintameno

Laskennallinen lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut)/(Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv * Rahavarat 31.12./Kassasta maksut tilikaudelta

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

Taseen sisältö

Hyvinvointialueen rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Tase sisältää hyvinvointialueen omaisuus- ja pääomaerät, ja taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat hyvinvointialueen omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Hyvinvointialueen taseen loppusumma on 299,5 miljoonaa euroa, kun edellisenä vuonna se oli 339,5 miljoonaa euroa. Suurin taseen loppusummaan vaikuttava muutos, n. 20 miljoonaa, johtuu siirtosaamisten väheneemisestä. Rahat ja pankkisaamiset ovat pienentyneet 12,4 miljoonalla eurolla.

Taseen erät

Taseessa vastaavaa-puolella suurin erä on pysyviin vastaaviin kuuluva aineelliset hyödykkeet, joista merkittävimpanä rakennukset. Aineellisten hyödykkeiden osuus taseesta on 77 prosenttia, edellisenä vuonna niiden osuus oli 69 prosenttia. Seuraavaksi suurimmat erät ovat pysyvissä vastaavissa ovat koneet ja kalusto sekä sijoitukset, joita on n. 10 miljoonan arvosta taseessa. Vaihtuvia vastaavia on taseessa 57 miljoonaa, joista 74 % on lyhytaikaisia saamisia.

Vastattavaa-puolella peruspääoma on 46,3 miljoonaa, mutta huomioiden muut oman pääoman erät sekä tilikauden alijäämä n. 42,2 miljoonaa euroa, on oma pääoma yhteensä -28,9 miljoonaa euroa eli negatiivinen. Edellisenä vuonna oman pääoman määrä oli 13,3 miljoonaa. Vierasta pääomaa taseessa on 314,4 miljoonaa, josta 45,5 prosenttia on pitkäaikaista lainaa ja 54,5 prosenttia lyhytaikaisia velkoja

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste mittaa hyvinvointialueen vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuusastetta voidaan pitää hyvänä sen ollessa yli 50. Etelä-Savon hyvinvointialueen omavaraisuusaste on heikentynyt edellisestä vuodesta, jolloin luku oli 5,7 % ja nyt -7,8 %, eli heikko.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon hyvinvointialueen käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuloista ja valtion rahoituksesta. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku hyvinvointialueiden välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet hyvinvointialueella on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Hyvinvointialueen suhteellinen velkaantuneisuus on edellisen vuoden tasolla eli 36 prosenttia, jota voidaan pitää hyvänä.

Kertynyt alijäämä on vuoden 2024 tilinpäätöksessä noin 76,6 miljoonaa euroa. Kertynyt alijäämä osoittaa, kuinka paljon alijäämää hyvinvointialueen on kyettävä tulevana vuosina kattamaan. **Kertynyt alijäämä per asukas** oli 592 euroa, joka lasketaan jakamalla kertynyt alijäämä hyvinvointialueen asukasmäärällä.

Lainakanta 31.12. tarkoittaa hyvinvointialueen korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin seuraavat vieraan pääoman erät: joukkovelkakirjalainat, lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta, lainat julkisyhteisöiltä ja lainat muilta luotonantajilta. Lainakanta vuoden 2024 lopussa oli 192 miljoonaa euroa eli 1 484 euroa/asukas. Edellisen vuoden vastaavat luvut olivat 166 miljoonaa euroa ja 1 273 euroa/asukas.

Lainat ja vuokravastuut 31.12. saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Lainat ja vuokravastuut vuoden lopussa olivat 286,7 miljoonaa euroa ja 2 215 euroa/asukas. Edellisessä tilinpäätöksessä vastaavat luvut olivat 265,45 miljoonaa euroa eli 2 035 euroa/asukas.

Lainasaamiset 31.12. tarkoittaa pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja hyvinvointialueen omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen. Lainasaamisia oli 6,2 miljoonaa euroa eli saman verran kuin edellisenä vuonna.

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023		2024	2023
	(1000 €)	(1000 €)		(1000 €)	(1000 €)
PYSYVÄT VASTAAVAT	242 278	246 207	OMA PÄÄOMA	-28 944	13 300
Aineettomat hyödykkeet	437	1 033	Peruspääoma	46 285	46 285
Aineettomat oikeudet	437	1 033	Muut omat rahastot	1 413	1 413
Aineelliset hyödykkeet	231 800	234 603	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-34 398	8 549
Maa- ja vesialueet	600	627	Tilikauden yli-/alijäämä	-42 244	-42 947
Rakennukset	210 660	214 024			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 904	5 883	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	5 639	6 085
Koneet ja kalusto	10 301	10 541	Poistoero	5 639	6 085
Arvo- ja taide-esineet	70	70			
Ennakkomaksut ja keskener.hank.	5 265	3 458	PAKOLLISET VARAUKSET		
Sijoitukset	10 041	10 571	Muut pakolliset varaukset	7 467	8 289
Osakkeet ja osuudet	3 301	3 845			
Muut lainasaamiset	6 228	6 228	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	977	1 040
Muut saamiset	512	498			
				314 370	310 743
VAIHTUVAT VASTAAVAT	57 231	93 250	VIERAS PÄÄOMA		
Vaihto-omaisuus	3 960	3 803	Pitkäaikainen	143 187	155 300
Saamiset			Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	143 120	155 209
Lyhytaikaiset saamiset	42 192	65 994	Liittymismaksut ja muut velat	67	91
Myyntisaamiset	24 720	25 659	Lyhytaikainen	171 183	155 443
Lainasaamiset	6	9	Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	48 822	10 774
Muut saamiset	5 551	9 110	Ostovelat	40 542	45 133
Siirtosaamiset	11 915	31 216	Liittymismaksut ja muut velat	8 460	9 246
Rahat ja pankkisaamiset	11 079	23 453	Siirtovelat	73 359	90 290
VASTAAVAA YHTEENSÄ	299 509	339 457	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	299 509	339 457

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	-7,78	5,71
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	36,04	36,69
Kertynyt yli-/alijäämä, (1000 €)	-76 642	-34 398
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	-592,33	-263,69
Lainakanta 31.12. (1000 €)	192 009	166 074
Lainakanta 31.12./asukas	1 484	1 273
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	286 646	265 450
Lainat ja vuokravastuut 31.12./asukas	2 215	2 035
Lainasaamiset, (1000 €)	6 228	6 228
Asukasmäärä	129 391	130 451

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $(\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{tilikauden ylijäämä (alijäämä)}) / \text{Hyvinvointialueen asukasmäärä}$

Lainakanta 31.12.

Joukkovelkakirjalainat + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta + Lainat julkisyhteisöiltä + Lainat muilta luotonantajilta

Lainat euroa/asukas

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= Joukkovelkakirjalainat + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta + Lainat julkisyhteisöiltä + Lainat muilta luotonantajilta + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjasaamiset ja muut lainasaamiset

1.5 Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Kokonaistulo ja -meno -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön. Vähennyseriä tuloissa ovat lisäksi pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja menoissa valmistus omaan käyttöön, Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot ja pakollisten varausten muutos silloin, kun varausten määrä on tilikaudella kasvanut. Lyhytaikaisten lainojen ja oman pääoman muutokset esitetään kumpikin nettoeränä, joko tulona tai menona.

KOKONAISTULOT JA -MENOT

	2024	2023
	(1000 €)	(1000 €)
TULOT		
Toiminta		
Toimintatuotot	162 609	152 480
Valtionrahoitus	709 564	694 504
Korkotuotot	1 117	1 602
Muut rahoitustuotot	238	641
Satunnaiset tuotot	0	0
Tulorahoituksen korjaukset		
Pakollisten varausten muutos	0	849
Poistoero ja vapaaehtoisten varausten muutos	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	1 380	3 810
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 238	64
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	394	0
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	0	2
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	38 000	0
Oman pääoman lisäykset	0	0
Kokonaistulot yhteensä	914 540	853 952

	2024	2023
MENOT	(1000 €)	(1000 €)
Toiminta		
Toimintakulut	897 913	873 067
Korkokulut	3 518	3 269
Muut rahoituskulut	17	118
Satunnaiset kulut	0	0
Tulorahoituksen korjauserät		
Pakollisten varausten muutos	822	0
Poistoero ja vapaaehtoisten varausten muutos	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	0	0
Investoinnit		
Investointimenot	13 832	5 210
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset	15	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	12 073	8 132
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0	8 894
Oman pääoman vähennykset	0	14 128
Kokonaismenot yhteensä	<u>928 190</u>	<u>912 818</u>

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot = (914540-928190) = (-13650)

Rahavarojen muutos - Muut maksuvalmiuden muutokset = (-12374-1276) = (-13650)

1.6 Hyvinvointialuekonsernin toiminta ja talous

1.6.1 Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt

	Omistusosuus	Yhdistelty konsernitilinpäätökseen	
		Yhdistelty	Ei yhdistelty
Tytäryhteisöt			
Mikkelin Sairaalaparkki Oy	100 %	x	
Hyvinvointiyhtymät			
Islab hyvinvointiyhtymä	15,75 %	x	
Osakkuusyhteisöt			
Pieksämäen Tukipalvelut Oy	39,90 %	x	
Järvi-Suomen Terveys Oy	25,00 %	x	
Asunto Oy Kotilahdentie 1	22,27 %		x
Kiinteistö Oy Säästömikko	20,70 %		x
Yhteensä		4	2

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus ja konsernivalvonta

Hyvinvointialuelain 22 §:n ja Etelä-Savon hyvinvointialueen hallintosäännön 68 §:n 5 kohdan mukaan aluevaltuusto päättää omistajaohjauksen periaatteista sekä konserniohjeesta. Etelä-Savon hyvinvointialuekonserni muodostuu hyvinvointialueesta ja sen tytäryhteisöistä. Tytäryhteisöksi määritellään kirjanpitolain mukaan yhteisö, jossa hyvinvointialueella on määräysvalta osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä ja on oikeus nimittää enemmistö yhteisön toimielimessä tai hyvinvointialue käyttää muuten tosiasiallisesti määräysvaltaa kohdeyhteisössä.

Omistajaohjauksessa noudatetaan konserniohjetta, jonka aluevaltuusto on hyväksynyt 19.12.2022 § 114. Samassa yhteydessä aluevaltuusto on hyväksynyt omistajaohjauksen periaatteet, jotka ovat seuraavat:

1. Etelä-Savon hyvinvointialue voi omistaa yhtiöitä, joita se tarvitsee suoraan tai välillisesti palvelujen järjestämiseen. Omistaminen voi kohdistua palvelutuotantoon tai niihin liittyviin tukipalveluihin. Omistaessaan yhteisöjä muiden omistajien kanssa hyvinvointialue käy vuoropuhelua säännöllisesti.
2. Omistamista kehitetään aktiivisesti ja pitkäjänteisesti huomioiden hyvinvointialueen strategia ja konsernin kokonaisuus. Hyvinvointialue tarkastelee omistuksiaan vaikuttavuuden, tuloksellisuuden, riskienhallinnan ja toiminnan kehittämisen näkökulmista.
3. Etelä-Savon hyvinvointialueen omistajuus perustuu omistajasuunnitelmiin. Omistajasuunnitelmissa määritellään yhtiöiden päätoimialatasolla oman toiminnan ja markkinoilla toimimisen suhdetta, tarkoituksenmukaisinta palvelujen järjestämistapaa, konsernin kokonaisuutta sekä toimialan palvelujen järjestämistä vastuuta alihankintamahdollisuuksiin.
4. In house -omistaminen on yksi keino organisoida toimintaa. Hyvinvointialueella seurataan markkinoita ja reagoidaan markkinoilla tapahtuviin muutoksiin.

5. Hyvinvointialue asettaa tytäryhtiöille ja soveltuvilta osin osakkuusyhteisöille tavoitteita palvelutuotannon toteuttamiseksi. Tavoiteasetanta tehdään yhdessä palvelutuotannon kanssa.

Hyvinvointialuekonsernissa ainoa tytäryhtiö on sataprosenttisesti omistettu Mikkelin Sairaalaparkki Oy. Omistajaohjausta ja konsernivalvontaa on toteutettu konserniyhtiön toimialan (asiakas- ja henkilökuntapysäköinti) edellyttämällä tavalla. Ottaen huomioon, että konserniin kuuluu vain yksi yhtiö, joka on luonteeltaan asiakas- ja henkilökuntapysäköintiä harjoittava osakeyhtiö, on toiminnan ja talouden raportointi, sekä sen tehokkuus ja vaikuttavuus hoidettu tarkoituksenmukaisesti ja riittävällä tasolla. Konserniyhtiön toiminnan ja talouden seuranta on harjoitettu systemaattisesti hyvinvointialueen toisena toimintavuonna.

Muut hyvinvointialueen omistukset ovat osakkuusyhtiöitä (omistus vähintään viidesosa ja enintään puolet) tai sitä pienempiä omistuksia.

Hyvinvointialueen konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt on esitetty edellä kappaleessa 1.6.1.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Aluehallitus päätti 15.11.2023 § 328 osakkuusyhtiö Mikkelin Pesula Oy:n osakkeiden myymisestä. Kauppa toteutui 23.1.2024. Omistusosuus Mikkelin Pesula Oy:stä oli 48,57 %, eli kyseessä oli osakkuusyhtiö. Kauppa toteutui vuonna 2024.

1.6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Monien muiden hyvinvointialueiden konsernirakenteisiin verrattuna Etelä-Savon hyvinvointialueen konserni on kooltaan pieni. Konsernituloslaskelma päättyy noin 43,2 miljoonan euron alijäämään, kun emoyhteisö Eloisan tuloslaskelma on 42,2 miljoonaa alijäämäinen. Edellisessä tilinpäätöksessä konsernin alijäämä oli n. 44 miljoonaa. Sataprosenttisesti omistetun tytäryhtiön Mikkelin Sairaalaparkki Oy:n tulos tilikaudelta 2024 oli 223 036,06 euroa tappiollinen, kun edellisellä tilikaudella yhtiölle muodostui tappiota 256 386,90 euroa.

Eloisan konsernitaseen loppusumma on noin 299,5 miljoonaa euroa, ja edellisenä vuonna vastaava luku oli noin 340,1 miljoonaa euroa. Emon tase on loppusummaltaan 299,5 miljoonaa euroa ja edellisenä vuonna loppusumma oli 340,1 miljoonaa euroa. Suurimmat muutokset olivat lyhytaikaisten saamisten pienenemisessä n. 23,8 miljoonalla eurolla sekä rahojen ja pankkisaamisten vähenemisessä 12,7 miljoonalla eurolla.

Keskeisin rooli konserniin tulevassa kehityksessä on näin ollen emon eli hyvinvointialueen itsensä kehityksellä niin talouden kuin toiminnankin suhteen.

1.6.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA

	2024	2023
	(1000 €)	(1000 €)
Toimintatuotot	171 206	161 153
Toimintakulut	-906 210	-881 376
Osuus osakkuusyhteisöjen tappiosta	-54	-624
Toimintakate	-735 058	-720 847
Valtion rahoitus	709 564	694 504
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	862	1 311
Muut rahoitustuotot	239	643
Korkokulut	-3 518	-3 269
Muut rahoituskulut	-17	-118
Vuosikate	-27 928	-27 776
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-15 228	-16 178
Tilikauden tulos	-43 156	-43 954
Tilikauden yli-/alijäämä	-43 156	-43 954

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	18,9	18,3
Vuosikate/Poistot, %	-183,4	-171,7
Vuosikate, euroa/asukas	-215,8	-212,9
Asukasmäärä	129 391	130 451

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot/(Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100 * Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset

Vuosikate euroa/asukas

= Vuosikate/asukasmäärä

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2024	2023
	(1000 €)	(1000 €)
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-27 928	-27 776
Tulorahoituksen korjaukset	-610	5 280
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-14 062	-5 428
Rahoitusosuudet investointeihin	1 238	64
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuotot	1 618	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-39 744	-27 860
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-16	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	2
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-12 074	-8 132
Lyhytaikaisten lainojen muutos	38 000	-8 894
Oman pääoman muutokset	0	-15 018
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-64	12
Vaihto-omaisuuden muutos	-156	85
Saamisten muutos	23 718	26 130
Korottomien velkojen muutos	-22 377	-35 046
Rahoituksen rahavirta	27 031	-40 861
Rahavarojen muutos	-12 713	-68 721
Rahavarat 31.12.	12 609	25 322
Rahavarat 1.1.	25 322	94 043
Rahavarojen muutos	-12 713	-68 721

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-67 604	-27 860
Investointien tulorahoitus, %	-217,80	-517,82
Laskennallinen lainanhoitokate	-1,1	-1,2
Kassan riittävyys, pv	4,9	10,3

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymä

Investointien tulorahoitus, %

= 100 * Vuosikate/Investointien omahankintameno

Laskennallinen lainanhoitokate

= Vuosikate + Korkokulut)/(Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys (pv)

= 365 * Rahavarat 31.12./Kassasta maksut tilikaudella

KONSERNITASE

	2024	2023		2024	2023
	(1000 €)	(1000 €)		(1000 €)	(1000 €)
PYSYVÄT VASTAAVAT	240 143	244 533	OMA PÄÄOMA	-24 624	18 712
Aineettomat hyödykkeet	768	1 201	Peruspääoma	46 285	46 285
Aineettomat oikeudet	768	1 201	Muut omat rahastot	1 413	1 413
Muut pitkävaikutteiset menot	0	0	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-29 166	14 968
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0	0	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-43 156	-43 954
Aineelliset hyödykkeet	237 084	240 278			
Maa- ja vesialueet	600	627	PAKOLLISET VARAUKSET	7 467	8 289
Rakennukset	215 429	219 007	Muut pakolliset varaukset	7 467	8 289
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 917	5 898			
Koneet ja kalusto	10 735	11 042	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	976	1 040
Muut aineelliset hyödykkeet	45	52			
Arvo- ja taide-esineet	70	70	VIERASPÄÄOMA	315 653	312 095
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	5 288	3 582	Pitkäaikainen	143 187	155 300
Sijoitukset	2 291	3 054	Lainat rah.-ja vak.laitoksilta	143 120	155 209
Tytäryhtiöosakkeet	0	0	Liittymismaksut ja muut velat	67	91
Osakkuusyhteisöosuudet	787	670	Lyhytaikainen	172 466	156 795
Muut osakkeet ja osuudet	950	1 845	Lainat rah.-ja vak.laitoksilta	48 822	10 774
Muut lainasaamiset	0	0	Saadut ennakot	0	0
Muut saamiset	554	539	Lyhytaikainen koroton vieraspääoma	123 644	146 021
VAIHTUVAT VASTAAVAT	59 329	95 603			
Vaihto-omaisuus	3 960	3 803	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	299 472	340 136
Saamiset	42 760	66 478			
Pitkäaikaiset saamiset	0	0			
Lyhytaikaiset saamiset	42 760	66 478			
Rahat ja pankkisaamiset	12 609	25 322			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	299 472	340 136			

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	-8,2	5,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	35,8	36,5
Kertynyt yli-/alijäämä (1000 €)	-72 322	-28 986
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas (1000 €)	-0,56	-0,22
Konsernin lainakanta 31.12.	192 009	166 074
Konsernin lainat, €/asukas	1,48	1,27
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	293 115	266 237
Lainta ja vuokravastuut, €/asukas	2 265	2 041
Konsernin lainasaamiset 31.12. (1000 €)	0	0
Asukasmäärä	129 391	130 451
Konsernin henkilöstömäärä	7769	7800

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Konsernin lainakanta 31.12.

= Joukkovelkakirjalainat + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta + Lainat julkisyhteisöiltä + Lainat muilta luotonantajilta

Konsernin lainat, euroa/asukas

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= Joukkovelkakirjalainat + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta + Lainat julkisyhteisöiltä + Lainat muilta luotonantajilta + Vuokravastuut

Konsernin lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Konsernin lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Konsernin henkilöstömäärä

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

1.7.1 Tuloksen käsittely

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että tilikaudelta muodostunut 42 243 717,07 euron alijäämä kirjataan taseen tilille tilikauden yli-/alijäämä.

1.7.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Hyvinvointialuelain 119 §:n mukaan toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi. Tilikausi 2024 muodostui noin 42,2 miljoonaa euroa alijäämäiseksi ja taseessa on tämän jälkeen katettavaa alijäämää noin 76,6 miljoonaa euroa. Toimintakertomuksen kappaleessa 1.1.7 selostetun mukaisesti valtion rahoituksen tason arvioidaan olevan riittämätön hyvinvointialueen nykyiseen kustannustasoon ja sen kehitysnäkymiin nähden myös tilikautta 2024 seuraavina vuosina. Hyvinvointialueen on toteutettava tulevinakin vuosina merkittäviä talouden sopeutustoimia yleisen kustannuskehityksen sekä riittämättömän valtion rahoituksen vuoksi.

Aluevaltuuston joulukuussa hyväksymä vuoden 2024 talousarvio oli 49,2 miljoonaa euroa alijäämäinen. Lopullinen tulos oli 42,2 miljoonaa alijäämäinen, joten kumulatiivinen alijäämä on 76,6 miljoonaa euroa. Talousarviovuosi 2025 on 0,4 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Taloussuunnitelmavuosi 2026 on 18,1 miljoonaa euroa ylijäämäinen ja vuosi 2027 19,2 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

Vuodet 2025 ja 2026 sisältävät huomattavat määrät lisäsopeutustoimenpiteitä, joista on päätetty vuosien 2023 ja 2024 aikana. Taloussuunnitelman perusteella kumulatiivisia alijäämiä ei näilläkään toimilla saada katetuksi, vaan hyvinvointialueen taseessa on vahvistetun taloussuunnitelman mukaan vuoden 2027 päättyessä kumulatiivista alijäämää noin 41,8 miljoonaa euroa.

Talousarviota 2025 laadittaessa vuodelta 2024 ennustettiin muodostuvan alijäämää n. 45,7 miljoonaa euroa, kun alkuperäinen talousarvio laadittiin 49,2 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Ennusteen mukainen toteuma olisi tarkoittanut 80,1 miljoonan euron kumulatiivista alijäämää vuoden 2024 tilinpäätöksessä, sillä 2023 tilinpäätöksessä kumulatiiviseksi alijäämäksi muodostui 34,4 miljoonaa euroa.

Alla on esitetty päivitetty yhteenveto muodostuvan kumulatiivisen alijäämän määrästä, kun huomioidaan vuosien 2023 ja 2024 muutettua talousarviota parempana toteutuneet lopputulemat sekä taseen sisältämät aikaisempien tilikausien ylijäämät. Päivitetyssä näkymässä kumulatiivinen alijäämä olisi vuoden 2027 päättyessä noin 38,4 miljoonaa euroa. Tähän pääseminen edellyttää kuitenkin jo vuosille 2025 ja 2026 päätettyjen säästötoimien lisäksi lisäsäästöjen toteuttamista.

<i>tuhansina euroina</i>	TP2023	TP2024	TA2025	TS2026	TS2027
Tilikauden yli-/alijäämä	-42 947	-42 244	401	18 059	19 822
Kumulatiivinen yli-/alijäämä	-34 398	-76 642	-76 241	-58 182	-38 360

Aluevaltuusto on päätöksellään 18.9.2023 § 72 hyväksynyt hyvinvointialueelle palvelujen tuotantosuunnitelman, jossa linjataan myös kattavista sopeutustoimista vuosille 2023–2025. Talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman 2024–2026 valmisteluun liittyen käytiin lisäsäästöjen löytämiseksi yhteistoimintaneuvottelut, jotka päättyivät 20.11.2023. Aluehallituksessa 27.11.2023 § 346 käsitellyn yhteistoimintaneuvotteluiden lopputuleman mukaiset säästöt on huomioitu talousarviossa ja taloussuunnitelmassa. Vaikutus vuoden 2024 osalta on noin 3,5 miljoonaa euroa. Näiden lisäksi vuodelle 2024 on hyväksytty talousarviokäsittelyn yhteydessä huomattava määrä, yhteensä n. 4,5 miljoonaa euroa, erilaisia lisäsopeutustoimia.

Vuosille 2023–2025 laadittu palvelujen tuotantosuunnitelma sisältää vuodelle 2024 säästöjä n. 18,8 miljoonan euron edestä ja vuodelle 2025 n. 16,5 miljoonaa. Tämän lisäksi vuoden 2024 talousarvioon valmisteltiin 2,4 miljoonan euron lisäsopeutustoimenpiteet. Vuoden 2024 tavoitelluista, yhteensä 31,4 miljoonan euron sopeutustoimista, toteutui noin 25,1 miljoonaa euroa. Säästötavoitteesta vuoden 2025 puolelle toteutuvaksi on siirtymässä noin 4,7 miljoonaa, joten noin 2 miljoonan euron sopeutukset ovat näiden osalta jäämässä toteutumatta. Kun huomioidaan vuodelle 2025 päätettyjen sopeutustoimien (16,5 miljoonaa euroa) ja vuodelta 2024 vuodelle 2025 siirtyvien säästöjen (4,7 miljoonaa euroa) yhteisvaikutus, sisältää vuoden 2025 talousarvio yhteensä 21,2 miljoonan euron edestä ns. aiemmin päätettyjä sopeutustoimenpiteitä.

Vuoden 2024 talousarviossa suunnitelmavuosille 2025 ja 2026 määriteltiin palvelujen tuotantosuunnitelman lisäksi 25 miljoonan lisäsopeutustavoite vuodelle 2025 ja 10 miljoonan lisäsopeutustavoite vuodelle 2026. Näiden toimenpiteitä tai toteutustapoja ei talousarviovalmistelun yhteydessä määritelty. Nämä vuoden 2024 talousarviossa vielä vahvistamattomat sopeutustoimenpiteet käsiteltiin aluevaltuustossa 17.6.2024 § 29, ja aluevaltuusto vahvisti 39 miljoonan toimialakohtaiset sopeutustavoitteet seuraavasti:

Toimiala	2025	2026	Yhteensä
Sosiaalipalvelut	2,2	3,5	5,7
Ikääntyneiden palvelut	1,16	4	5,16
Terveyspalvelut	10,86	5,8	16,66
Pelastus- ja turvallisuuspalvelut	1	0	1
Konsernipalvelut	5,58	4,9	10,48
Yhteensä	20,8	18,2	39

Kun huomioidaan aluevaltuuston 17.6.2024 vahvistamat sopeutustavoitteet sekä jo aiemmin vahvistetut säästötoimet, on sopeutusten yhteenlaskettu määrä vuosina 2025–2026 seuraava:

Toimiala	2025	2026	Yhteensä
Sosiaalipalvelut	9,2	3,5	12,7
Ikääntyneiden palvelut	4,1	4	8,1
Terveyspalvelut	15,71	5,8	21,51
Pelastus- ja turvallisuuspalvelut	1	0	1
Konsernipalvelut	7,3	4,9	12,2
Yhteensä	37,31	18,2	55,51

Tämän jälkeen aluevaltuusto hyväksyi vuosille 2025–2026 uuden sopeutustoimenpidekokonaisuuden 7.10.2024 § 70. Tällä päätöksellä hyväksytyjen sopeutusten kokonaismäärä on yhteensä noin 24 miljoonaa euroa.

Päätöksen yhteydessä liiteaineistona hyväksyttiin ja vahvistettiin kokonaisuus jo aiemmin päätettyjen sopeutustoimien ja 7.10.2024 kokouksessa hyväksytyjen uusien toimenpiteiden muodostamasta kokonaisuudesta. Kokonaisuudessa on huomioitu syksyn 2024 tilanteen mukainen tilannekuva aiemmin hyväksytyjen sopeutustoimenpiteiden tilannekuvasta. Aiemmin hyväksytyistä ja 7.10.2024 päätetyistä sopeutustoimenpiteistä tehty kooste muodostaa uuden *Talouden tasapainotusohjelman*. Vuoden 2025 talousarvio sisältää lokakuussa hyväksytyjä sopeutustoimia noin 11 miljoonalla eurolla, loput 13 miljoonaa euroa kohdistuvat seuraavaan vuoteen.

Aluevaltuusto ei lokakuussa hyväksynyt kaikkia sille esitettyjä 39 miljoonan sopeutustoimenpiteitä, vaan palautti sille alun perin esitetystä uuteen valmisteluun tai poisti kokonaisuudesta yhteensä noin 15,9 miljoonan euron edestä sopeutustoimia. Aluehallitus käsitteli asiaa 14.10.2024 § 225 ja totesi päätöksen kokonaan poistettujen sopeutustoimien osalta hyvinvointialuelain 115.2 § mukaisen alijäämien kattamisvelvoitteen vastaiseksi. Aluehallitus päätti palauttaa valmistelun jälkeen asian aluevaltuuston uudelleen käsiteltäväksi talousarviokäsittelyn yhteydessä. Loput lokakuussa käsittelemään palautetuista toimenpiteistä sisällytettiin talousarvioon valtuuston oman päätöksen mukaisesti. Näistä vielä aiemmin vahvistamattomista, talousarvion yhteydessä hyväksyttäväksi esitettävistä sopeutuksista muodostuu yhteensä 15,9 miljoonan euron säästö. Säästöstä noin 6 miljoonaa kohdentuu vuodelle 2025 ja loput noin 10 miljoonaa euroa vuodelle 2026. Aiemmin syksyllä esitettyyn verrattuna vuoden 2025 säästövaikutus pieneni noin 50 prosentilla päätöksenteon viivästyksen vuoksi.

Vuoden 2025 talousarvio sisältää näin ollen kaikkiaan 38,2 miljoonan euron uudet sopeutukset. Taloussuunnitelmavuodelle 2026 kohdistuu sopeutusvaikutusta yhteensä 23 miljoonaa euroa. Vuoden 2026 osalta sopeutustavoitteesta suuri osa muodostuu erityisesti vuokratiloista tavoiteltavista säästöistä, joiden toteutumiseen liittyy kohtuullisen suuri riski, niin tavoiteltavien vuokranalennusneuvotteluiden, kuin esitettävien palveluverkkomuutosten toteutumisenkin suhteen. Vuoden 2025 talousarviokirjan liitteenä on aluevaltuuston 7.10.2024 § 70 päätöksen mukainen *Talouden tasapainotusohjelma* sekä erillinen yhteenveto talousarvion yhteydessä hyväksyttäväksi esitettävistä sopeutustoimista.

Taloussuunnitelmassa on asetettu suunnitelmavuodelle 2027 tavoite niin ikään 23 miljoonan euron lisäsopeutuksesta. Hyvinvointialueen on taloussuunnitelmavuosina kyettävä selvästi positiivisiin tuloksiin kumulatiivisten alijäämien kattamiseksi.

Talousarvio ja -suunnitelma perustuu edellä kuvatun mukaisesti olettamukseen vuosien 2025–2027 käyttötulouden menojen kasvun voimakkaasta hidastamisesta sopeuttamistoimien avulla. Menojen kasvun hillitseminen edellyttää toiminnan sopeuttamista ja merkittäviä muutoksia palveluiden tuottamistapaan sekä palveluverkkoon. Alijäämien kattaminen esimerkiksi vuosikymmenen loppuun mennessä voisi olla mahdollista, mutta se vaatisi päätöksentekoa merkittävistä uusista sopeutustoimista vuodesta 2027 alkaen ja lisäksi valtion rahoituksen lisäystä.

Koska alijäämät eivät muodostetun arvion perusteella tule katetuiksi vuoden 2026 loppuun mennessä, on mahdollista, että Etelä-Savon hyvinvointialue joutuu hyvinvointialuelain 123 §:n mukaiseen arviointimenettelyyn vuoden 2026 tilinpäätöksen valmistuttua. Etelä-Savon hyvinvointialue voi joutua arviointimenettelyyn jo aiemminkin, sillä sen konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde tulee alittamaan asetetun rajan (alle 80 % kahtena tilikautena peräkkäin) jo vuoden 2024 tilinpäätöksessä. Myös konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate täyttää arviointimenettelykriteerin eli se on kaksi tilikautta peräkkäin alle 0,80. Arviointimenettely on lain mukaan mahdollista käynnistää myös hyvinvointialueelle myönnettävän lisälainanottovaltuuden perusteella. Näin ollen myös lainanottovaltuuteen liittyvä peruste täyttyy vuonna Etelä-Savon hyvinvointialueen kohdalla, koska aluehallituksen päätöksen 26.8.2024 § 182 mukaisesti käynnistetyt uutta

lainanottovaltuutta koskevat neuvottelut johtivat lisälainanottovaltuuden myöntämiseen vuodelle 2025. Uuden lainanottovaltuuden myöntämisen yhteydessä asetetaan tyypillisesti myös taloudellisia tavoitteita ja lisäehtoja esimerkiksi talouden tasapainottamisen ja lainanhoitokyvyn varmistamiseen suhteen.

Lisälainanottovaltuutta on haettu vuodelle 2025 yhteensä 15,8 miljoonaa euroa, mutta valtiovarainministeriön 28.11.2024 toimittaman päätösehdotuksen mukaan lainanottovaltuutta myönnetään, mikäli hyvinvointialue päivittää laatimansa tasapainotusohjelman, joka varmistaa hyvinvointialueen lainanhoitokyvyn ja mahdollisuuden järjestää lakisääteiset palvelut.

Hyvinvointialue toimitti päivitetyn tasapainotusohjelman valtiovarainministeriölle aikataulun mukaisesti 15.1.2025 mennessä. Hyvinvointialue sai valtiovarainministeriöltä sopeutusohjelman täydennyspyynnön 30.1.2025, jossa valtiovarainministeriö edellyttää hyvinvointialuetta täydentämään talouden tasapainotusohjelmaa täsmentämällä vuosien 2027–2028 sopeutustoimia sisällöllisesti sekä arvioimaan tulevien vuosien kustannuskehityksen riskejä. Viranhaltijatyönä laadittavat lisäselvitykset tuli toimittaa valtiovarainministeriöön 17.3.2025 mennessä. Hyvinvointialue toimitti pyydetyt tiedot 14.3.2025.

Vuodelle 2027 sopeutustoimia tarkennettiin sisällöllisesti 21,3 miljoonan edestä ja vuodelle 2028 yhteensä 19 miljoonan edestä. Päätöksiä näiden vuosien sopeutustoimien sisällöstä ei vielä ole, mutta ministeriölle toimitetussa aineistossa sopeutustoimissa toistuvat vastaavanlaiset toimet kuin aiemminkin, kuten esimerkiksi palveluverkon tiivistäminen, sairaaloiden työnjaon selvittäminen, ostopalvelujen vähentäminen, tietojärjestelmäympäristön optimoiminen sekä tekoälyn ja robotiikan lisääminen, investointien rajoittaminen ja siitä seuraava poistotason lasku. Vuosien 2027 ja 2028 talouden sopeuttamissuunnitelma tuodaan poliittiseen käsitteilyyn vuoden 2026 talousarvioprosessin yhteydessä. Nykyinen aluevaltuusto ei voi käsitellä taloussuunnitelma vuosien yli meneviä sopeutustoimia, joten asia valmistellaan uudelle aluevaltuustolle syyskaudella 2025. Valtiovarainministeriö toimitti 19.3.2025 päätöksen lisälainanottovaltuuden hyväksymisestä vuodelle 2025.

Hyvinvointialueiden ohjauksesta vastaavat ministeriöt käyvät vuosittain hyvinvointialuelain 13 a §:n mukaisesti ohjausneuvottelut hyvinvointialueiden kanssa. Neuvotteluissa tarkastellaan hyvinvointialueen järjestämisvastuuseen kuuluvien tehtävien toteuttamista ja hyvinvointialueen taloudenhoitoa. Neuvottelujen tarkoituksena on hyvinvointialueen toiminnan vaikuttavuuden, taloudellisuuden ja tuloksellisuuden tukeminen sekä hyvinvointialueen järjestämistehtävän strategisen tason ohjaus ottaen erityisesti huomioon julkisen talouden suunnitelmasta nousevat julkisen talouden finanssipoliittiset tavoitteet.

Etelä-Savon hyvinvointialueen ohjausneuvottelu toteutui 7.11.2024. Ministeriöt asettivat Etelä-Savon hyvinvointialueelle kolme uutta toimenpidesuositusta, joiden toteutumista ministeriöt tulevat myös seuraamaan. Suositukset painottuvat voimakkaasti talouden sopeuttamiseen ja sopeutusohjelmien toimeenpanoon. Näin ollen myös toimintaa ohjaavien ministeriöiden voimakas viesti talouden sopeuttamistarpeesta on erittäin selkeä.

Etelä-Savon hyvinvointialueelle ohjausneuvotteluissa annetut suositukset ovat seuraavat:

- Alueen on varmistettava poliittinen päätöksentekokyky, joka tukee muutosohjelman ripeää toimeenpanoa talouden tasapainottamiseksi ja palveluiden uudistamiseksi
- Alueen on välittömästi sopeutettava erikoissairaanhoidon kustannuksia suhteessa palvelutarpeeseen ja uudistettava sairaalapalvelujen työnjakoa
- Alueen on merkittävästi tehostettava toimitilojen käyttöä

Valtiovarainministeriön julkisuuteen tähän mennessä antamissa kommentteissa on todettu, että lakimuutosta tai muutakaan uutta sääntelyä alijäämien kattamisen periaatteista ei ole tällä hetkellä valmisteilla.

Lainsäädäntö mahdollistaa kuitenkin ministeriölle harkintavallan arviointimenettelyn käynnistämisen suhteen, ja tämän ovat myös ministeriön edustajat eri yhteyksissä tuoneet esiin. Tapauskohtaisen harkinnan perusteella valtiovarainministeriö voi siis myös jättää arviointimenettelyn käynnistämättä, vaikka lain mukaiset kriteerit täyttyisivätkin. Harkinnanvaraa sitovat hyvän hallinnon vaatimukset, kuten tarkoitussidonnaisuuden ja suhteellisuuden periaatteet. Menettelyn käynnistämättä jättämiselle on kuitenkin pystyttävä esittämään objektiivisesti arvioiden uskottavat, vahvat perusteet. Tällaisia voisivat olla esimerkiksi hyvinvointialueen vahvat, todennettavissa olevat näytöt talouden sopeuttamistyön onnistumisesta, toiminnan uudistamisesta ja talouden kehitysuunnan kääntämisestä, vaikka alijäämien kattaminen lain mukaiseen määräaikaan mennessä ei olisikaan onnistunut. Pelkät suunnitelmat tai arviot eivät vielä yksinään ole riittäviä näyttöjä.

Toimenpide	Säästövaikutus 2024	Toteuma 2024	Toteutumatto- mat 2024	Selite, miksi EI toteudu (osittain tai kokonaan)
Koko organisaatio yhteensä	31 449 855	25 104 559	6 710 296	
Sosiaalipalvelut	7 718 000	5 018 000	2 700 000	
Patu toimenpiteet yhteensä	3 750 000			
Ulkohyvinvointialuemyynti, lisäys	1 000 000		1 000 000	Ei toteudu, Privaatti suunniteltua pienempänä
Painopiste peruspalveluihin, lastensuojelu	500 000	150 000	350 000	Toteutunut ennakoitua hitaammin
Henkilökohtainen apu; oman toiminnan lisääminen	500 000	200 000	300 000	
Palveluasumisen kilpailutus, vammaispalvelut	150 000		150 000	Ei toteudu, hinnat nousseet kilpailutuksen seurauksena
Kuljetuspalvelujen kilpailutus, vammaispalvelut	300 000		300 000	Kustannustaso noussut
Erityispalvelujen käytön optimointi, vammaispalvelut	500 000	400 000	100 000	Toteutunut ennakoitua hitaammin
Kuntouttava työtoiminta	500 000	500 000		
Toteutumaton 2023:				
Lastensuojelupalvelut, Painopiste peruspalveluihin	300 000	300 000		
Yhteistoimintamenettelyjen säästöt (20.11.2023 päättyneet neuvottelut)	2 568 000	2 568 000		
Lisäsäästötoimenpiteet	1 400 000			
Vaalijalan osaamis- ja tukikeskus, edelleen selkeyttäminen	300 000	300 000		
Kuntouttava työtoiminta, oman toiminnan tiivistäminen	300 000	300 000		
Ostopalvelujen karsinta ja oman työn priorisointi	400 000		400 000	Ostopalveluiden lisäsäästö ei toteutunut
Vaalijalan erityispalvelut, selvitys tuotantotavasta	200 000	100 000	100 000	Selvitys tehty, käytännön toteutus kesken
Toiminnalliset ja mahdolliset organisaatiomuutokset	200 000	200 000		

Toimenpide	Säästövaikutus 2024	Toteuma 2024	Toteutumatto- mat 2024	Selite, miksi EI toteudu (osittain tai kokonaan)
<i>Ikääntyneiden palvelut</i>	3 440 000	3 390 000	100 000	
Patu toimenpiteet yhteensä	2 140 000			
Palvelurakenteen keventäminen	750 000	750 000		
Etäkäynti korvaa kotihoidon fyysisistä käynneistä 10%	1 000 000	1 000 000		
Hyvinvointi-tekniikan ratkaisut: sähkölukot	50 000	50 000		
Kotihoidon välittömän työajan lisääminen	100 000	100 000		
Ammattihenkilöstörakenteen monipuolistaminen	100 000	100 000		
Virkalääkäreiden lisäys	140 000	140 000		
Yhteistoimintamenettelyjen säästöt (20.11.2023 päätty- neet neuvottelut)	1 200 000	1 100 000	100 000	15 HTV:tä vähentynyt. Temporen sopimus aiheutti n. 87 000 € tasauslaskun vuodelle 2024. Ylitöiden määrä vähentynyt ed. vuoteen verraten, 73 600 € (maksetut ylityöt), kutsurahat, 74 000 € vähemmän. Temporen käyttö ei ole vähentynyt. Asiakasmäärän kasvaessa on henkilöstön määrää jouduttu lisäämään ja sopimuksen mukaan kv-rekryläisiä otettu tulevaisuuden tarpeen kasvua ja nopeaa eläköitymistä (30-40 tt/v) varten oppisopimuksella koulutettavaksi.
Lisäsäästötoimenpiteet	100 000			
SHL:n kuljetuspalvelujen kilpailutus	50 000	50 000		
Turvapuhelinkeksuksen kilpailutus	50 000	100 000		

Toimenpide	Säästövaikutus 2024	Toteuma 2024	Toteutumattomat 2024	Selite, miksi EI toteudu (osittain tai kokonaan)
Terveyspalvelut	10 502 000	9 350 000	1 152 000	
Patu toimenpiteet yhteensä	9 602 000			
Palveluverkon muutos. Sotekiinteistöistä säästetään yhteensä 300 000 € tiloja tiivistämällä / vähentämällä / kustannuksia karsimalla. Huom! Ei toteudu vuonna 2024.	150 000		150 000	Kuntien kanssa vuokraneuvottelut eivät ole tuottaneet toivottua tulosta. Vuokrat ovat konsernipalveluiden talousarviossa.
Palveluverkko rakentuu sotekeskuksiin ja -asemiin. Yksiköiden palveluvalikoima rakentuu asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Soteasemien aukioloajat ovat sotekeskuksia suppeammat. Ammattilaiset voivat liikkua tarpeen mukaan yksiköiden välillä. Toimintamallien yhdistäminen.	510 000	510 000		
Hoitotarvikejakelun keskittäminen vähentää hävikkiä - Yhtenäiset hoitotarvikkeiden jakelukriteerit - Kilpailutettujen tuotteiden ensisijainen hyödyntäminen - Keskitetyt varastot	50 000	50 000		
Apuvälinekeskuksen toiminnot	150 000	150 000		
Terapiapalveluiden kehittäminen ja ostopalveluiden vähentäminen	60 000	60 000		
Opiskeluhuollon psykologipalvelujen kehittäminen	150 000	150 000		
Sairaaloiminnan kehittäminen - Yksiköiden työnjaon optimointi - Vuodeosastopaikat tarpeen mukaisesti - Leikkaustoiminnan tehostaminen - Asiakkuuksien kasvu muilta hyvinvointialueilta ja yksityisesti - Sairaalayksiköiden tilojen käytön optimointi - Lähetekriteerit erikoissairaanhoidon ja ohjaus oman alueen sairaalayksikköön	6 300 000	6 300 000		

Toimenpide	Säästövaikutus 2024	Toteuma 2024	Toteutumattomat 2024	Selite, miksi EI toteudu (osittain tai kokonaan)
Terveyspalvelut	10 502 000	9 350 000	1 152 000	
Osastot profiloidaan: erikoissairaanhoidon, yleislääketiede, kuntoutus ja geriatrisen arviointiosasto. Osastojen paikkamäärää on tarve vähentää ja siirtää painopistettä ikääntyneiden palveluihin. Geriatrisia arviointiosastoja on jatkossa Mäntyharjulla ja Kangasniemellä. Osastopaikkojen määrä ja sijainti vastaa alueen tarvetta.	200 000	200 000		
Ulkohyvinvointialuemyynnin kasvu (sairaalapalvelut, sotekeskus ja päivystys)	500 000	500 000		
Ensihoidon palvelurakennemuutostensa tekemään osana ensihoidon palvelutasopäästöstä. Yksi ensihoidon kenttäjohtajajärjestelmä, alueella yksi päivystävä kenttäjohtaja. Arvioidaan yksikköjen rakennetta (esim. yhden henkilön, moniammatillinen, vati ja lääkäriyksiköt). Arvioidaan yksikköjen määrä. Kiireettömien ensihoidotehtävien hoidontarpeen arviointi ja ohjaus muihin palveluihin.	650 000	314 000	336 000	Suunnitelma oli 12 htv vähemmän, toteuma 12. Toteuma toimintakuluissa yhteensä.
Poissaoloja ei täydennetä ylityönä, vaan toimitaan yhden henkilön yksikkönä.	250 000	124 000	126 000	Ylityöt ja kutsurahat. Toteutuu osittain; 1 varahenkilö rekrytoitu, toinen avoin.
Arvioidaan kahden päivystysyksikön resursseja kokonaisuutena perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon osalta	500 000		500 000	Ei toteudu, mikäli ei tehdä vaadittavia päätöksiä, jotta toimenpiteet saadaan käytäntöön.
Apteekkien yhdistäminen yhdeksi sairaala-apteekiksi. Lääkekustannusten pieneminen (mm. lääkehävikki, varastointi, yhteiset kilpailutukset)	50 000	50 000		
Sanelujen purun automatisointi puheen tunnistuksen ja tekniikan avulla	40 000		40 000	Puheentunnistuksen kilpailutus keskeytettiin, mutta nyt valmistelussa on liittymisen 2M-IT:n sopimukseen. Vaikutus vuodelle 2025.

Toimenpide	Säästövaikutus 2024	Toteuma 2024	Toteutumatto- mat 2024	Selite, miksi EI toteudu (osittain tai kokonaan)
Terveyspalvelut	10 502 000	9 350 000	1 152 000	
Toteutumaton 2023:				
Sotekeskuspalvelut: Opiskeluhuollon psykologipalvelujen kehittäminen	42 000	42 000		
Yhteistoimintamenettelyjen säästöt (20.11.2023 päättyneet neuvottelut)	300 000	300 000		
Lisäsäästötoimenpiteet	600 000			
Mielenterveys- ja päihdepalvelut:				
Terapia- ja kuntoutusjakson yhtenäistäminen	100 000	100 000		
Palvelurakenteen keventäminen	131 000	131 000		
Palvelurakenteen kehittäminen	57 000	57 000		
Lääkäripalvelujen ostot	160 000	160 000		
Sotekeskuspalvelut:				
Hoitotarvikkeet	76 000	76 000		
Diagnostiset tukipalvelut:				
Lääkekustannukset	76 000	76 000		

Toimenpide	Säästövaikutus 2024	Toteuma 2024	Toteutumatto- mat 2024	Selite, miksi EI toteudu (osittain tai kokonaan)
Pelastus- ja turvallisuuspalvelut	1 083 000	813 000	270 000	
Patu toimenpiteet yhteensä	783 000			
Pelastustoiminta ja onnettomuuksien ennaltaehkäisy:				
Sopimuspalokuntien varallaolojärjestelmän uudistaminen päätetty palvelutasopäätöksessä.	300 000	300 000		
Itä-Suomen viestintäyhteistyösopimusta ei jatketa.	25 000	25 000		
Selvitetään, onko tarkoituksenmukaista hankkia paloasemat hyvinvointialueen omistukseen. Huom! Ei toteudu vuonna 2024.	270 000		270 000	Hyvinvointialueella ei ole investointivaltuutta, eikä tätä toimenpidettä ole nostettu investointisuunnitelmaan.
Turvallisuuspalvelut:				
Vartiointipalvelujen kilpailuttaminen valmistui joulukuussa 2023	188 000	188 000		
Yhteistoimintamenettelyjen säästöt (20.11.2023 päättyneet neuvottelut)	250 000	250 000		
Lisäsäästötoimenpiteet	50 000			
Kalusto- ja varusteet	50 000	50 000		

Toimenpide	Säästövaikutus 2024	Toteuma 2024	Toteutumatto- mat 2024	Selite, miksi EI toteudu (osittain tai kokonaan)
Konsernipalvelut	8 706 855	6 533 559	2 488 296	
Patu toimenpiteet yhteensä	3 573 900			
Pesulapalvelujen ja –kustannusten alentaminen	400 000		400 000	Säästö siirtyy kilpailutusaikataulun vuoksi. Uuden sopimuskauden alkuaikataulutaavoite 6/2025
Kuljetussopimusten kilpailutus/yhtenäistäminen (Kohdistuu yksiköiden hyödyksi)	1 600 000	400 000	1 200 000	Syntyvä pysyvä säästö on 400 000 vuodessa.
Elintarvikekilpailutuksen tekeminen koko aluetta koskevana (menossa)	200 000	30 000	170 000	Uusi sopimus voimaan syksyllä, saavutettava säästö n. 30.000 v. 2024. Loput säästöstä 2025
Omistettujen tilojen käytön tehostaminen	400 000	400 000		Pääosa (320 000 euroa) säästöistä syntyy vuonna 2023 päätetyistä vuokrasopimuksista ja loput 80 000 euroa kuluvaan vuonna päättyivistä vuokrasopimuksista.
Talous- ja palkanlaskentapalvelujen ulkoistuksen purku	20 000	20 000		
Laskutuksen elinkaaripalvelu	397 000	397 000		
Henkilöstöpalveluissa henkilöstöhallinnon prosessien automa- tisointi ja tehostaminen, ml. eläköitymiset	100 000	100 000		Eläköitymisten kautta säästötaavoite saavutettu, lisäksi automaatio/robotti mahdollistanut sen, että eläköityneiden tilalle ei ole tarvinnut rekrytoida uuta henkilöstöä
Leasing-aikojen pidentäminen	150 000		150 000	Kulut kasvaisivat pidemmällä aikavälillä, joten ei toteuteta.
Inhouse osakkuuksista luopuminen	50 000	39 504	10 496	Jatkuvaa kulua säästy 3292 e/kk.
Verkkosivusto (jatkuva ylläpito)	4 000	4 000		
Intranet (jatkuva ylläpito)	6 000	6 000		
Dreambroker -video-ohjelmisto	9 000	9 000		
1 htv:n vähentäminen asiakas- ja potilasarkistosta	43 000	35 200	7 800	3 kk:n palkka menee päätöksenteon tuen alta
1 htv:n vähentäminen assistenttipalveluista	56 000	56 000		
Sisäisen tarkastuksen ulkoistaminen	34 000	34 000		

Toimenpide	Säästövaikutus 2024	Toteuma 2024	Toteutumatto- mat 2024	Selite, miksi EI toteudu (osittain tai kokonaan)
Konsernipalvelut	8 706 855	6 533 559	2 488 296	
Toteutumaton 2023:				
Henkilöstöpalvelut: Henkilöstöhallinnon prosessit	50 000	50 000		
Digitaaliset ja tietopalvelut: Lisenssimäärien ja tietojärjestelmien tarkistaminen	20 000	20 000		Ei toteutunut vuonna 2023: Vanhoissa sopimuksissa ollut pitkiä irtisanomisaikoja, osa vaikutuksista näkyy vuoden -24 tai -25 aikana.
Digitaaliset ja tietopalvelut: Leasing-aikojen pidentäminen	30 000	30 000		
Päätöksenteon tuen palvelut: 1 htv: vähentäminen asiakas- ja potilasarkistosta	4 900	4 900		
Yhteistoimintamenettelyjen säästöt (20.11.2023 päättyneet neuvottelut)	2 715 455	2 715 455		
Lisäsäästötoimenpiteet	2 417 500			
Sosterin pankkitilin lopetus	25 000	25 000		
Viivästyskorjoja ei muodostu ensi vuonna -> Laskujen kierto- nopeuden on kasvettava	60 000	60 000		
Viranhaltijoiden ja työsopimussuhteisten sihteerien kokous- palkkioiden poistaminen	7 000	7 000		
Valtuustonryhmärahan vähentäminen	206 500	206 500		
Economy-kuoriin siirtyminen	100 000	100 000		
Käyttäjien pyytämien tilamuutosten karsiminen	200 000	200 000		Toteutuu yksiköissä, ei näy tila- ja tukipalveluissa suoraan.
Yt-alueen yhteishankintojen edistäminen; suojakäsineet (Kirjautuu yksiköiden hyödyksi, noin 600 000 euroa vuodessa)	600 000	600 000		Toteutuu yksiköissä, ei näy tila- ja tukipalveluissa suoraan.

Toimenpide	Säästövaikutus 2024	Toteuma 2024	Toteutumatto- mat 2024	Selite, miksi EI toteudu (osittain tai kokonaan)
Konsernipalvelut	8 706 855	6 533 559	2 488 296	
Irtisanotaan tietojärjestelmiä	85 000	400 000		
Ylimääräisten lisenssien poisto	60 000	60 000		
Tietoturvaohjelmiston vaihto	100 000	100 000		
Työasemamäärän vähentäminen 200 kpl	200 000	50 000	150 000	Toimialat eivät luovu kaikista työasemista. Myös selvitys on hidasta, koska työasemamäärä on suuri.
Logex-järjestelmän alasajo (huom. säästö vuodesta 2025 alkaen)	400 000		400 000	Säästö toteutuu vasta vuonna 2025.
Omaolon käytön lopettaminen	230 000	230 000		
Tila- ja tukipalvelujen varahenkilöstö	100 000	100 000		
1 htv:n vähentäminen kirjaamosta	44 000	44 000		
Toimenpide	Säästövaikutus 2024	Toteuma 2024	Toteutumatto- mat 2024	
Koko organisaatio yhteensä	31 449 855	25 104 559	6 710 296	

2 Talousarvion toteutuminen

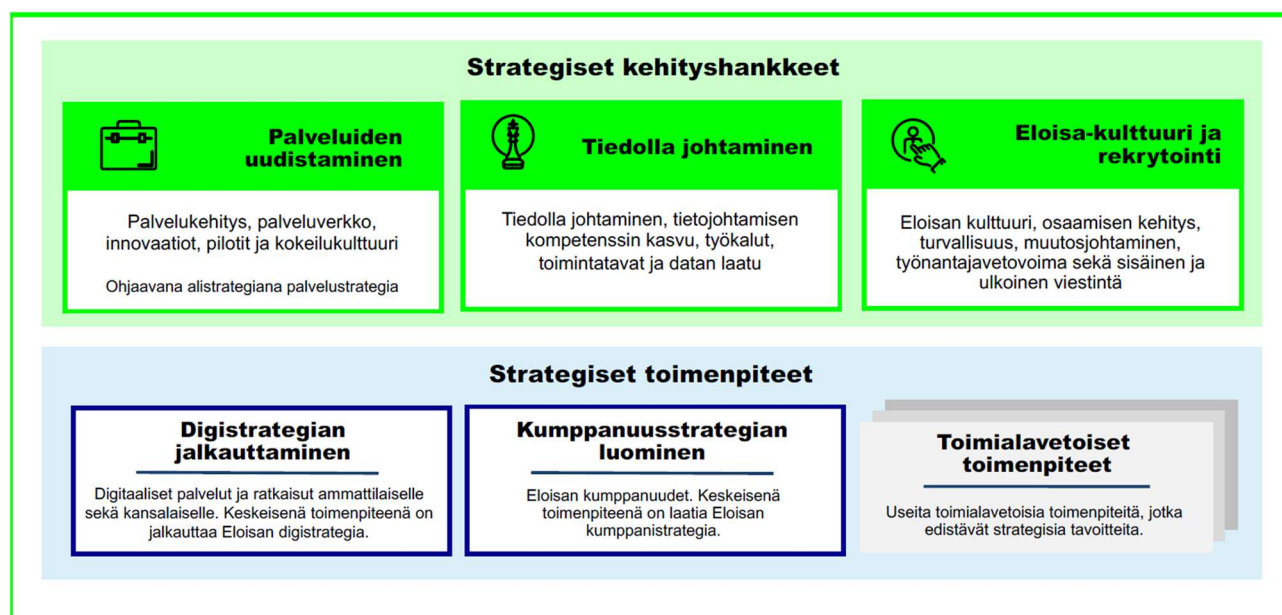
2.1 Hyvinvointialueen strategia ja strategiset tavoitteet

Etelä-Savon hyvinvointialueen Eloisan strategia muodostaa yhdessä alastrategioiden kanssa kokonaisuuden, joka ohjaa hyvinvointialueen strategista johtamista, poliittista ohjausta ja kehittämistyötä. Aluevaltuusto on hyväksynyt hyvinvointialueen strategian kokouksessaan 19.12.2022 § 121.

Joulukuussa 2022 laadittu Etelä-Savon hyvinvointialueen Eloisan hyvinvointialuestrategia ”Myö yhdessä” muodostaa yhdessä sen alistrategioiden kanssa kehyksen, joka ohjaa Eloisan toimintaa läpi sen toimialojen.

Strategia asettaa Eloisan visioksi seuraavat päämäärät: paras työpaikka, palveluiden suunnannäyttäjä ja haluttu kumppani. Näiden saavuttamiseksi on asetettu neljä laadullista tavoitetta, jotka koskevat taloutta, työntekijäkokemusta, palveluja sekä kumppanuuksia.

Vuoden 2024 aikana Eloisan strategian jalkauttamista ja konkretisointia vasten laaditun kehitysohjelman toimeenpano jatkuu. Kehitysohjelman runko on esitetty alla olevassa kuvassa.

Kehitysohjelman peruslähtökohtina on pidetty seuraavia asioita:

- Digitaalisuus on Eloisan toimintatapa, ei pelkkä väline
- Pyritään palveluiden poikkileikkaavuuteen ja yhteisiin toimintatapoihin niiltä osin kuin se on mahdollista
- Edistetään ketterää kehitystä ja kokeilukulttuuria
- Osallistetaan alueen asukkaita.

Taloustilanteen edellyttämät säästötoimenpiteet ovat haastaneet kehitysohjelman toimeenpanoa, toisaalta talouden tasapainottamiseen tähtäävät muutos- ja kehityshankkeet ovat olleet linjassa Eloisan strategiaan ja siten tukevat Eloisan strategian ja kehitysohjelman tavoitteiden toteutumista.

Kaikkiaan Eloisassa on vuoden 2024 aikana ollut käynnissä yli 150 kehityshanketta, joista 44 hanketta on tuettu ulkopuolisella hankerahoituksella. Kaikki kehittämishankkeet linkittyvät strategian ja kehitysohjelman toteutukseen. Keskeinen kehityshanke strategian toimeenpanossa on ollut kehittää strategian toteutumisen seurantaan mittarit, joita on työstetty vuoden 2024 aikana.

Strategian päätavoite	Mittari	Lyhyt kuvaus
Kestävä ja mahdollistava talous	Kumulatiivinen yli-/alijäämä tilinpäätöksessä (ennuste Q1, Q2, Q3 osassa)	Mittari ottaa huomioon aikaisemmilta vuosilta kertyneen yli-/alijäämän sekä kuluvan vuoden vaikutuksen tilinpäätösennusteeseen ja tilinpäätökseen.
Sujuva oikea-aikainen palvelu	Laatu% Muistutukset / asioineet asiakkaat	Mittari kuvaa muistutusten kpl-määrän suhdetta palveluissa asioineiden asiakkaiden kokonaismäärään. Muistutus on asiakkaan tekemä reklamaatio sosiaali- ja/tai terveydenhuollon hoito- tai palvelukokemuksesta
	Asioineen asiakkaan/potilaan netto-suositeluindeksi NPS	Mittari kertoo, kuinka moni suosittelee Eloisaa palveluntarjoajana oman palvelukokemuksen perusteella. Mittari kuvaa palvelukokemusta, oliko palvelu sujuvaa. Kysely toteutetaan tekstiviestikyselyllä.
	PEI-indeksi (Patient Enablement Instrument)	Mittari kertoo, oliko asiakkaan asioinnista hyötyä asiakkaalle. PEI-mittarin avulla mitataan, kokeeko asiakas pärjäävänsä oireensa tai sairautensa kanssa vastaanoton jälkeen paljon paremmin, paremmin, entiseen tapaan vai huonommin. PEI-indeksiä sovelletaan sosiaalihuoltoon, "kokeeko asiakas pärjäävänsä elämäntilanteensa kanssa.:" Asteikko on 1–4. Kysely toteutetaan tekstiviestikyselyllä.
	Kuluneen vuoden aikana potilasvahinkolautakunnan ratkaisemat potilasvahinkotapaukset ja todetut potilasvahingot	Potilasvahinko on potilaalle terveyden- tai sairaanhoidon yhteydessä aiheutunut henkilövahinko, jonka ratkaisee riippumaton potilasvahinkolautakunta. Potilasvahinkojen määrä kertoo riippumattoman lautakunnan arvioinnin perusteella toteutuneiden potilasvahinkojen määrän ja siten kuvaa hoidon laatua.

Paras ja joustavin työnantaja	Ammattilaisten nettosuositteluindeksi eNPS	Ammattilaisten nettosuosittuindeksi kertoo, kuinka moni ammattilainen suosittelisi Eloisaa työpaikkana muille ammattilaisille.
	Pitovoima: Pitkien vakituisten työsuhteiden osuus	Pitkien työsuhteiden osuus kuvaa Eloisan kykyä sitouttaa henkilöstö pitkäaikaisesti Eloisan strategiaan ja tavoitteisiin.
	Vetovoima: Avoimeen vakituiseen tehtävään tai virkaan täyttäminen, %-osuus onnistuneista rekrytoinneista	Vetovoima-mittari kuvaa Eloisan onnistumista rekrytoida kuhunkin vakituiseen avoimeen tehtävään tai virkaan ammattilainen. Mittari avaa myös ne ammattiryhmät tai alueelliset seudut, joihin rekrytointi ei ole onnistunut.
Haluttu ja osallistava kumppani	Yhteistyökumppaneiden suosittelu indeksi NPS	Yhteistyökumppaneiden nettosuositteluindeksi kertoo, kuinka moni suosittelisi Eloisaa yhteistyökumppaniksi.

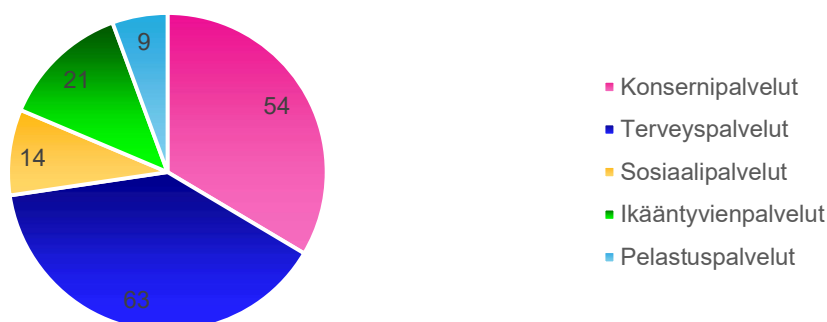
Taulukossa on kuvattu strategian päämittarit ja niiden lyhyt kuvaus.

Strategisten mittareiden tekninen toteutus on käynnistynyt, mittaristoa edelleen tarkennetaan ja lähtötaso tullaan mittaamaan vuoden 2025 alkupuolella. Lähtötilanteen avulla määritetään strategisille mittareille konkreettinen tavoitetaso. Strategiset mittarit tukevat strategian toteutumisen seurantaan sekä tukee organisaation palveluja läpileikkaavaa yhtenäistä toiminnan seurantaan.

Strategiset mittarit rakennetaan ensin Eloisan ylätasolle ja mittareita jalkautetaan alemmille organisaatiotasolle sekä työnantajamittareita mm. ammattiryhmätasolle. Lisäksi mittaaminen edellyttää osin uusien mittareiden rakentamista sekä asiakaspalautejärjestelmän laajentamista organisaatiossa.

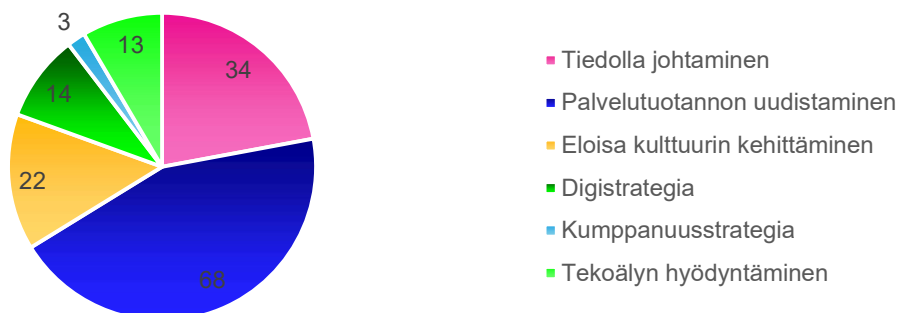
Palvelujen uudistamisen kehitystoimet toteuttavat samalla sekä talouden säästötoimenpiteitä että palvelutuotannon kehittämistä ja sisältää useita toimialakohtaisia kehitystoimenpiteitä.

Kehitystoimenpiteet toimialoittain

Kehitystoimenpiteiden määrä toimialoittain.

Kehitystoimenpiteiden jakautuminen

Kehitystoimenpiteiden määrä ja jakautuminen kehitysohjelman päätavoitteiden mukaan.

Tiedolla johtamisen keskeisiä kehitystoimenpiteitä ovat olleet tiedon kirjaamisen laatuun, tietojärjestelmien ja kirjaamisen yhtenäistämiseen sekä raportointiin liittyviä parannuksia ja koulutusten tarjoamista henkilöstölle. Eloisan läpileikkaavan palvelutuotannon arvioinnissa todettiin, että erilaiset kirjaamistavat ja -järjestelmät edelleen haastavat yhtenäisen arvioinnin toteuttamista ja tiedon kerääminen ja analysoitavaan muotoon saattaminen edellyttää datan käsin muokkaamista. Haasteen ratkomiseksi tehty tietoaltaan perustamiseen liittyvä selvitys osoitti, että tietoaltaan avulla voitaisi osin helpottaa tiedon raportointia ja analyysien tekoa.

Yksittäisistä kehitystoimenpiteistä merkittävin on ollut digitaalisten ratkaisujen käyttöönotto, joista merkittävin on digitaalinen asiointialusta. Alustan käyttöönotto käynnistyi chat-palveluin, ja kehitystyötä on jatkettu digitaalisten hoitopolkujen ja oma-hoito-palvelujen kehitystyöllä. Digitaalisia palveluja on myös kokeiltu lapsiperheiden ja lastensuojelussa Eloisassa kehitetyn palautepelein muodossa. Digitaalisten palvelujen kehitystyö on pitkäjänteistä ja jatkuvaa. Tekoälykokeiluja on niin ikään kokeiltu erityisesti hallinnon palveluissa sekä ikääntyvien palvelujen tukitehtävissä että avoterveydenhuollossa. Erityisesti hallinnollisissa tehtävissä tekoälystä on ollut hyötyä rutiinitehtävissä, kuten asiakirjojen valmistelussa ja tiedon haussa sekä tiivistämisessä.

Kumppanuusstrategia valmistui yhteistyössä alueen kuntien ja maakuntaliiton kanssa. Aluevaltuusto hyväksyi kumppanuusstrategian kokouksessaan 11.12.2024. Kumppanuusstrategian toimeenpano jatkuu yhteistyössä maakuntaliiton kanssa.

2.2 Valtakunnallisten strategisten tavoitteiden toteutuminen

Alla on esitetty valtioneuvoston vuosille 2023–2026 vahvistamat valtakunnalliset strategiset tavoitteet.

Valtioneuvosto vahvistaa joka neljäs vuosi valtakunnalliset strategiset tavoitteet yhdenvertaisen, laadukkaan ja kustannusvaikuttavan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiselle. Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset strategiset tavoitteet ovat keskeinen osa valtakunnallista sosiaali- ja terveydenhuollon ohjausta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tavoitteet perustuvat sosiaali- ja terveysministeriön selvitykseen sekä mahdollisiin muihin väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa ja taloutta koskeviin seurantatietoihin. Tavoitteissa huomioidaan valtioneuvoston asettamat julkisen talouden finanssipoliittiset tavoitteet.

1. Palvelut on järjestetty yhdenvertaisesti ja laissa säädetyt oikeudet turvaten

Perusterveydenhuollon avosairaanhoidon kiireettömään hoitoon pääsyn 14 vuorokauden enimmäisajan toteutuminen eri ammattiryhmien osalta, % hoitoonpääsykäänneistä (THL:n tietokantaraportit).

- Johdon strateginen tilannekuva (JST), on Terveyden- ja hyvinvointilaitoksen ylläpitämä, kaikille avoin raportointinäkyvä, josta löytyy tietoa hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelujen tilanteesta. Raportointinäkyvä on suunniteltu erityisesti Valtioneuvoston ja hyvinvointialueiden strategisen tason ohjauksen ja johtamisen tarpeisiin.
- Tämän 14 vrk hoitoonpääsyn osalta on käytetty samaa lähdettä, jota käytetään tuossa johdon strateginen tilannekuva -sivustolla. Eloisassa on edelleen haasteita asiakastietojen kirjaamisessa ja tietojen siirtymisessä kansallisiin tilastoihin. Eli hoitoonpääsyn osalta tulokset vaihtelevat sen mukaan, mitä lähdettä käytetään.

	2021	2022	2023	2024
Lääkärit	74 %	63 %	61 %	78 %
Sairaanhoitajat, terveydenhoitajat	81 %	74 %	94 %	97 %
Kaikki ammatit	78 %	69 %	89 %	95 %

Perusterveydenhuollon hoitoonpääsyn ensimmäisen hoitotapahtuman enimmäisajan toteutuminen (Käynti toteutunut 14 vrk kaikista hoitoonpääsykäänneistä)

Erikoissairaanhoidon yli 6 kk odottaneet / 10 000 asukasta.

- Sotkanetin tilastot osoittavat, Etelä-Savon hyvinvointialueella on vähiten ihmisiä (Etelä-Karjalassa sama luku), jotka ovat joutuneet odottamaan erikoissairaanhoidon yli 6 kk.

	2023	2024
Etelä-Savon hyvinvointialue	8,5	7,7
Koko maa	49,1	50,0

Erikoissairaanhoidon yli 6 kk odottaneet / 10 000 asukasta (8/2024)

Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut, yli 90 vrk odottaneet %, psykiatrian erikoisalajat yhteensä.

- THL:n erikoissairaanhoidon hoitoon pääsyn tilaston 12/2024 mukaan, Etelä-Savon hyvinvointialueella ei ollut yhtään lasta tai nuorta, joka olisi joutunut odottamaan yli 90 vrk, pääsyä lasten ja nuorten erikoissairaanhoidon mielenterveyspalveluihin.
- Hoidon jatkuvuus (COCI). Sotkanetistä on saatavilla tiedot vuodelta 2023. Tulosten perusteella monisairaiden hoidon jatkuvuus on huono Etelä-Savon hyvinvointialueella sekä hoitaja- että lääkärikäyntien osalta.

	2022		2023	
	Eloisa	Koko maa	Eloisa	Koko maa
65 vuotta täyttäneiden hoidon jatkuvuus (COCI) perusterveydenhuollon avosairaanhoidon hoitajakäynneillä Ind.5505	0,24	0,18	0,22	0,19
65 vuotta täyttäneiden hoidon jatkuvuus (COCI) perusterveydenhuollon avosairaanhoidon lääkärikäynneillä Ind. 5504	0,23	0,3	0,21	0,29
Hoidon jatkuvuus (COCI) perusterveydenhuollon avosairaanhoidon hoitajakäynneillä Ind.5503	0,15	0,2	0,18	0,19
Hoidon jatkuvuus (COCI) perusterveydenhuollon avosairaanhoidon lääkärikäynneillä Ind. 5502	0,23	0,29	0,2	0,28
Monisairaiden hoidon jatkuvuus (COCI) perusterveydenhuollon avosairaanhoidon hoitajakäynneillä Ind. 5507	0,21	0,17	0,2	0,18
Monisairaiden hoidon jatkuvuus (COCI) perusterveydenhuollon avosairaanhoidon lääkärikäynneillä Ind. 5506	0,22	0,29	0,2	0,28

Kansallisesti saatavilla olevat hoidon jatkuvuustiedot.

Niiden kotihoidon 75 vuotta täyttäneiden asiakkaiden osuus, joilla päivystyksenä alkaneita sairaalajaksoja, % vastaavan ikäisistä kotihoidon asiakkaista.

- Uusimmat tiedot saatavilla vuodelta 2023. Etelä-Savon hyvinvointialueella (26,1 %) on hieman enemmän yli 75-vuotiaita kotihoidon asiakkaita, joilla on päivystyksenä alkaneita sairaalajaksoja kuin koko maassa (21,3 %) keskimäärin.

	2019	2020	2021	2022	2023
Etelä-Savon hyvinvointialue	26,1	24,1	26,2	26,1	26,1
Koko maa	25,5	22,3	22,8	20,8	21,3

Kotihoidon 75 vuotta täyttäneiden asiakkaiden osuus, joilla päivystyksenä alkaneita sairaalajaksoja, % vastaavan ikäisistä kotihoidon asiakkaista

2. Sote-henkilöstön riittävyyden, saatavuuden ja pysyvyyden varmistamiseen on luotu edellytykset

Henkilöstötiedot saatavilla Etelä-Savon hyvinvointialueen Exreportista.

Toimiala	Teoreettinen			
	henkilötyövuosi (HTV1)	Henkilötyövuosi (HTV2)	Nettotyöpanos (HTV3)	Tehty työ (HTV4)
Sosiaalipalvelut	1 517,3	1 434,5	1 176,3	1 183,2
Ikääntyneiden palvelut	1 936,3	1 817,0	1 459,7	1 475,2
Terveyspalvelut	3 194,9	2 969,0	2 410,7	2 453,9
Pelastus ja turvallisuuspalvelut	146,9	137,7	113,1	114,6
Konsernipalvelut	752,3	715,8	579,4	583,3
Yhteensä	7 547,7	7 074,1	5 739,1	5 810,2

Henkilötyövuosien määrä Etelä-Savon hyvinvointialueella vuonna 2024.

TOIMIALAT	alle 25v		25 - 29v		30 - 39v		40 - 49v		50 - 59v		60 - 64v		yli 65v		Yhteensä	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Sosiaalipalvelut	127	114	150	132	339	367	348	362	368	368	167	171	27	40	1 526	1 554
Ikääntyneiden palvelut	116	89	161	149	394	439	371	383	553	527	318	349	63	57	1 976	1 993
Terveyspalvelut	101	73	377	315	758	822	792	818	773	760	413	410	36	49	3 250	3 247
Pelastus- ja turvallisuuspalvelut	4	6	12	9	35	28	36	37	48	44	14	13	3	2	152	139
Konsernipalvelut	18	17	36	36	123	109	185	164	271	253	159	153	12	12	804	744
Yhteensä	366	299	736	641	1 649	1 765	1 732	1 764	2 013	1 952	1 071	1 096	141	160	7 708	7 677
%:a koko henkilöstöstä	4,7 %	3,9 %	9,5 %	8,3 %	21,4 %	23,0 %	22,5 %	23,0 %	26,1 %	25,4 %	13,9 %	14,3 %	1,8 %	2,1 %	100 %	100 %

Henkilöstön lukumäärä ikäryhmittäin vuonna 2024.

Henkilöstön vaihtuvuus Etelä-Savon hyvinvointialueella

Tilanteessa 31.12. Eloisan koko henkilöstön lukumäärä oli 31 henkilöä pienempi kuin vuonna 2023. (Vuonna 2023 työntekijöitä 7708 ja vuonna 2024 7677 työntekijää). Vakinaisia palvelussuhteita oli 7 vähemmän kuin edellisellä vuonna ja vastaavasti määräaikaaisia oli 188 vähemmän. Oppisopimussuhteisten palvelussuhteiden määrä kasvoi 163 edellisvuoteen verrattuna.

Koko vuoden 2024 aikana lopettaneita (irtisanoutuneet, eläkkeelle siirtyneet, irtisanotut, kuolleet) oli 450 vakinaista henkilöä. Suurimmat palvelussuhteen päättymissyynä vuonna 2024 olivat samat kuin edellisellä vuonna eli eroaminen omasta pyynnöstä 250 henkilöä ja eläköityminen 181 henkilöä.

Exreport-raportointijärjestelmän antaman tiedon mukaan vuoden 2024 aikana Eloisalla vakinaistettiin 274 henkilöä, osa valintaprosessin kautta ja osa määräaikaaisuuden kautta ja heistäkin osa lopetti saman vuoden aikana. Ikääntyneiden palveluihin siirtyi liikkeenluovutuksella 15 työntekijää.

TOIMIALAT	Vuosilomat		Terveysperusteiset poissaolot		Lakisääteiset		Muut poissaolot	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Sosiaalipalvelut	19,0 %	18,7 %	19,6 %	18,8 %	21,2 %	14,9 %	21,7 %	24,4 %
Ikääntyneiden palvelut	22,9 %	25,5 %	31,1 %	32,8 %	25,7 %	28,7 %	17,3 %	17,9 %
Terveyspalvelut	44,5 %	43,1 %	36,9 %	36,6 %	46,1 %	48,8 %	52,0 %	48,5 %
Pelastus- ja turvallisuuspalvelut	2,2 %	2,0 %	1,4 %	1,3 %	0,8 %	1,1 %	2,1 %	1,5 %
Konsernipalvelut	11,4 %	10,8 %	11,1 %	10,5 %	6,2 %	6,5 %	6,9 %	7,7 %

Henkilöstön terveysperusteiset poissaolot kalenteripäivinä toimialoittain tarkasteltuna vuosina 2023 ja 2024.

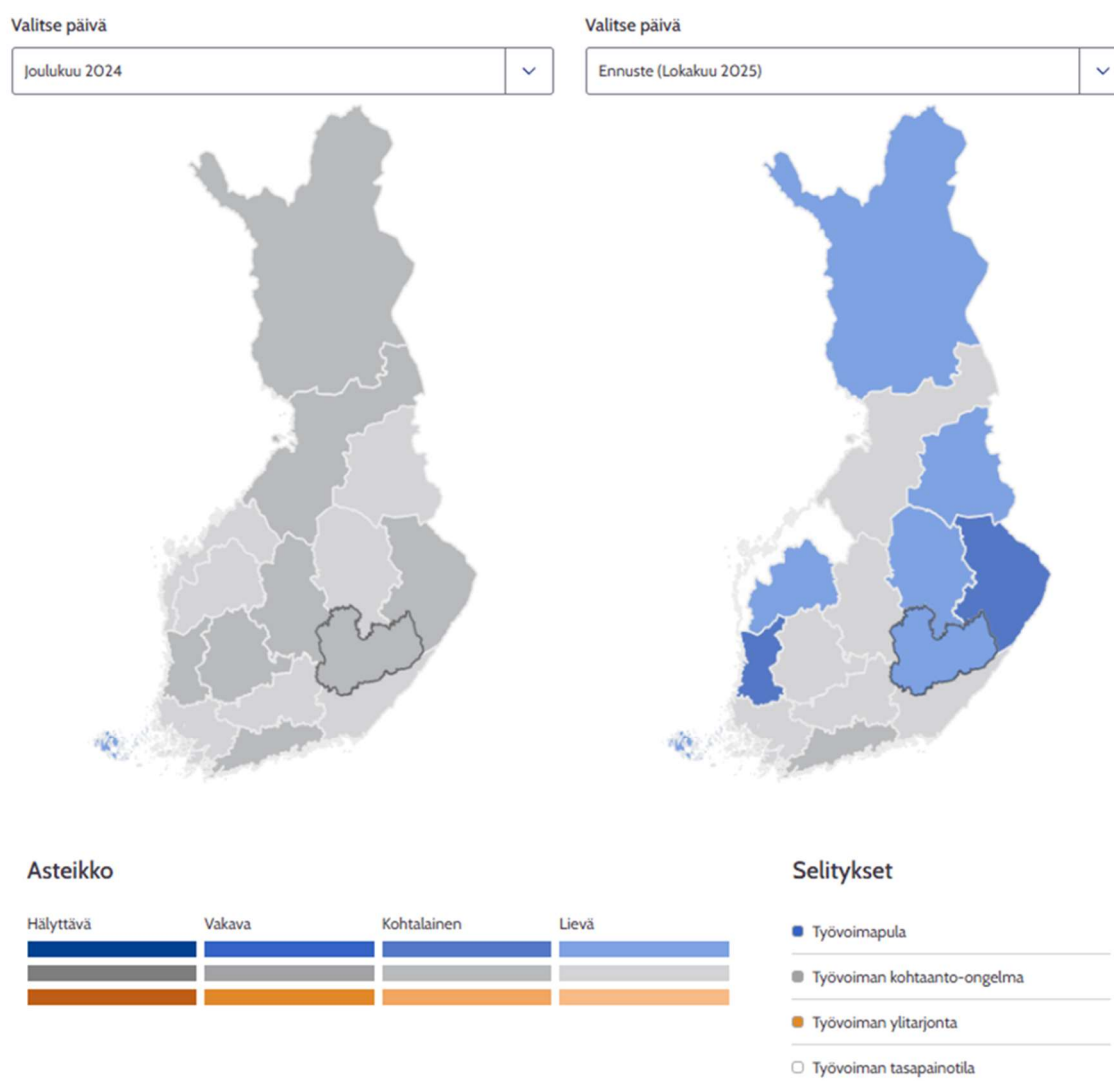
- Etelä-Savon hyvinvointialueella on ollut vuonna 2024 15 961 koulutuspäivää. Koulutukseen osallistujia on ollut 6703 henkilöä. (HUOM. nämä eivät ole täysin samat luvut kuin alla, koska OSS:iin ei tule 0-päiväiseksi, jos ei ole yhtään koulutusta!).

	Henkilöiden lkm 2023	Henkilöiden lkm 2024
Henkilöitä, joilla on 0 koulutuskorvauspäivää=koulutuksen kesto alle 6 tuntia		2 355
Henkilöitä, joilla on 1 koulutuskorvauspäivä	955	1 265
Henkilöitä, joilla on 2 koulutuskorvauspäivää	727	951
Henkilöitä, joilla on 3 koulutuskorvauspäivää	1 458	2 110

Koulutuksiin osallistuneet.

Sosiaali- ja terveysalan ammattien alueelliset vajeet ja kehitysnäkymät (Työvoimabarometri).

- Eloisalla oli vuonna 2024 kuntarekryssä avoimia sosiaali-, terveys- ja hyvinvointialan työpaikkoja 1653 kpl. Työvoiman saatavuus parantunut vuonna 2024 kaikissa ammattiryhmissä. Yksittäisissä ammattiryhmissä, kunnissa (pienissä) sekä joillain erikoisaloilla haastetta rekrytoinneissa.
- Tällä hetkellä esim. lähihoitajia ja sairaanhoitajia saa, mutta aluekohtaista vaihtelua tälläkin alueella. Mutta eläköitymisten myötä työvoima tarvitaan lähivuosina lisää.
- Työvoimabarometri tarjoa tietoa kohtaantotilanteesta 12/2024 ja ennustetta Etelä-Savon alueelle, sosiaali-, terveys- ja hyvinvointialan kohtaantotilanteesta lokakuulle 2025.

Työvoimabarometrin raportoimina työvoiman kohtaantotilanne Etelä-Savon hyvinvointialueella joulukuussa 2024 ja ennuste lokakuulle 2025.

Eniten pulaa

Ammatit
1. Lähihoitajat
2. Sairaanhoidajat ym.
3. Sosiaalityön erityisasiantuntijat
4. Yleislääkärit
5. Hammaslääkärit
6. Sosiaalialan ohjaajat ja neuvojat ym.
7. Kuulontutkijat ja puheterapeutit
8. Ravitsemusalan erityisasiantuntijat
9. Avustavat hoitotyöntekijät

Sote-alan ammattiryhmät, joista eniten pulaa Etelä-Savon hyvinvointialueella (12/2024).

Vuosi	Sosiaali- ja terveystal- velujen ostopalvelut	Työvoiman vuokraus	Yhteensä
2023	-27 903 614,17	-5 061 340,38	-32 964 954,55
2024	-26 117 147,66	-8 039 562,88	-34 156 710,54

Ostopalvelut ja vuokratyövoiman käyttö.

3. Toiminta on taloudellisesti kestävä

Kansallinen terveysindeksi (THL ja Kela, sisältää sairastavuuden yleisindeksin, sairausryhmittäiset osaindeksit ja työkyvyttömyysindeksin).

- Uusimmat saatavissa olevat tiedot ovat vuodelta 2022. Ikävakiomaton sairastavuusindeksi on Etelä-Savon hyvinvointialueella 119,6. Eli sairastavuus on Etelä-Savon alueella keskimäärin lähes 20 % suurempaa kuin maassa keskimäärin.

	2019	2020	2021	2022
Etelä-Savon hyvinvointialue	126,6	124,9	122,3	119,6
Koko maa	99,7	99,8	100,4	100

THL:n ja Kelan sairastavuusindeksi, ikävakiomaton.

Sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalvelujen kustannusten osuus kokonaiskustannuksista (THL:n arvio).

- THL:n arvioita ei ole julkisesti saatavilla.

Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas

- Tilikauden 2023 alijäämä -42,94 miljoonaa euroa (- 42 947 138 €), -330,58 euro per asukas
- Tilikauden 2024 alijäämä -42,24 miljoonaa euroa (- 42 242 597 €), -326,47 euro per asukas
- Luvut ovat vuoden 2023 tilinpäätös ja vuoden 2024 arvioitu tilinpäätös. Luvut eivät ole kumulatiiviset

Vuosikate, % poistoista

- Tilikauden 2023 vuosikate, % poistoista = 173,2 %
- Tilikauden 2024 vuosikate, % poistoista = 189,0 %
- Luvut ovat vuoden 2023 tilinpäätös ja vuoden 2024 arvioitu tilinpäätös.

Laskennallisen rahoituksen suhde hyvinvointialueen nettokäyttökustannuksiin (THL:n arvio)

- Alueen laskennallisen rahoituksen taso suhteessa vuoden 2023 kulurakenteeseen on maan matalin (0,89, koko maa 0,95), mikä kuvastaa alueen rahoituksen ja kustannusrakenteen välistä epätasapainoa. (THL:n arvio, syksy 2024, sivulla 7, 17).
- Uusimmat julkisesti saatavilla olevat tiedot ovat vuodelta 2023. Vuonna 2023 alueen Etelä-Savon hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon nettokäyttökustannukset olivat lähes kolmanneksen yli maan keskitason (THL arvio, sivu 16).

	2021	2022	2023
Etelä-Savon hyvinvointialue	4 676,0	4 922,7	5 515,6
Koko maa	3 611,4	3 826,2	4 282,7

Sosiaali- ja terveystoiminnan nettokäyttökustannukset (pl. varhaiskasvatus 2015-), euroa / asukas.

4. Toiminnan ohjauksessa ja johtamisessa painotetaan vaikuttavuusperustaisuutta

Vaikuttavuuden mittareiden hyödyntämisen kehittyminen hyvinvointialueiden sisäisessä ohjauksessa (THL:n arvio, konsultoiden kansallista vaikuttavuuskeskusta).

- THL:n arvioita ei ole julkisesti saatavilla.

Asiakas- ja potilasturvallisuusmittareita on otettu riittävästi käyttöön hyvinvointialueella (THL:n arvio, konsultoiden kansallista asiakas- ja potilasturvallisuuskeskusta).

- THL:n arvioita ei ole julkisesti saatavilla.

Työote-toimintamalli on käytössä erikoissairaanhoidon ja työterveyshuollon välisessä yhteistyössä vähintään 10 eri sairausryhmän osalta (TTL:n arvio).

- Etelä-Savon hyvinvointialue ei ole vielä toistaiseksi päässyt tähän tavoitteeseen. TTL:n arvioin mukaan meillä käytössä oleva TYÖOTE-toimintamalli perustuu 1–3 eri sairausryhmään.

TYÖOTE-toimintamallin eteneminen erikoissairaanhoidon ja työterveyshuollon yhteistyössä

- **12/2024** kolme hyvinvointialuetta oli ylittänyt tavoitteeseen: TYÖOTE-toimintamalli on käytössä erikoissairaanhoidon ja työterveyshuollon välisessä yhteistyössä vähintään 10 eri sairausryhmän osalta.
- Sairausryhmä lasketaan erilliseksi, kun sille on luotu oma TYÖOTE-prosessi.

- TYÖOTE-toimintamalli käytössä ESH-TTH –
yhteistyössä 1-3 sairausryhmässä □
- TYÖOTE-toimintamalli käytössä ESH-TTH –
yhteistyössä 4-9 sairausryhmässä □
- TYÖOTE-toimintamalli käytössä ESH-TTH –
yhteistyössä vähintään 10 sairausryhmässä □

Työote-toimintamalli käyttö Suomessa.

5. Hyvinvointialueiden ja kuntien sekä muiden toimijoiden välillä on toimivat yhteistyörakenteet, joissa painottuu ennaltaehkäisy

Hyvinvointialueilla ja kunnilla sekä muilla toimijoilla on useita yhdyspintoja, joissa yhteistyörakenteet ja yhteiset toimintakäytännöt mahdollistavat vaikuttavan yhteistyön terveyden, työ- ja toimintakyvyn, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseksi sekä palvelujen järjestämisessä. Yhdyspinnoilla tehtävät paikalliset toimet ja hankinnat tulee olla sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestäviä. Viranomaiset edistävät sukupuolten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta mm. toiminnallisten tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien avulla.

Ennaltaehkäisevää työtä tehdään asiakaslähtöisesti ja yhteistyössä toimijoiden, kuten kuntien, yritysten, työterveyshuollon ja kolmannen sektorin kanssa. Painopistettä siirretään korjaavista toimista kohti vaikuttavaa ennaltaehkäisyä, varhaisen vaiheen tukea sekä digitalisaatiota.

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistyössä tarvitaan toimijoiden laajaa ja monialaista yhteistyötä, alueellisia yhteistyörakenteita ja yhteisesti sovittuja toimintakäytänteitä. Eri osa-alueita edistetään kokonaisvaltaisesti huomioiden kaikki taustatekijät, alueiden erityispiirteet ja monialaiset palvelut, kuten työllisyyspalvelut.

Tavoitetta seurataan oheisten mittareiden avulla:

- Yhteistyörakenteiden kehittyminen ja yhteisten toimintamallien vaikuttavuus (THL:n arvio)
- Erittäin heikko osallisuuden kokemus, % (ind. 404)
- Toiminnallisen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmien kehittyminen (THL:n arvio)
- TEA-viisarin kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön aktiivisuus

Yhteistyörakenteiden kehittyminen ja yhteisten toimintamallien vaikuttavuus (THL:n arvio).

- THL:n arvioita ei ole julkisesti saatavilla.

Osallisuusindikaattori - Erittäin heikko osallisuuden kokemus (%).

Indikaattori ilmaisee erittäin heikkoa osallisuutta kokeneiden 20 vuotta täyttäneiden prosenttiosuuden kyselyyn vastanneista (Terve Suomi -tutkimus (THL)). Etelä-Savon hyvinvointialueen asukkaiden kokema osallisuus on hieman huonompi kuin Suomen väestössä keskimäärin. Vuonna 2022 Etelä-Savon hyvinvointialueen Terve-Suomi-kyselyyn osallistuneista 10,8 % koki, että heillä on erittäin heikko osallisuuden kokemus.

	2019	2022
Etelä-Savon hyvinvointialue		10,8
Koko maa	10,1	9,6

Erittäin heikko osallisuuden kokemus, % (ind. 404).

Toiminnallisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuussuunnitelmien kehittyminen (THL:n arvio)

- THL:n arvioita ei ole julkisesti saatavilla.

TEA-viisarin kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön aktiivisuus

Pisteet	Kaikki sektorit	Kuntajohto	Perusopetus	Liikunta	Kulttuuri
Koko maa	70	83	64	69	72
Etelä-Savo	66	75	66	64	67
Enonkoski	42	19	60	65	24
Hirvensalmi	54	50	63	56	48
Juva	74	84	68	78	71
Kangasniemi	49	37	50	47	53
Mikkeli	68	82	68	68	69
Mäntyharju	67	84	67	35	78
Pertunmaa	46	42	58	42	42
Pieksämäki	74	95	60	82	93
Puumala	70	86	69	61	64
Rantasalmi	70	86	77	59	57
Savonlinna	63	62	67	55	54
Sulkava	55	34	64	48	64

TEA-viisarin tulokset. Tiedot vuodelta 2024.

6. Joustava ja kriisinkestävä palvelujärjestelmä turvaa väestön terveyttä, hyvinvointia ja riittävää toimeentuloa koko maassa

Hyvinvointialueella on kansallisesti yhtenäisiin perusteisiin perustuva ajantasainen valmiussuunnitelma, jota päivitetään säännöllisesti (THL:n arvio)

- THL:n arvioita ei ole julkisesti saatavilla.

Valmiuskeskukset kykenevät tuottamaan yhteistyöalueellaan luotettavan ja kattavan tilannekuvan päätöksenteon tueksi (THL:n arvio).

- THL:n arvioita ei ole julkisesti saatavilla.

7. Palvelujärjestelmään sekä perusterveyden ja sosiaalihuollon palveluihin liittyvä tutkimus- ja kehittämistoiminta vahvistuu

TKKI-toimintaan on luotu toimintamallit perustason palveluihin liittyen a) kansallisella ja b) alueellisella tasolla (THL:n arvio).

- THL:n arvioita ei ole julkisesti saatavilla.

Alueilla on luotu alueelliset yhteistyörakenteet sidosryhmien kesken tukemaan koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan YTA-tasoisien strategisen suunnitelman toteuttamista (THL:n arvio).

- THL:n arvioita ei ole julkisesti saatavilla.

8. Kansallisesti ja yhteistyöalueen tasolla suunniteltu tiedonhallinta ja digitalisaatio tukevat tavoitteiden saavuttamista ja asiakaslähtöistä toiminnan uudistamista

Hyvinvointialue on ryhtynyt toimiin laaja-alaisten tietojärjestelmien ja tietojohdamisen yhtenäistämiseksi yhteistyöalueetasolla (THL:n arvio)

- Asiakas- ja potilastietoja kerätty useammasta eri asiakastietojärjestelmästä. Etelä-Savon ja Pohjois-Karjalan yhteistyössä käynnistynyt asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankinta tuonee jatkossa ratkaisuja näihin. (THL:n arvio, sivulla 15 ja 30)

Digitaaliset palveluprosessit kehittyvät hyödyntäen kansallisesti kehitettyjä ratkaisuja2 (THL:n arvio)

- Digitaalinen sosiaali- ja terveyskeskus toimii koko hyvinvointialueella, ja digitaalisten palvelujen kehittämistä jatketaan. (THL:n arvio, sivulla 5, 23, 24,25 ja 30)

2.3 Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosan toteutuminen

2.3.1 Konsernin tavoitteiden toteutuminen

Aluevaltuuston vahvistamien omistajaohjauksen periaatteiden mukaisesti talousarviossa asetetaan tavoitteet Mikkelin Sairaalaparkki Oy -tytäryhtiölle.

Yhtiölle asetettiin vuodelle 2024 tavoitteet seuraavasti: Mikkelin keskussairaalan kupeessa sijaitsevan pysäköintitalon taloudellisen kannattavuuden arvioidaan kohenevan alueen pysäköintitarpeen vakiintuessa Mielen ja kuntoutuksen taloon liittyvien tilamuutosten tultua toteutetuksi vuoden 2023 aikana. Talousarviovuonna 2024 yhtiön tavoitteena on toimia liiketaloudellisesti kannattavasti pyrkien vähintään nollatulokseen. Toiminnallisesti yhtiö jatkaa pysäköintipalveluiden tarjoamista asiakasystävällisesti ja tehokkaasti niin hyvinvointialueen henkilökunnalle kuin asiakkaillekin.

Mikkelin Sairaalaparkki Oy:lle asetetut tavoitteet eivät toteutuneet, sillä tilikausi 2024 oli 223 036,06 euroa tappiollinen.

2.3.2 Toimialojen tavoitteiden toteutuminen

2.3.2.1 Sosiaalipalvelut

Sosiaalipalveluiden määrärahojen toteutuminen					
(1000 €)	TP 2023	Alkup. TA 2024	1. MTA 2024	2. MTA 2024	Toteuma 1-12 2024
Myyntitulot	46 998	44 476	46 870	46 868	44 963
Maksutulot	2 804	2 995	3 165	3 089	3 476
Tuet ja avustukset	1 450	1 340	3 304	2 499	7 025
Muut toimintatulot	1 996	1 325	1 345	1 767	1 790
TOIMINTATULOT YHTEENSÄ	53 248	50 136	54 685	54 223	57 254
Palkat ja palkkiot	-61 770	-65 848	-64 846	-64 958	-64 366
Eläkekulut	-13 467	-12 163	-14 035	-14 741	-14 999
Muut henkilösivukulut	-2 441	-2 569	-1 713	-1 785	-1 899
Henkilöstömenot yhteensä	-77 678	-80 580	-80 594	-81 484	-81 264
Palvelujen ostot yhteensä	-70 253	-68 695	-72 536	-76 127	-79 188
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 460	-2 693	-2 274	-2 035	-2 087
Avustukset	-8 200	-9 823	-11 077	-12 990	-12 934
Muut toimintamenot	-1 397	-616	-475	-454	-466
TOIMINTAMENOT YHTEENSÄ	-159 988	-162 407	-166 956	-173 091	-175 939
TOIMINTAKATE	-106 740	-112 271	-112 271	-118 867	-118 685

Sosiaalipalveluiden toimintakate vuodelta 2024 oli lähes tismalleen muutostalousarvion mukainen. Toimintatulot ylittivät muutostalousarvion 3,0 miljoonaa euroa (5,6 %) ja kasvoivat edellisvuodesta 4,0 miljoonaa euroa, mikä johtui ennen kaikkea KEHA-korvausten arvioitua suuremmasta tuloutuksesta. Tuloutus sisälsi myös aiempien tilivuosien korvauksia. Vaalijalan ulko hyvinvointialue-myyntitulot jäivät alle muutostalousarvion 1,9 miljoonaa euroa ollen edellisen vuoden tasoa.

Toimintamenot ylittivät muutostalousarvion 2,8 miljoonaa euroa. Suurin ylitys oli palvelujen ostoissa, vammaisten asumisen palveluiden ostot ylittivät muutostalousarvion 2,3 miljoonaa euroa. Palvelujen ostot kasvoivat edellisvuoteen verraten 8,9 miljoonaa euroa. Kasvua oli myös avustuksissa, mikä johtui omaishoidontuen budjetoinnin teknisestä muutoksesta hyvinvointialueen sisällä vaikutuksen ollessa kustannusneutraali hva-tasolla. Henkilöstömenot alittivat muutostalousarvion.

Hyvinvointialue perusti talousarviovuoden aikana valtion aloitteesta kotoutumislain perusteella oleskeluluvan saaneille alaikäisille, ilman huoltajaa maassa asuville maahanmuuttajille perheryhmäkodin, jonka toiminta päättyi jo talousarviovuoden aikana.

Sosiaalipalvelujen talouden kohtuullisen hyvä tulos perustui toisaalta sekä henkilöstökustannusten hallintaan ja yleiseen kulukuriin että myös arvioitua suurempaan tulokertymään, joka aiheutui edellä mainitusta KEHA-korvausten tilityksestä. Talousarviovuoden aikana muutostalousarvioilla korjattiin toimintakuluja kustannusten realistista toteumaennustetta vastaavaksi. Toteutunut ostopalvelukustannusten kasvu asumispalveluissa sen sijaan on tiedossa oleva riski talousarviovuodelle 2025, koska asumispalveluiden ostopalvelukustannukset nousivat jo vuodesta 2023 vuoteen 2024 24,4 %.

Talousarviovuonna hyvinvointialue kävi läpi muutosneuvottelut, joiden tuloksena sosiaalipalveluissa tiivistettiin toimialan johtamisorganisaatiota ja vähennettiin tehtäviä. Yt-neuvottelun vaikutus, josta osa realisoituu vuoden 2025 talousarviossa, oli noin 1,2 miljoonaa euroa.

Talouden tasapainotus

Hyvinvointialueen palvelutuotantosunnitelmaa työstettiin vuosina 2023–2024 ja aiemmat sekä vuoden 2024 aikana päätetyt uudet tasapainotustavoitteet koottiin talouden tasapainotusohjelmaan, jonka kokonaisuuden valtuusto hyväksyi 7.10.2024. Sosiaalipalveluiden tasapainotustavoitteiden sisältöä ja aikatauluja täsmennettiin ja tavoitteita lisättiin vuosille 2025 ja 2026. Sosiaalipalveluille talouden tasapainotustavoite vuodelle 2024 oli 7,7 miljoonaa euroa.

Lapsiperhepalvelut

ULKOISET ERÄT (1 000 €)	TP 2023	Alkup. TA 2024	1. MTA 2024	2. MTA 2024	Toteuma 1-12 2024
Toimintatulot (sitova aluehallitukseen nähden)	10	2	0	1	61
Toimintamenot (sitova aluehallitukseen nähden)	-7 768	-10 184	-9 836	-9 800	-9 480
Toimintakate	-7 758	-10 182	-9 836	-9 800	-9 419

Lapsiperhepalvelujen palvelualue sai ennakoitua enemmän tuloja HVA muutos 2023–2025 -projektista, josta palkkakuluja tuloutettiin tehtyä työtä vastaavasti. Kokonaisuudessaan lapsiperhepalvelut alitti talousarvion,

myös henkilöstökulujen ja palveluiden ostojen osalta. Lasten omaishoidon tuki alitti palveluun suunnatun määrärahan.

Vuodelle 2024 asetetut tavoitteet lapsiperhepalveluissa saavutettiin pääosin. Lapsiperhepalveluissa siirrettiin painopistettä raskaammista palveluista kohti peruspalveluita, varhaista tukea ja ennaltaehkäisyä, mikä paransi palveluiden saatavuutta ja vaikuttavuutta. Palvelurakennetta uudistettiin portaittaisen toiminnan, oikea-aikaisen palveluun pääsyn ja vaikuttavuuden parantamiseksi, mikä selkeytti palvelujen ydintehtäviä, prosesseja ja työntekijöiden tehtäväkuvia. Digitaalisten palveluiden hyödyntäminen lisääntyi. Perheneuvon yhteydenottojen määrä kasvoi merkittävästi vuodesta 2023 vuoteen 2024, mikä osoitti palveluiden tunnettuuden ja saavutettavuuden parantuneen. Tietoisuuden lisääminen lapsiperhepalveluista ja viestinnän tehostaminen olivat keskeisiä toimenpiteitä, jotka paransivat ennaltaehkäisevien palveluiden peittävyttä. Perheneuvon toiminnan taloudellisuus ja resurssitehokkuus parantuivat, mikä toi kustannussäästöjä ja edisti palveluiden kustannustehokkuutta. Lisäksi lapsiperhepalveluissa edistettiin asiakastietolain mukaista kirjaamista ja Kanta-palveluiden käyttöönottoa. Henkilöstön koulutus paransi asiakastietojen kirjaamista ja hallintaa.

Lastensuojelu

ULKOISET ERÄT	TP 2023	Alkup. TA 2024	1. MTA 2024	2. MTA 2024	Toteuma 1-12 2024
Toimintatulot (sitova aluehallitukseen nähden)	1 899	1 161	2 755	2 579	5 694
Toimintamenot (sitova aluehallitukseen nähden)	-37 656	-39 442	-39 956	-39 431	-40 731
Toimintakate	-35 757	-38 281	-37 201	-36 851	-35 037

Lastensuojelun palvelualueelle kertyi tuloja huomattavasti arvioitua enemmän. Toimintamenot ylittivät talousarvion, mutta toimintakate alittui alkuperäisestä talousarvioista yli kolme miljoonaa euroa.

Lastensuojelun myynti- ja maksutuottoja kertyi asiakasmaksuista yhteensä noin 1,22 miljoonaa euroa ja muiden hyvinvointialueiden maksamista korvauksista noin 1,33 miljoonaa euroa, yhteensä 2,55 miljoonaa euroa.

Etelä-Savon hyvinvointialue vastaa myös tarvittavien lastensuojelupalvelujen tuottamisesta kiintiöpakolaisille, oleskeluvan saaneille turvapaikanhakijoille, kotikunnan saaneille tilapäisen suojelun statuksella oleville henkilöille sekä muille maahanmuuttajille. Tilapäisen suojelun statuksella olevien ukrainalaisten kuntaan muuttaneiden määrä on jatkuvassa kasvussa ja tämä vaikutti lastensuojelumenojen kustannuksiin ja sitä kautta saatuihin KEHA-korvauksiin. Vuonna 2024 lastensuojelun palveluiden järjestämisestä kertyi KEHA-korvauksia ennakoitua enemmän. KEHA-korvauksia kertyi myös vuosilta 2022–2023 lastensuojelupalveluiden järjestämisestä. KEHA-korvauksista ja perheryhmäkodin toiminnan järjestämisestä kertyi tuloja noin 3,15 miljoonaa euroa. Tuloja kertyi yhteensä 5,7 miljoonaa euroa.

Toimintamenot olivat 40,7 miljoonaa euroa ja menot ylittyivät muutettuun talousarvioon nähden 1,3 miljoonaa euroa. Henkilöstökulut olivat noin 8,5 miljoonaa euroa.

Perhehoidon, ammatillisten perhekotien ja lastensuojelulaitosten kuluja avo- ja sijaishuollon palveluiden osalta oli noin 25,6 miljoonaa euroa, kasvua edellisvuoteen noin 2,4 miljoonaa euroa. Avohuollon ostopalveluiden osuus oli noin 3,1 miljoonaa euroa, joka oli vastaavalla tasolla kuin vuonna 2023. KEHA-korvauksia näiden kustannusten osalta saadaan reilu 1,3 miljoonaa euroa.

Lastensuojelussa toteutui uusia huostaanottoja 58, kun vastaava luku vuonna 2023 oli 68 eli uusia huostaanottoja tehtiin 15 % vähemmän kuin edellisvuonna. Huostaanottoja saatiin purettua 17. Perhehoidon osuus laitossijoituksista on 68 % / 32 %.

Vuonna 2024 käynnistyi Valor Partners Oy:n kanssa yhteistyössä Lastensuojelun ja lapsiperhepalveluiden läpivalaisu ja kehittäminen, jossa on merkittäviä talouden tasapainottamiseen tähtääviä toimenpiteitä. Palveluohjausyksikkö käynnistyi ja avohuollon palveluiden kilpailutus aloitettiin. Tehostetun perhetyön toimintaa kehitettiin ja fit-mittarin tutkimushanke käynnistyi palveluiden vaikuttavuuden kehittämiseksi. Sijaishuollon suunnitelmallista tukityötä on kehitetty edelleen, jotta sijoituksessa olevien lasten sijoitusten kestoa voitaisiin lyhentää. Lisäksi omien laitosten toimintaa kehitetään yhdessä mieli-palveluiden kanssa myös tulevan uuden lastensuojelulaitoksen osalta. Matkalla riittävään vanhemmuuteen -työskentelyssä kehitetään systeemillä työotteella erityisesti lastensuojelun ja mieli-palveluiden yhteisasiakkuuksien toimintaa.

Työikäisten palvelut

ULKOISET ERÄT (1 000 €)	TP 2023	Alkup. TA 2024	1. MTA 2024	2. MTA 2024	Toteuma 1-12 2024
Toimintatulot (sitova aluehallitukseen nähden)	1 520	1 098	1 402	1 402	2 380
Toimintamenot (sitova aluehallitukseen nähden)	-8 676	-9 374	-9 012	-8 981	-8 369
Toimintakate	-7 156	-8 276	-7 610	-7 579	-5 989

Taloudellisen tuen palveluissa toimeentulotukimenot pysyivät arvioidulla tasolla, vaikka yleiset elinkustannukset nousivat ja perusturvaan, kuten asumismenoihin (asumistuki, sähkölaskut, vuokra ym.), tehtiin kiristyksiä maan hallituksen toteuttamien leikkausten myötä. Vuokraltaan edullisten ja pienten asuntojen kysyntä on kuitenkin kasvanut ja vaikeasti asutettavien asiakkaiden osuus on noussut, mikä on johtanut mm. asunnottomien määrän kasvuun Etelä-Savossa. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARAn tekemän selvityksen mukaan asunnottomia oli Etelä-Savossa v. 2022 yht. 46 henkilöä, v. 2023 yht. 59 henkilöä ja v. 2024 arvio on vähintään 70 henkilöä.

Kuntouttava työtoiminta kilpailutettiin kesän/syksyn 2024 aikana. Palveluntuottajaksi voi hakeutua jatkuvaluonteisesti. Ostopalveluiden käyttö väheni loppuvuoden aikana, koska sopimusten tekeminen kilpailutukseen osallistuneiden palveluntuottajien kanssa etenee sitä mukaa kun palveluntuottajat täyttävät palveluntuottajalta vaadittavat ehdot. Eloisan omana toimintana toteutettavaa kuntouttavaa työtoimintaa kehitetään ja lisäksi etsitään uusia työtoimintapaikkoja Eloisan omista työyksiköistä sekä taloudellisista syistä ja myös siksi, että

asiakkaat pääsisivät palvelussa oikeisiin työympäristöihin. TE2024-uudistusta valmisteltiin tiiviissä yhteistyössä kuntien ja te-hallinnon kanssa.

Vastuu maahanmuuttajien kotoutumisen edistämisestä on kunnilla. Etelä-Savon hyvinvointialue vastaa tarvittavien sotepalvelujen tuottamisesta kiintiöpakolaisille, oleskeluvan saaneille turvapaikanhakijoille, kotikunnan saaneille tilapäisen suojelun statuksella oleville henkilöille sekä muille maahanmuuttajille. KEHA-keskus korvaa hyvinvointialueelle tulkkaus- ja käännöskustannuksia, toimeentulotukea ja sosiaali- ja terveydenhuollon erityiskustannuksia.

Vuoden 2024 tulot toteutuivat ennakoitua korkeampina, koska KEHA-korvauksia tuloutui myös takautuvasti vuodelta 2023. Tilapäisen suojelun statuksella olevien ukrainalaisten kuntaan muuttaneiden määrä on jatkuvassa kasvussa ja tämä vaikuttaa suoraan tulkkaus- ja käännöskustannusten ja sotemenojen kustannuksiin ja korvauksiin.

Vuoden 2024 lopussa ns. laskennallisten KEHA-korvausten piirissä oli 1 631 henkilöä (vrt. v. 2023; 980 henkilöä). Kotikunnan saaneiden henkilöiden määrä nousi vuodessa 723 henkilöllä.

Vammaispalvelu ja Vaalijalan osaamiskeskus

ULKOISET ERÄT (1 000 €)	TP 2023	Alkup. TA 2024	1. MTA 2024	2. MTA 2024	Toteuma 1-12 2024
Toimintatulot (sitova aluehallitukseen nähden)	49 077	47 089	49 797	49 375	48 239
Toimintamenot (sitova aluehallitukseen nähden)	-101 497	-99 090	-104 600	-110 803	-113 435
Toimintakate	-52 420	-52 001	-54 803	-61 429	-65 196

Vammaispalvelujen muutettu talousarvio jäi tulojen osalta alle arvioidun 2,3 % (n. 1,1 miljoonaa euroa) arvioidun ja menot ylittyivät 2,4 % (n. 2,6 miljoonaa euroa). Suurimmat menoylitykset kohdistuivat palvelujen ostoihin erityisesti asumispalveluissa. Vammaispalvelujen henkilöstökulut toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti. Erityispalvelujen myyntituotot ulko hyvinvointialueilta alittivat talousarvion.

Vammaisten omaishoidon tuki siirtyi vuoden 2024 alusta ikääntyneiden palveluista vammaispalveluihin. Tämä muutos näkyy vammaisten avopalveluiden menokasvussa. Henkilökohtaisen avun omaa toimintaa lisättiin ja työnantajamallin tuki siirrettiin koko hyvinvointialueella omaksi toiminnaksi. Työnantajamallin kustannukset kuitenkin nousivat odottamattomasti Heta-TES palkkaratkaisujen myötä. Vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelu kilpailutettiin osana henkilökuljetusten laajempaa kokonaisuutta tila- ja tukipalvelujen toimesta. Uudet sopimukset tulivat voimaan 1.2.2024. Kyytien välityspalvelu ja kuljetukset/sopimukset järjestetään hyvinvointialueen konsernipalveluissa. Vammaispalvelujen vastuulla on päättäminen asiakkaiden kuljetuspalvelu-keuksista. Vuonna 2024 valmistauduttiin vammaispalvelulainsäädännön 1.1.2025 voimaan tulevaan muutokseen viranhaltijoiden laajalla koulutuspaketilla.

Asumispalveluissa toimintatuotot ylittävät talousarvion n. 1,3 miljoonaa euroa. Toimintakulut ylittyvät 1,8 miljoonaa euroa, josta 1,4 miljoonaa euroa kohdistuu palvelujen ostoihin. Asumispalveluissa ostopalvelujen kustannukset nousivat edellisvuoteen verrattuna 24,4 %, joka johtuu suurelta osin nousseista hinnoista. Asumispalvelujen kilpailutettujen sopimusten myötä asumisen ostopalvelun hinnat nousivat tavallista enemmän laajan patoutuneen hinnantarkistuspuheen vuoksi. Ympäri vuorokautisen palveluasumisen sopimukset astuivat voimaan 1.2.2024 ja yhteisöllisen asumisen osalta kilpailutetut sopimukset alkoivat 1.6.2024. Loppuvuodesta kaikki sopimukset irtisanottiin päättymään 31.3.2025 hankinnassa olleen teknisen virheen vuoksi. Uudelleen kilpailutus on käynnissä.

Vaativien erityispalvelujen (Vaalijalan osaamis- ja tukikeskus) ulkohyvinvointialuemyynti toisille hyvinvointialueille oli vuoden 2023 tasolla, mutta jäi talousarvion alle 2,7 miljoonaa euroa. Menojen osalta talousarvioon varatut määrärahat riittivät. Vaativien erityispalvelujen kulut kasvioivat vain n. 4 % edellisvuoteen verrattuna, vaikka vuoden 2024 alusta aloitti uusi Privaatti-yksikkö. 12 paikkaiseksi suunniteltu Privaatti-yksikkö toimi alkuvuoden 9 paikkaisena ja 19.8. alkaen 11 paikkaisena henkilöstön saatavuusongelmien vuoksi.

Yhteiset sosiaalipalvelut

ULKOISET ERÄT (1 000 €)	TP 2023	Alkup. TA 2024	1. MTA 2024	2. MTA 2024	Toteuma 1-12 2024
Toimintatulot (sitova aluehallitukseen nähden)	741	786	730	867	880
Toimintamenot (sitova aluehallitukseen nähden)	-4 390	-4 317	-3 550	-4 075	-3 924
Toimintakate	-3 649	-3 531	-2 820	-3 209	-3 044

Yhteisiin sosiaalipalveluihin kuului vuoden 2024 loppuun saakka mm. sosiaalipäivystys, Turvakoti, lähisuhdeväkivaltatyö, poliisissa tehtävä sosiaalityö ja -ohjaus sekä toimialan sihteeripalvelut.

Toimintatuotoista suurin osa on THL:n korvausta turvakotipalvelujen tuottamisesta. Toimintatuotot ylittivät muutostalousarvion hieman. THL myönsi hakemuksen perusteella lisämäärärahaa vuoden 2023 turvakodin toimintamenoihin 96 000 euroa.

Toimintamenot alittivat muutostalousarvion. Toimintamenosta on siirretty kustannuspaikan 2 520 (varahenkilöstö) henkilöstömenot vammaispalvelujen palvelualueelle, jossa ne toteutuvat.

Lasten ja nuorten virka-aikainen päivystys siirtyi lapsiperhepalveluista sosiaalipäivystykseen 1.9.2024. Sosiaalipäivystyksen tehtäviä oli yhteensä 6 239 (v. 2024 6 560) ja tehtävistä 24 % toteutui klo 22.00–8.00 välillä.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strategialinkitys	Toimialan tavoite	Käytettävä mittari	Tavoitearvo	Toteuma 31.12.	Tila
Sujuvat ja oikea-aikaiset palvelut lähellä	Asiakkaan oikeus palveluun pääsyyn toteutuu lain mukaisesti.	Asiakkaan pääsy palvelutarvearvioon (toimeentulotuki-asiakas)	7 vrk yhteydenotosta	Kiireelliset toimeentulotukihakemukset käsiteltiin 0–1 vuorokauden sisällä. Ei-kii-reelliset toimeentulotukihakemukset käsi-teltiin määräajassa eli 7 arkipäivän kulu-essa. Toimeentulotukiasiakkaalla on oi-keus tavata sosiaalihuollon ammattilaista 7 vuorokauden kuluessa pyynnön esittä-misestä. Asiakkaille laaditaan tarpeen mukaan palvelutarpeen arviointi, joka voi-daan tehdä myös moniammatillisesti	Toteutuu
		Matalan kynnyksen palvelui-den ja peruspalveluiden käyttö	Vanhemmille tehtyjen päätösten määrä nousee 4 % vuoden 2023 tasosta Lapsille tehtyjen pää-tösten määrä nousee 14 % vuoden 2023 tasosta	Vanhemmille tehtyjen päätösten määrä on noussut 14 % vuoden 2023 tasosta. Lapsille tehtyjen päätösten määrä on noussut 19 % vuoden 2023 tasosta.	Toteutuu
Kestävä ja mahdollistava talous	Palvelu järjestetty asiakas-lähtöisesti, tarkoituksenmu-kaisesti ja kustannustehok-kaasti	Lastensuojelun sijaishuollon laitos- ja perhehoidon käyttö	Perhehoidon osuus sijaishuollon koko-naisuudesta kasvaa vuoden 2023 tasosta	Perhehoidon osuus 68 % (v.2023 58 %) Laitossijoitukset 32 % (v. 2023 42 %)	Toteutuu
	Peruspalvelujen saavutetta-vuus	Perheneuvon käyttöaste	Perheneuvon asia-kaskontaktien määrä kasvaa 20 % vuoden 2023 tasosta	Perheneuvon asiakaskontaktien määrä on kasvanut 32 % vuoden 2023 tasosta	Toteutuu

Teknologia- ja toimintakokkeilujen sekä kehittämissaihioiden määrä ja laajuus	Etäasiointi on asiakasläh- töistä ja tarkoituksenmu- kaista	Sähköinen perhekeskus	Sähköisen perhekes- kuksen käyttöönotto	Otettu käyttöön	Toteutuu
		Digitaalisten kanavien käyt- töönnotto ja käyttöaste	Palvelujen käyttö di- gitaalisilla kanavilla kasvaa 50 % Työkäisten sosiaali- palvelujen chat Vammaispalvelujen chat	Toteutuu osittain 426 yhteydenottoa (aloitus 15.1.2024) Vammaispalvelujen chat ei toteutunut v. 2024, sen sijaan käynnistettiin keskitetty asiakasohjaus	Toteutuu osittain

Sosiaalipalveluissa tavoiteltiin vuonna 2024 peruspalvelupainotteisuuden vahvistumista erityisesti lapsiperhe- ja lastensuojelupalveluissa. Matalan kynnyksen palveluiden käyttö kasvoi keskimäärin 16 %. Lapsiperheille tarjottiin mm. maksutonta kotipalvelua sekä perhetyötä. Lastensuojelussa perhehoidon osuus sijais- huollosta kasvoi 58 % > 68 % ja vastaavasti laitoshoidon osuus väheni 42 % > 32 %, suunnan ollessa oikea ja jakauman valtakunnallista kärkitasoa.

Asunnottomuus kasvoi Etelä-Savossa vuodesta 2022 vuoteen 2024 50 %, lukumäärät ovat verrattain alhaisia mutta suunta huolestuttava. Henkilökohtaisen avun palvelun saajien määrä kasvoi 3,6 % ja liikkumisen tuen palveluita sai 832 henkilöä, kasvua 3 %. Alle 17-vuotiaiden omaishoidontuen saajien määrä pieneni 17 %.

Perheneuvossa yhdistyvät niin digitalisaation kuin matalan kynnyksen palveluiden edistäminen ja kontaktit Perheneuvon kasvoivat 32 % edellisvuoteen verran. Chat-palvelu käynnistettiin työkäisten palveluissa. Digitalisaatiota sosiaalipalveluissa haastaa toistaiseksi kolme eri asiakastietojärjestelmää, mikä korjaan- tunee lähiaikoina.

Vaalijalan erityispalveluita käyttivät eniten Pohjois-Savosta ja Keski-Suomesta tulevat asiakkaat. Keski-Suomi kasvatti käyttöä 23 % ja Pohjois-Savon käyttö puolestaan väheni ollen 47 % kaikista hoitopäivistä. Eteläsavolaisten asiakkaiden palveluiden käyttö kasvoi. Vaalijalan tulevaisuuden skenaariotyön tueksi teetettiin asiantuntijaselvitys eri toimintamallivaihtoehdoista FCG Oy:llä.

2.3.2.2 Ikääntyneiden palvelut

Ikääntyneiden palveluiden määrärahojen toteutuminen					
(1000 €)	TP 2023	Alkup. TA 2024	1. MTA 2024	2. MTA 2024	Toteuma 1-12 2024
Myyntitulot	1 852	1 563	2 076	2 296	2 201
Maksutulot	28 609	22 458	28 992	31 516	30 481
Tuet ja avustukset	2 573	3 917	3 927	1 958	1 998
Muut toimintatulot	3 903	3 530	3 939	4 759	4 698
TOIMINTATULOT YHTEENSÄ	36 937	31 468	38 934	40 529	39 378
Palkat ja palkkiot	-76 498	-75 870	-79 334	-81 323	-80 996
Eläkekulut	-16 113	-13 384	-16 838	-16 920	-16 934
Muut henkilösivukulut	-2 808	-2 830	-2 854	-2 380	-2 047
Henkilöstömenot yhteensä	-95 419	-92 084	-99 084	-100 622	-99 976
Palvelujen ostot yhteensä	-74 464	-75 517	-76 370	-77 817	-79 615
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 998	-2 061	-2 062	-1 600	-1 523
Avustukset	-10 147	-8 786	-8 786	-6 767	-6 630
Muut toimintamenot	-1 024	-911	-973	-865	-864
TOIMINTAMENOT YHTEENSÄ	-183 052	-179 359	-187 275	-187 671	-188 609
TOIMINTAKATE	-146 115	-147 891	-148 341	-147 141	-149 231

Toimintatuotoissa jäätin alle muutostalousarvion ennusteen, toteuma 97,2 %. Maksuhojennuksissa verrattuna edelliseen vuoteen oli euromääräisesti kasvua noin 79 000 euroa ja maksukatto ylittyi loppuvuonna usealla asiakkaalla, näillä oli mm. merkitys tuottojen kertymiseen.

Toimintakuluissa muutostalousarvioon nähden ylitysriskin arvioitiin olevan maltillinen tehtyjen toimenpiteiden johdosta, toteuma 100,5 %. Ylitykset olivat asiakaspalveluostoissa; kotihoito, palveluseteliostoissa, perhehoitopalkkioissa sekä asumispalveluostoissa johtuen asiakasmäärän kasvusta. Palvelut tulee järjestää vireille tuloista viivytyksettä ja viimeistään kolmen kuukauden sisällä.

Resurssien tarve kasvoi asiakasmäärän kasvaessa, henkilöstömenoissa oli riskiä; joulukuun arkipyhät lisäsivät sijaishenkilöstötarvetta ja ostopalvelua (Tempore). Lisäksi vuoden 2024 Temporen kuluja kirjautui edelliseltä vuodelta vajaa 90 000 euroa ja loppuvuonna sijaistarve oli arvioitua suurempi. Henkilöstökehityksessä tulee huomioida muutokset toiminnassa, terveyspalveluista siirtyi 22 työntekijää (Kangasniemen osasto) ja ostopalveluita käännettiin omaksi toiminnaksi (Saarelma, 15 työntekijää, virkalääkärit 20), nämä lisäsivät henkilökunnan määrää n. 57 työntekijällä ja kokonaismäärä kuitenkin henkilöstössä väheni n. 29 työntekijällä asiakasmäärän kasvusta ja uudenlaisten toimintatapojen sekä yhteistoimintamenettelyistä johtuen. Näin saatiin pidettyä henkilöstökulut muutostalousarviossa, toteuma 99,5 %.

Palvelutuotantosuunnitelman ja edellisen yhteistoimintamenettelyn toimenpiteet toteutuivat lähes suunnitelmallisesti. Näillä on ollut vaikutusta kustannusten kasvun hillitsemiseen asiakasmäärän kasvusta huolimatta.

Lääkäreiden rekrytinnissa onnistuttiin ja ostopalveluja on purettu sopimusten mukaisesti. Lääkäripalveluja ostettiin 1,5 miljoonalla eurolla vähemmän kuin vuonna 2023.

Lääkkeiden annosjakeluun valmisteltiin uusi palveluseteli, mikä otetaan käyttöön kotihoidossa, asumispalveluissa sekä perhehoidossa 1.1.2025 alkaen. Aiemmin palvelu on tuotettu ostopalveluna.

Kansallinen mittari	MITTARI	ARVIO 2024	TOTEUMA 2024
Peittävyysindikaattori	Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä. Vuonna 2022 92,5 %.	Vähintään 94 % yli 75-vuotiaista asuu kotona: Vuonna 2024 93 % Vuonna 2025 94 %	93,53 %
Peittävyysindikaattori	Säännöllisen kotihoidon piirissä olleiden 75 vuotta täyttäneiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä. Vuonna 2022 16,4 %.	Vähintään 12-13 % yli 75-vuotiaista on säännöllisen kotihoidon piirissä.	8,56 % Osa asiakkaista siirtynyt yhteisölliseen asumiseen n. 130 asiakasta
Peittävyysindikaattori	Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneiden hoidettavien osuus vastaavan ikäisestä väestöstä. Vuonna 2022 4,0 %.	Vähintään 5-6 % yli 75-vuotiaista saa omaishoidon tukea. Omaishoidon tuen käyttö lisääntyy.	3,9 %
Peittävyysindikaattori	Ikääntyneiden ympärivuorokautisen palveluasumisen 75 vuotta täyttäneiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä 31.12. Vuonna 2022 7,0 %.	Enintään 5-6 % yli 75-vuotiaista asuu ympärivuorokautisessa palveluasumisessa.	6,51 %
Peittävyysindikaattori	Ikääntyneiden yhteisöllisen palveluasumisen 75 vuotta täyttäneiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä 31.12. Vuonna 2022 0,5 %.	Vähintään 2-3 % yli 75-vuotiaista asuu yhteisöllisessä palveluasumisessa.	1,5 %
Peittävyysindikaattori	Ikääntyneiden perhehoidon asiakkaiden lukumäärä. Vuonna 2022 yhteensä 665 asiakasta.	Perhehoito monipuolistuu ja valmennetaan uusia perhehoitajia. Vuonna 2024 yhteensä 1000 asiakasta on perhehoidossa.	Perhehoito on monipuolistunut, perhehoidon eri muodot ovat: pitkäaikainen, lyhytaikainen, osavuorokautinen, kiertävä ja päivystyksellinen. Perhehoidossa on yhteensä keskimäärin 720 asiakasta.

Arjen tuki- ja etäpalvelut

ULKOISET ERÄT (1 000 €)	TP 2023	Alkup. TA 2024	1. MTA 2024	2. MTA 2024	Toteuma 1-12 2024
Toimintatulot (sitova aluehallitukseen nähden)	3 805	6 501	6 501	5 500	5 436
Toimintamenot (sitova aluehallitukseen nähden)	-28 158	-28 245	-32 413	-31 946	-32 421
Toimintakate	-24 353	-21 744	-25 912	-26 446	-26 985

Arjen tuki- ja etäpalveluiden palvelualueeseen kuuluvat asiakas- ja palveluohjaus, ikäneuvola, kuntouttava päivätoiminta, kotiin vietävät tuki- ja etäpalvelut, mukaan lukien turvapalvelut, gerontologinen sosiaalityö, omais- ja perhehoito sekä varahenkilöstö eli VaRe-yksikkö. Arjen tuki- ja etäpalvelut ovat ensisijaisia palveluja, joiden tavoitteena on tukea ikäihmisten itsenäistä selviytymistä ja kotona asumisen jatkumista mahdollisimman pitkään ja näin ehkäistä raskaampien ja kalliimpien palveluiden tarvetta. Alle 65-vuotiaiden osuus on kasvanut, millä vaikutusta myös resursseihin. Sosiaalipalveluista siirtyi 65 vuotta ja yli 65 vuotta täyttäneitä välitystili- ja toimeentulotukiasiakkaita gerontologisen sosiaalityön asiakkaiksi, lisäksi gerontologisen sosiaalityön asiakkaiksi siirtyi päihde- ja mielenterveyspalveluista 65 ja yli 65 vuotta täyttäneet päihde- ja mielenterveysasiakkaat, kaiken kaikkiaan gerontologisen sosiaalityön asiakasmäärä on kasvava. Asiakasmäärän kasvua ei voi verrata vuoteen 2023, koska gerontologisen sosiaalityön sosiaalityöntekijöitä ja sosiaaliohjaajia vasta rekrytoitiin pitkin vuotta.

Toimintatuotot toteutuvat 98,8 prosenttisesti suhteessa muutostalousarvioon.

Loppuvuoden toteuman mukaan toimintamenot ylittyivät 1,5 % muutostalousarviosta. Suuremmat ylitykset tulivat palveluiden ostokuluista, jossa ylitystä tuli 5,1 % muutostalousarviossa arvioidusta. Suurimpina selittävinä tekijöinä ovat perhehoitajien palkkiot, joita kertyi arvioitua enemmän, koska kiertävässä perhehoidossa asiakasmäärät edellisvuoteen verrattuna lisääntyivät 26 %. Lisäksi käyntien määrät edellisvuoteen verrattuna lisääntyivät yli 60 % ja hoitopäivien määrät yli 80 %. Näin voimakkaaseen asiakas- ja käyntimäärien kasvuun ei osattu varautua, mutta toisaalta perhehoito on vähentänyt raskaampien ja kalliimpien palveluiden tarvetta.

Toisena suurimpana toimintamenojen ylitystä selittävänä tekijänä on turvapalveluiden kulut, koska turvapalveluiden kilpailutus viivästy. Turvapalveluiden kulut ylittyvät n. 14 % muutostalousarviossa arvioidusta. Uusi turvapalveluiden palveluntuottaja Tunstall Oy, pääsi aloittamaan koko alueella vasta loppuvuodesta. Kulujen pieneminen turvapalveluiden osalta on nähtävissä vasta vuonna 2025.

Ateriapalveluiden kuljetuksiin liittyen rahti- ja kuljetuspalveluiden kulut lisääntyivät 100 000 eurolla edellisvuoteen verrattuna. Kulujen nousu selittyy ateriapalvelu asiakkaiden määrän suurella nousulla. Asiakasmäärän nousu puolestaan on lisännyt ateriapalveluiden myyntituottoja yli miljoona euroa.

Arjen tuki- ja etäpalveluissa asiakasmäärä kasvoi n. tuhannella asiakkaalla edellisvuoteen verrattuna, mikä osaltaan myös vaikuttanut kulujen lisääntymiseen. Toisen muutostalousarvion yhteydessä kuluihin varattuja määrärahoja pienensi sosiaalipalveluihin siirretyt alle 65-vuotiaiden omaishoidon tuen määrärahat, liittyen siihen, että vuoden 2024 alusta alkaen omaishoito eriytettiin eri palvelualueilla, kun aiemmin ikääntyneiden

palveluissa oli kaikenikäisten omaishoitoon varatut määrärahat. Asiakasmäärän lisääntymisen lisäksi omaishoidon tuen määrärahojen siirto toisessa muutostalousarviossa sosiaalipalveluihin vaikutti siihen, että arjen tuki- ja etäpalveluiden kulut ylittyivät arvioidusta.

Palvelut	Tilanne 1-9/2023	Arvio 2024	Toteuma 2024
Yhteydenottojen määrä / vuosi – Vastatut puhelut enintään – Sähköiset yhteydenotot – Sähköisiä yhteydenottoja vähintään	13 426 2 514 Yhteydenottoja 15 940, joista: – n. 85 % tapahtuu puhelimitse – n. 15 % tapahtuu sähköisesti (Chat, sähköinen hakemus, sähköposti)	18 000 3 600 20 % kaikista yhteydenotoista tapahtuu sähköisesti	Yhteydenottojen määrä yhteensä 19 706 16 020 3 638 23 % yhteydenotoista tapahtuu sähköisesti, tavoitetaso ylitetty.
Asian ratkaisu	91 - 95 prosenttisesti	Asia ratkaistaan yhdellä yhteydenotolla vähintään 95 % yhteydenotoista	90 – 92 %, tavoitetasoa ei täysin saavutettu.
Palvelupäätökset / vuosi	3 048 (1-9/2023)	4 100	4 241
Ikäneuvolan vastaanottokäynnit	Ennalta ehkäiseviä ryhmätapaamisia toteutunut 138:lle henkilölle Omaishoitajien hyvinvointi- ja terveystarkastuksia toteutunut 139 934 asiakasta on käynyt Ikäneuvolan vastaanotolla.	75 % 80, 83 ja 85 vuotiaista käy ennaltaehkäisevissä ryhmätapaamisissa kutsuttuna 95 % omaishoitajista käy hyvinvointi- ja terveystapaamisissa + 65-vuotiaiden määrä säännöllisistä palveluista pysyy ennallaan tai vähennee ennakoivien palvelujen avulla	162:lle henkilölle on järjestetty ennalta ehkäiseviä ryhmätapaamisia. 75 % tavoite ei toteutunut. 213 omaishoitajaa kävi terveystapaamisessa, eli 26 %. 95 %:n tavoitetasoa ei saavutettu. 2 668 asiakasta kävi ikäneuvolan vastaanotolla. + 65-vuotiaiden määrä säännöllisissä palveluissa kotihoidossa ja ympärivuorokautisessa asumisessa on laskenut.
Etäkäynnit	37 017 2023 yhteensä 48 906 etähoivan käyntiä	Etäkäynnit lisääntyvät 10 %:lla	Etäkäynnit lisääntyivät 26 %:lla. Yhteensä 66 112 etäkäyntiä. Tavoitetaso ylitettiin selvästi.

Etäpalvelun asiakasmäärä vähintään	136 2023 KA 151 asiakasta/kk	Etäpalvelun asiakasmäärä lisääntyy n. 25 %	Asiakkaat lisääntyivät 14,2 %. KA 176 asiakasta/kk:ssa. Tavoitetasoa ei saavutettu.
Omaishoidettavien lukumäärä enintään	717	Omaishoidettavien lukumäärä lisääntyy 5 %:iin 75 vuotta täyttäneistä	Omaishoidettavien määrä lisääntyi 3,4 %:lla Omaishoidettavien +75v täyttäneiden määrä KA 742 asiakasta/kk. Tavoitetasoa ei saavutettu.
Gerontologisen sosiaalityön asiakasmäärä enintään	315	Gerontologisen sosiaalityön asiakasmäärä lisääntyy 27 % ja vähentää raskaampien palvelujen tarvetta.	318, asiakasmäärä pysyi suunnilleen samana.
Perhehoidon käyntimäärät vähintään (kiertävä perhehoito)	7841 2023 10 455 käyntiä	Kiertävän perhehoidon käyntimäärät lisääntyvät 10 %:lla	Käyntimäärät lisääntyivät 60,2 %:lla. 26 288 käyntiä. Tavoitetaso ylitettiin selvästi.
Perhehoidon hoitopäivät vähintään	19 384 hoitopäivää 2023 25 846 hoitopäivää	Perhehoidon kuormitus % 95-100	Perhehoidon hoitopäivät lisääntyivät 57 %:lla 59 953 hoitopäivää. Kuormitus: Pitkä aikaisessa 104 % Lyhyt aikaisessa 85 %. Tavoitetaso pitkäaikaisessa perhehoidossa ylitettiin, mutta lyhytaikaisessa jäätin tavoitetasosta.
Perhehoidon asiakasmäärä	KA 595/kk tasolla	Perhehoidon asiakasmäärä lisääntyy 15 %:lla.	KA 720 asiakasmäärä/kk tasolla lisääntyi 17,4 %:lla. Tavoitetaso saavutettiin.
Päivätoiminnan käyntimäärät vähintään	16 782	14 000	19 197
Siivouspalvelun palvelusetelit enintään	19	Asiakasmäärä ei kasva	19
Turvapalvelujen asiakkaat: – Asiakkaat vähintään – Perinteinen turvapuhelin – Paikantava turvapuhelin	Keskiarvot: 2 781 asiakkaat 2 571 perinteinen turvapuhelin 117 paikantava turvapuhelin	3 000 asiakkaat 2 800 perinteinen turvapuhelin 200 paikantava turvapuhelin	Keskiarvot: 2 996 asiakkaat 2 765 perinteinen turvapuhelin 186 paikantava turvapuhelin.

– Turvahälytykset enintään	8 000/kk, joista aiheettomia tai teknisestä viasta johtuvien osuus n. 65 %	9 000/kk, aiheettomien ja teknisestä viasta johtuvien hälytysten määrä laskee 20 %:lla	Asiakasmäärä edellisvuoden verrattuna kasvoi 215 asiakkaalla. 9567, joista aiheettomia 2544 eli 27 % ja hälytyksiä, jotka eivät johda auttajakäynteihin 7424 eli 78 %. Aiheettomien hälytysten määrä ei ole laskenut, vaan noussut.
– Auttajakäynnit enintään	1 410/kk keskimäärin	turva-auttajakäyntien määrä vähenee 25 %:lla.	1 505/kk keskimäärin. Auttajakäyntien määrä on lisääntynyt 6 %:lla. Tavoitetasoa ei saavutettu, vaan päinvastoin.
Kauppa- ja asiointipalvelut			
- Asiakasmäärät enintään	363	500	446
Ateriapalvelut			
- Asiakasmäärä enintään	372	500	813, kasvoi, näkyy toimintakuluissa ja toimintatuotoissa.
Liikkumista tukeva palvelu			
- SHL kuljetuspalvelujen asiakasmäärä enintään	243	300	685
- Saattajapalvelun asiakasmäärä enintään	50	70	0
Varahenkilöstön varauksien/työvuorojen määrä:	Kotihoito 5 541,9	Varahenkilöstön käytön määrä lisääntyy niin, että yli- ja lisätyön sekä ostopalvelun määrä vähenee selkeästi.	Kotihoidossa: 8 134,51
– Kotihoidossa	Asumispalvelut 1397		As.palveluissa: 3 434,83
– Asumispalveluissa	Ger. Osastop. 153		Ger.osastopalvelussa: 572,50
– Ger. osastopalvelussa			Arjen tuki- ja etäpalvelussa: 550,50

Kotiin annettavat palvelut

ULKOISET ERÄT (1 000 €)	TP 2023	Alkup. TA 2024	1. MTA 2024	2. MTA 2024	Toteuma 1-12 2024
Toimintatulot (sitova aluehallitukseen nähden)	9 890	5 369	9 695	9 268	8 145
Toimintamenot (sitova aluehallitukseen nähden)	-45 420	-43 313	-45 275	-43 461	-44 048
Toimintakate	-35 530	-37 944	-35 580	-34 193	-35 903

Kotiin annettavat palvelut -alue sisältää kotihoidon ja kotisairaanhoidon palveluihin liittyvän oman toiminnan ja siihen liittyvät kustannukset sekä palvelujen ostot sekä palvelusetelillä järjestetyn kotihoidon palvelun.

Kotiin annettavien palveluiden toimintatuottojen toteuma oli 88,2 % ennakoidusta. Toimintatuottojen ennustettiin Q3:ssa alittuvan noin miljoonalla eurolla ja tämä toteutui. Osa tuotoista siirtyi asumispalveluihin Pieksämäen kotihoidon kolmen yksikön siirtyessä yhteisölliseksi asumiseksi (n. 100 asiakasta).

Toimintakulut ylittyivät arvioidusta 1,4 %:lla ennakoidusta. Henkilöstömenot ylittyivät vakituisten työntekijöiden määrän lisääntyessä noin 10 työntekijällä. Henkilöstömenot ylittyivät myös määräaikaisten ja lääkäreiden palkkakustannusten osalta. Lomarahojen toteuma oli talousarviossa ennakoitua vähemmän. Eläkekulut toteutuivat muutostalousarviossa ennakoitua suurempana. Oppisopimussuhteisia oli vuoden 2024 alussa 18 ja heidän määränsä lisääntyi vuoden aikana siten, että vuoden lopussa kotihoidossa oli 54 oppisopimusopiskelijaa. Kotihoidon oppisopimusopiskelijoista 35 on kansainvälisen rekrytoinnin kautta tulleita opiskelijoita. He ovat sijoittuneet eri paikkakunnille ja työskentelevät aluksi lähihoitajan työparina.

Palvelujen ostot ylittyivät 7,3 %:lla talousarviossa ennakoidusta. Suurin ylitys on henkilöstöpalveluiden osissa. Kotihoidon työntekijöiden poissaolojen vuoksi on loppuvuodesta jouduttu käyttämään ennakoitua enemmän sekä kotihoidon ostopalvelua yksityisiltä palveluntuottajilta kuin myös Temporen kautta hankittavaa henkilöstöä. Kotihoidon matkustus ja kuljetuspalvelut ylittyivät talousarviossa ennakoidusta 10,9 prosentilla.

Kotiin annettavissa palveluissa on tuotettu palveluita myös alle 65-vuotiaille asiakkaille ja näiden asiakkaiden osalta ei ole määrärahoja huomioitu talousarviossa. Joulukuun 2024 loppuun mennessä on kotiin annettavien palveluiden piirissä ollut 448 ikäryhmään 15–64-vuotiaat kuuluvaa asiakasta.

Kotihoidossa toteutettiin asiakaskohtaisen ja reittipohjaisen palvelun kilpailutus. Uusi sopimuskausi alkoi 1.6.2024. Kotihoitoa ostetaan täydentämään omaa palvelutuotantoa.

Palvelut	Tilanne 9/2023	Arvio 2024	Toteuma 2024
Säännöllinen kotihoito -Palvelutunnit -Asiakasmäärä	Palvelutunnit 36 661 /kk Asiakasmäärä 2 200 /kk	Palvelutunnit 35 827 / kk Asiakasmäärä 2 150 / kk	Palvelutunnit 35 095 /kk Asiakasmäärä 2 185 /kk
Tilapäinen kotihoito ja koti- sairaanhoito yhteensä -Palvelutunnit -Asiakasmäärä	(Virheellinen luku oikea luku 2520 / kk) Palvelutunnit 444 /kk Asiakasmäärä 386 /kk	Palvelutunnit 550 / kk Asiakasmäärä 400 / kk	Palvelutunnit 2 602/kk Asiakasmäärä 660 /kk
Arkikuntoutusjaksot -Asiakasmäärä arviointijak- solla -Asiakasmäärä säännölli- sessä palvelussa	Asiakasmäärä arviointijak- solla 38/8/kk Asiakasmäärä säännölli- sessä palvelussa 81/8 /kk	Asiakasmäärä arviointijak- solla 60/12/kk Asiakasmäärä säännölli- sessä palvelussa 100/12 /kk	Asiakasmäärä arviointi- jaksolla 146/12/kk Asiakasmäärä Säännöllisessä palve- lussa 41/12/kk,
Palveluseteliasiakkaat -Asiakasmäärä	Asiakasmäärä 50 /kk	Asiakasmäärä 50 /kk	Asiakasmäärä 26 /kk
Viiden tutuimman hoitajan osuus käynneistä (3 kk) % vähintään	62 %	70 %	57 %
Sairaala- ja tk-keskeytykset vrk/asiakas/vuosi korkeintaan	8,6 vrk / asiakas / vuosi	Enintään 10 vrk / asiakas / vuosi	9,9

Asumispalvelut

ULKOISET ERÄT (1 000 €)	TP 2023	Alkup. TA 2024	1. MTA 2024	2. MTA 2024	Toteuma 1-12 2024
Toimintatulot (sitova aluehallitukseen nähden)	22 069	18 516	21 514	24 674	24 810
Toimintamenot (sitova aluehallitukseen nähden)	-100 616	-100 006	-101 540	-104 273	-104 306
Toimintakate	-78 547	-81 490	-80 026	-79 599	-79 496

Toimintatuotot toteutuvat muutostalousarvioon nähden n. 135 000 euroa ennakoitua paremmin, kokonaisto-
teuman ollessa 100,5 %. Tätä selittää erityisesti asiakasmaksujen parempi kertymä ja toisten hyvinvointialu-
eiden myyntituotot sekä kotihoidon kolmen yksikön muuttuessa Pieksämäellä yhteisölliseksi asumiseksi.

Toimintakustannukset ovat toteutuneet muutostalousarvion mukaisesti, alittaen sen n. 33 000 eurolla. Yksit-
täisinä ilmiöinä kustannukset ovat ylittäneet palvelujen ostojen osalta n. 836 000 euroa, 101,4 %. Suurimmat
selittävät tekijät ovat: työvoiman vuokraus (37 000 euroa / 102,6 %), asumisen ostopalvelut (508 000 euroa /
101,1 %) sekä palveluseteliostot (320 000 euroa / 103,2 %). Vastaavasti kustannuksia on säästynyt mm. rek-
rytointipalveluista sekä palvelutalojen tukipalveluista. Työvoiman vuokraus on pääasiallisesti Temporen palve-
lua, joka toimittaa sijaisia vakinaisten työntekijöiden äkillisiin poissaoloihin.

Henkilöstökulut ovat toteutuneet n. 758 000 euroa muutostalousarviota alhaisemmin. Tätä selittää yksiköille tehty tarkka henkilöstö- ja rekrytointisuunnitelma, jossa on samalla ennakoitu 1.1.2025 voimaan tulevaa ympärivuorokautisen asumisen mitoituksen laskua sekä vuoden aikana tapahtuvaa eläköitymistä.

Palvelutoiminnan osalta palvelurakenne on edennyt kohti asetettuja palvelurakenteen keventämisen tavoitteita, ympärivuorokautisen asumisen peittävyden ollessa 6,5 %. Yhteisöllinen asuminen on omana toimintana lisääntynyt, peittävyden ollessa raportointihetkellä 1,5 %. Yhteisöllinen asuminen vaikuttaa ympärivuorokautisen hoivan paikkojen riittävyteen, turvaten niitä vakavasti muistisairaille, jotka tarvitsevat ympärivuorokautista valvontaa ja hoitoa. Palveluverkossa yksikkötasolla tapahtui kaksi isoa muutosta, kun Vaahtera-yksikön toiminta siirtyi toiselle toimialalle ja Saarelma-yksikkö siirtyi Eloisalle liikkeenluovutuksella yksityiseltä palveluntuottajalta.

Omassa toiminnassa yhteisöllisen asumisen asiakasmäärällä tarkasteltuna kasvua oli 89 % eli asiakasmäärä miltei kaksinkertaistui vuonna 2024 vuoteen 2023 verrattuna. Lisäämällä kevyempiä palveluratkaisuja asumispalveluissa vastataan palvelutarpeen kasvuun väestön ikääntyessä ja mahdollistetaan asiakkaille paremmat mahdollisuudet sijoittua juuri omaa palvelutarvetta vastaavaan palveluun. Yhteisöllisen asumisen ostopalvelu ja setelit toteutuivat kokonaisuutena vuoden 2023 tasolla asiakasmäärillä tarkasteltuna. Omaa palvelutuotantoa oli 71 %, ostopalvelua 22 % ja palvelusetelipalvelua 7 % palvelutuotannosta vuonna 2024.

Omana toimintana tuotetun ympärivuorokautisen asumispalvelun asiakasmäärä kasvoi hieman. Kevyempien asumisen vaihtoehtojen vahvistaminen vastaa palvelutarpeen jatkuvaan kasvuun ja vähentää ympärivuorokautisen asumispalvelun painetta. Palvelurakenteen keveneminen näkyy ympärivuorokautisessa asumisessa viiveellä. Ostopalveluissa asiakasmäärä laski ja vastaavasti palveluja tuotettiin enemmän palvelusetelillä kilpailuteknisistä syistä. Omaa palvelutuotantoa on 38 % ja ostopalvelua 53 % ja palvelusetelipalvelua 9 %.

Asiakasmäärät osto- ja palvelusetelipalvelussa vaihtelevat asiakastarpeen ja oman palvelutuotannon vapautuvien paikkojen mukaan. Osto- ja palvelusetelipalvelujen kustannukset ylittyivät 828 000 euroa; Q3 neljännesvuosikatsauksessa arvioitiin ylityksen olevan noin miljoona euroa suhteessa muutostalousarvioon. Talousarviossa ei ole varauduttu asiakasmäärän kasvuun. Kokonaisuutena asumispalvelujen toimintakulut toteutuivat talousarvion mukaisesti, kuluissa toteuma 100 %.

Asumisen ostopalvelusopimukset irtisanottiin päättymään 31.12.2024 ja loppuvuonna toteutettiin uusi hankinta dynaamisena puitejärjestelyinä.

PIEKSÄMÄKI	Tilanne 9/2023				Kapasi- teetti 2024	Tavoite 2024	Toteuma 2024
	Asiakas- määrä	75+ asiakkaat	Peittä- vyys (%) 75+	Kapasi- teetti 2023		Omat asia- kapaikat / ostopaikat 2024	Omat asiakas- paikat / osto- paikat 2024
OMA Yhteisöllinen asuminen	9	8	0,82	6	108	108	96 (142 asia- kasta)
OSTO Yhteisöllinen asuminen	23	15		40	28	23	22 (33 asia- kasta)
PALVELUSETELI Yhteisöllinen asumi- nen	0	0		0	0	0	0
Yhteisöllinen yhteensä	32	23		32	136	131	118 (175 asia- kasta)
OMA Ympäri- vuorokautinen asuminen	144	129	9,62	125	125	125	124 (164 asia- kasta)
OSTO Ympäri- vuorokautinen asuminen	171	142		180	194	160	132 (192 asia- kasta)
PALVELUS. Ympäri- vuorokautinen as.	0	0		0	0	0	11 (14 asia- kasta)
Ympäri- vuorokautinen as. yhteensä	315	271		305	319	285	267 (370 asia- kasta)
Pitkäaikainen perhehoito yhteensä	3	3	0,11	3	6	6	9 (17 asia- kasta)

MIKKELI	Tilanne 9/2023				Kapasi- teetti 2024	Tavoite 2024	Toteuma 2024
	Asiakas- määrä	75+ asiakkaat	Peittä- vyys (%) 75+	Kapasi- teetti 2023		Omat asia- kapaikat / ostopaikat 2024	Omat asiakas- paikat / osto- paikat 2024
OMA Yhteisöllinen asuminen	88	78	1,06	43	144	144	125 (202 asia- kasta)
OSTO Yhteisöllinen asuminen	33	25		75	222	50	44 (73 asia- kasta)
PALVELUSETELI Yhteisöllinen asumi- nen	26	17		26	0	0	20 (30 asia- kasta)
Yhteisöllinen yhteensä	147	120		144	366	194	189 (305)
OMA Ympäri- vuorokautinen asuminen	385	345	6,64	419	328	328	344 (458 asia- kasta)
OSTO Ympäri- vuorokautinen asuminen	363	322		519	589	340	313 (498 asia- kasta)
PALVELUS. Ympäri- vuorokautinen as.	93	84		93	93	93	78 (99 asia- kasta)
Ympäri- vuorokautinen as. yhteensä	841	751		379	1010	761	735 (1055)
Pitkäaikainen perhehoito yhteensä	33	27	0,24	33	35	35	45 (81 asia- kasta)

SAVONLINNA	Tilanne 9/2023				Kapasi- teetti 2024	Tavoite 2024	Toteuma 2024
	Asiakas- määrä	75+ asiakkaat	Peittä- vyys (%) 75+	Kapasi- teetti 2023		Omat asia- kapaikat / ostopaikat 2024	Omat asiakas- paikat / osto- paikat 2024
OMA Yhteisöllinen asuminen	14	12	0,34	20	44	44	37 (61 asia- kasta)
OSTO Yhteisöllinen asuminen	4	4		14	47	4	6 (14 asia- kasta)
PALVELUSETELI Yhteisöllinen asumi- nen	4	3		4	4	4	5 (6 asiakasta)
Yhteisöllinen yhteensä	22	19		38	95	52	48 (81)
OMA Ympäri vuorokautinen asuminen	173	161	7,66	154	141	141	147 (199 asia- kasta)
OSTO Ympäri vuorokautinen asuminen	302	265		312	349	290	314 (470 asia- kasta)
PALVELUS. Ympäri vuorokautinen as.	8	7		8	8	8	86 (96 asia- kasta)
Ympäri vuorokautinen as. yhteensä	483	433		474	498	439	547 (765)
Pitkäaikainen perhehoito yhteensä	0	0	0	0	6	6	5 (10)

YHTEENVETO	Tilanne 9/2023				Kapasi- teetti 2024	Tavoite 2024	Toteuma 2024
	Asiakas- määrä	75+ asiakkaat	Peittä- vyys (%) 75+	Kapasi- teetti 2023		Omat asia- kapaikat / ostopaikat 2024	Omat asiakas- paikat / osto- paikat 2024
OMA Yhteisöllinen asuminen	111	98	0,82	69	296	296	256 (383 asia- kasta)
OSTO Yhteisöllinen asuminen	60	44		129	297	77	71 (120 asia- kasta)
PALVELUSETELI Yhteisöllinen asumi- nen	30	20		30	4	4	25 (36 asia- kasta)
Yhteisöllinen yhteensä	201	162		228	597	377	352 (539)
OMA Ympäri vuorokautinen asuminen	702	635	7,36	698	594	594	614 (806 asia- kasta)
OSTO Ympäri vuorokautinen asuminen	836	729		1011	1132	790	755 (1123 asiakasta)
PALVELUS. Ympäri vuorokautinen as.	101	91		101	101	101	162 (209 asia- kasta)
Ympäri vuorokautinen as. yhteensä	1639	1455		1810	1795	1485	1531 (2138)
Pitkäaikainen perhehoito yhteensä	36	30	0,15	36	47	47	59 (109)
OMA Jaksohoito yhteisöllinen / ympäri vuorokautinen				67	92	92	218 (748)

Geriatrinen osastopalvelut

ULKOISET ERÄT (1 000 €)	TP 2023	Alkup. TA 2024	1. MTA 2024	2. MTA 2024	Toteuma 1-12 2024
Toimintatulot (sitova aluehallitukseen nähden)	1 172	1 083	1 224	1 087	987
Toimintamenot (sitova aluehallitukseen nähden)	-8 338	-7 236	-7 566	-7 471	-7 300
Toimintakate	-7 166	-6 153	-6 342	-6 383	-6 312

Geriatrinen osastopalvelu -palvelualue sisältää kolme geriatrista arviointiosastoa (Kangasniemi, Mikkeli ja Mäntyharju) sekä Kerimäen lyhytaikaisyksikön. Toimintatuotot toteutuivat 2. muutettuun talousarvioon nähden n. 100 000 euroa alhaisimpina. Toimintatuottoihin vaikutti Q4 aikana maksukatot ja niiden täytyminen. Osastopaikkojen kesäksi vähentyminen vaikutti tuottojen kertymiseen negatiivisesti, paikkamääriä nostettiin syyskuun alusta, kun virkalääkäreitä saatiin palkattua enemmän. Kerimäen lyhytaikaisyksikön osalta paikkamäärä vähennettiin loppuvuodesta, mikä vaikutti myös henkilöstökuluihin.

Palveluiden ostot ylittyivät n. 25 000 euroa, johtuen loppuvuotta kohden lisääntyneestä Temporen käytöstä kattamaan poissaoloja ja arkipyhävapaita. Henkilöstökulut alittivat 2. muutettuun talousarvioon nähden arvioidun n. 178 000 euroa. Henkilöstökuluihin vaikuttanut positiivisesti, että lomapalkkavelkaa on saatu purettua. Toimintakulut alittivat kokonaisuutena 2. muutetun talousarvion ja toimintakate toteutui 2. muutettuun talousarvioon nähden 98.9 %.

Palvelut	Tilanne 2023	Arvio 2024	Toteuma 2024
Geriatrinen arviointiosastohoito			
Asiakaspaikat	86	98	98
Kuormitus	94 %	96 %	93,53 %
Keskimääräinen hoitoaika	11,25 hpv	12 hpv	11,5 hpv
Hoitopäivät (netto)	30 840 hpv / vuosi	33 869 hpv / vuosi	31 438 hpv/vuosi

Yhteiset ikäpalvelut

ULKOISET ERÄT (1 000 €)	TP 2023	Alkup. TA 2024	1. MTA 2024	2. MTA 2024	Toteuma 1-12 2024
Toimintatulot (sitova aluehallitukseen nähden)	0	0	0	0	0
Toimintamenot (sitova aluehallitukseen nähden)	-519	-560	-479	-520	-534
Toimintakate	-519	-560	-479	-520	-534

Toteutui lähes talousarvion puitteissa. Muutostalousarviossa siirrettiin palkkavarauksia geriatriseen osastopalveluun työntekijän siirtyessä toisiin tehtäviin ja kirjautui palkkakuluja yhteisiin palveluihin. Henkilömenoja säästettiin säästövapaiden avulla, pieni ylitys silti jäi. Yhteisiin palveluihin kohdistui yhteistoimintamenettelyt ja vuonna 2025 palvelualueita ei ole.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strategialinkitys	Toimialan tavoite	Käytettävä mittari	Tavoitearvo	Toteuma 31.12.	Tila
Sujuvat ja oikea-aikaiset palvelut lähellä	Yhden yhteydenoton periaate toteutuu, viivytyksetön palvelutarpeen arviointi ja päätöksenteko	Vastausaika Palvelun toteutuminen päätöksestä	80% < 5 min Asiakkaan asia otetaan käsittelyyn 90 % yhdellä yhteydenotolla	82%	Toteutuu ■
	Palvelut on järjestetty yhdenvertaisesti ja laissa säädetyt oikeudet turvaten	RAI-arvioidut 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, (%) vastaavan ikäisestä väestöstä	Kiireellisesti tarvitsemien sosiaalipalvelujen järjestäminen viivymättä. Päätös muiden kuin kiireellisten sosiaalipalvelujen myöntämisestä on tehtävä ilman aiheetonta viivytystä, päätös on toimeenpantava viimeistään kolmen kuukauden kuluttua asian vireille tulosta.	RAI-arvioidut 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, (%) vastaavan ikäisestä väestöstä oli 25,3 %. Palveluiden piirissä 75 vuotta täyttäneitä RAI arvioituja asiakkaita on 84 %. Vireille tulosta palvelut myönnetty 3. kuukauden sisällä tai kiireellisissä tapauksissa viivytyksettä Keskimääräinen käsittelyaika 9,6 arkipäivää	Toteutuu ■
Kestävä ja mahdollistava talous	Palvelurakenteen turvallinen keventyminen	Kotona asuvien 75- vuotta täytäneiden %-osuus vastaavan ikäisestä väestöstä	Vähintään 93-94 % yli 75-vuotiaista asuu kotona (v. 2022, 92,5 %)	93.5 %	Toteutuu ■
	Kotiin annettavan ja ympärivuorokautisen asumisen väliin tulee lisää yhteisöllisen asumisen paikkoja nykytilanteeseen nähden.	Yhteisöllistä asumista lisää, peittävyys kasvaa.	Vähintään 1-3 % yli 75-vuotiaista asuu yhteisöllisessä	1.5% asui yhteisöllisessä asumisessa	Toteutuu ■

			palveluasumisessa (v. 2022, 0,5 %)		
Teknologia- ja toimintakeilujen sekä kehittämissaihioiden määrä ja laajuus	Kotihoidon tuottavuuden ja palveluprosessien sujuvuuden turvaamiseksi laajennetaan olemassa olevia ja uusia kotona asumista tukevia teknologisia ratkaisuja.	Etähoivan asiakkaiden osuus (%) säännöllisen kotihoidon asiakkaista	Säännöllistä kotihoitoa etähoivan avulla saavien osuus kasvaa 2 %:lla (9/2023 osuus 6,9 %)	9,62 % vuonna 2024	Toteutuu
Ikääntyvän väestön palvelutarvetta vastaava henkilöstön määrä ja osaaminen	Henkilöstömitoituksen toteutuminen.	Henkilöstömitoitus Ympäri vuorokautisessa asumisessa.	Ympäri vuorokautinen asuminen, 1.4-2023 0,65, ja 1.12 alk. 0,7 työntekijää/as.	Lakisääteinen mitoitus on toteutunut.	Toteutuu
		Välittömän työajan osuus kotihoidossa (%)	50 % (kaikki ammattiryhmät)	Kotihoidossa 46 % Joillakin alueilla ei toteutunut	Toteutuu osittain
		Säännöllisten kotihoidon asiakkaiden myönnetyt palvelutunnit.	Säännöllisten kotihoidon asiakkaiden hoito- ja palvelusuunnitelmien mukaiset palvelutunnit toteutuvat	Toteutuneet	Toteutuu

2.3.2.3 Terveyspalvelut

Terveyspalveluiden 2. toimintavuosi oli kehittämisen ja rakennemuutoksen vuosi. Talouden näkökulmasta palvelutuotantosuunnitelman toimenpiteitä ja lisästästötoimenpiteitä oli yli 10 miljoonaa euroa. Hoitoon pääsy säilyi maan parhaana erikoissairaanhoidossa ja parani myös perusterveydenhuollossa. Asiakastytyväisyys oli erinomaisella tasolla (NPS 56,6). Peruspalveluja vahvistettiin ja painopistettä siirrettiin pois erityistason palveluista ja ostopalveluista. Johtamisrakennetta tiivistettiin vuoden alusta neljään palvelualueeseen. Lisäksi sairaalapalveluissa perustason vuodeosastopalvelut yhdistettiin konservatiiviseen tulosalueeseen ja päivystyksen ja ensihoidon tulosalueet yhdistettiin akuuttipalvelut-tulosalueeksi.

Terveyspalveluissa talouden tasapainottamistoimet kohdistuvat kaikkiin palvelualueisiin ja toimintoihin. Perustason palveluiden palveluverkko rakentuu sote-keskuksiin ja -asemiin. Yksiköiden palveluvalikoima rakentuu asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Aukioloja yhtenäistettiin vuoden 2024 alusta. Sote-asemien aukiolot ovat sote-keskuksia suppeammat ja loma-aikoina on mahdollista tarpeen mukaisesti supistaa palveluita. Sote-kiinteistöistä ei saatu tavoiteltuja säästöjä, kun palveluverkkoon ei tehty muutoksia eikä vuokrasopimuksia saatu neuvoteltua kuntien kanssa uudelleen. Suun terveydenhuollon käynnit kasvoivat 7 % ja avoterveydenhuollon käynnit 4 %. Digitaalisia palveluita pystyttiin kehittämään ja chat-käyntejä oli yli 63 000 (kasvua 25 % edelliseen vuoteen verrattuna).

Sairaalapalveluissa tiivistettiin kahden sairaalayksikön välistä työnjakoa. Rantasalmen vuodeosaston toiminta loppui tammikuussa. Sairaalapalveluissa toteutettiin vuodeosastopaikkojen selvitys ja tehtiin suunnitelma erikoissairaanhoidon ja yleislääketieteen osastojen paikkojen vähentämisestä maakunnan tarpeen mukaiselle tasolle. Sairaalapalveluissa ja päivystyksessä valmisteltiin lisäksi maan hallituksen sairaalatyöryhmän ja lakimuutosten vaikutusten toimeenpanoa. Erikoissairaanhoidon hoitopäiviä pystyttiin vähentämään 6 prosenttia ja perusterveydenhuollon hoitopäiviä 24 prosenttia vuoteen 2023 verrattuna. Lisäksi erikoissairaanhoidon vastaanottokäynnit laskivat 12 prosenttia. Leikkauksia tehtiin kuitenkin 19 prosenttia enemmän kuin vuonna 2023.

Ensihoidon palvelurakennemuutostus tehtiin osana palvelutasopäätöstä. Ensihoidon tehtävät vähenivät kokonaisuudessaan 8 prosenttia ja merkittävin lasku oli kiireellisissä (AB) tehtävissä. Päivystyksessä käyntimäärät olivat vuoden 2023 tasolla. Samalla kun vuodeosastohoitoa saatiin vähennettyä, liikkuvan sairaalan käynnit lisääntyivät (21 %) tavoitteen mukaisesti. Mielenterveys- ja riippuvuuspalveluissa jatkettiin palvelurakenteen keventämistä ja vähennettiin ostopalvelua säästöä tuoden. Asiakkuudet ja käyntimäärät sekä aikuisten että lasten ja nuorten palveluissa kasvoivat.

Ostopalveluiden vähentäminen oli toimialan strateginen tavoite. Tässä onnistuttiin osittain esimerkiksi rekrytoimalla omaa henkilöstöä. Ulkohyvinvointialuemyyntiä pystyimme kasvattamaan 16 %. Samanaikaisesti erikoissairaanhoidon ostopalvelujen kustannus kasvoi vain prosenttia. Erikoissairaanhoidon ostetaan eniten Pohjois-Savon hyvinvointialueelta, ostot kasvoivat 3 prosenttia 31 miljoonaan euroon vaikka lähetteiden määrä väheni 5 prosenttia.

Terveyspalveluiden määrärahojen toteutuminen					
(1000 €)	TP 2023	Alkup. TA 2024	1. MTA 2024	2. MTA 2024	Toteuma 1-12 2024
Myyntitulot	16 452	13 694	16 921	17 404	20 097
Maksutulot	21 528	20 525	21 912	22 363	23 197
Tuet ja avustukset	3 382	2 897	3 382	3 063	3 494
Muut toimintatulot	1 123	291	1 123	1 226	580
TOIMINTATULOT YHTEENSÄ	42 485	37 407	43 339	44 057	47 368
Palkat ja palkkiot	-163 177	-172 497	-167 173	-171 114	-169 188
Eläkekulut	-31 596	-27 653	-33 791	-34 187	-33 775
Muut henkilösivukulut	-6 064	-6 367	-3 999	-4 078	-4 178
Henkilöstömenot yhteensä	-200 837	-206 517	-204 963	-209 379	-207 141
Palvelujen ostot yhteensä	-120 481	-118 036	-121 608	-120 491	-124 673
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-44 453	-47 427	-44 122	-43 643	-43 804
Avustukset	-102	-163	-111	-200	-199
Muut toimintamenot	-4 012	-3 601	-4 963	-3 676	-3 500
TOIMINTAMENOT YHTEENSÄ	-369 885	-375 744	-375 767	-377 389	-379 317
TOIMINTAKATE	-327 400	-338 337	-332 428	-333 332	-331 949

Toimintatulot kasvoivat merkittävästi vuoteen 2023 (4,9 miljoonaa euroa) verrattuna ja ylittivät talousarvion 3,4 miljoonalla eurolla (7,7 %). Sekä myynti- että maksutulot ylittivät selvästi. Tulot muilta hyvinvointialueilta kasvoivat yli 19 prosenttia vuoteen 2023 verrattuna. Asiaksmaksuja kertyi noin 9 prosenttia enemmän kuin vuonna 2023.

Toimintamenot ylittävät talousarvion noin 1,9 miljoonalla eurolla (0,5 %). Talousarvion ylitys johtuu palvelujen ostojen ylityksestä. Henkilöstökulut alittavat talousarvion yli kahdella miljoonalla eurolla. Merkittävin talousarvion ylitys on sairaalapalveluissa palveluiden ostoissa muilta hyvinvointialueilta. Toimintamenot kasvoivat vain 3 prosenttia vuoteen 2023 verrattuna.

Terveyspalveluihin kohdentui merkittävät talouden sopeuttamistoimet vuonna 2024. Tavoitteena oli sekä lisätä tuloja että karsia kustannuksia. Omassa toiminnassa pystyttiin vähentämään kustannuksia lähes 10 miljoonan euron verran. Toimintakate alittaa alkuperäisen talousarvion 6,4 miljoonalla eurolla ja muutostalousarvion 1,4 miljoonalla eurolla.

Sairaalapalvelut

ULKOISET ERÄT (1 000 €)	TP 2023	Alkup. TA 2024	1. MTA 2024	2. MTA 2024	Toteuma 1-12 2024
Toimintatulot (sitova aluehallitukseen nähden)	19 433	16 961	19 478	19 818	20 382
Toimintamenot (sitova aluehallitukseen nähden)	-169 869	-165 109	-167 649	-169 195	-171 890
Toimintakate	-150 436	-148 148	-148 171	-149 377	-151 508

Sairaalapalvelut käsittää kaksi tulosaluetta: Operatiivinen tulosalue ja Konservatiivinen tulosalue, johon kuuluu lisäksi perustason osastot Eloisan alueella. Toiminta on suurelta osin erikoissairaanhoidon ja tapahtuu Mikkelin ja Savonlinnan sairaaloissa. Perustason osastot toimivat Mikkelissä, Savonlinnassa, Pieksämäellä ja Juvalla. Vuonna 2024 toimintoja ja toimintaprosesseja on alueella yhdistetty, johtamista on keskitetty ja sairaalapalvelujen kokonaisuutta kehitetty vastaamaan Eloisan alueen tarpeita. Talouden hallinnassa on huomioitu kaikkien resurssien tarkka suunnittelu ja käyttö.

Sairaalapalvelujen toimintatuottoja kertyi enemmän kuin oli arvioitu. Alkuperäiseen talousarvioon nähden toimintatulot ylittyivät 3,5 miljoonaa euroa ja muutettuun talousarvioon nähden ylitys on 0,6 miljoonaa euroa. Vuoden 2023 tilinpäätökseen verrattuna toimintatuotot kasvoivat miljoonalla eurolla. Toimintatuottojen kertymistä selittää suurelta osin leikkausmäärien kasvu molemmissa Eloisan sairaaloissa ja leikkauksista saatavat myyntituotot muilta hyvinvointialueilta. Vuodeosastopaikkoja vähennettiin Eloisan alueella suunnitelman mukaan, ja siitä johtuen, esh- ja pth-osastojen hoitajaksot ja hoitopäivät vähenivät vuoteen 2023 verrattuna.

Samaan aikaan toimintamenot ylittyivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 6,7 miljoonaa euroa ja muutostalousarvioon verrattuna 2,7 miljoonaa euroa. Toimintamenojen suurimmat ylitykset kohdistuivat palvelujen ostoihin. Muilta hyvinvointialueilta ostetut palvelut ylittyivät 1,4 miljoonaa euroa ja sosiaali- ja terveystuotteiden ostopalvelut 0,7 miljoonaa euroa. Lääkäreiden ostopalveluihin käytettiin noin 10 miljoonaa euroa, joka on vuoden 2023 tasolla. Ostopalvelulääkäreiden käyttöä tarkastellaan ja ammattilaisten rekrytointiin panostetaan jatkossakin. Tämä vaatii pitkäjänteistä kehittämistä toiminnoissa ja sopimusten hallinnassa. Vuoden 2023 tilinpäätökseen verrattuna toimintamenot kasvoivat 2 miljoonaa euroa (1,2 %).

Toimintakate ylittyi alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 3,3 miljoonaa euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 2 miljoonaa euroa. Vuoden 2023 tilinpäätökseen verrattuna toimintakate kasvoi yhdellä miljoonalla eurolla.

	Paikkaluku 2023	Täyttöaste 2023	Paikkaluku 2024	Täyttöaste 2024
Pieksämäen yle osasto	25	86	25	91,5
Juvan yle osasto	23	101	23	98,1
Mikkelin osastot	38	97	37	96
Savonlinnan osastot	50	98	50	96,9
Palliativinen keskus	24	63	24	72,6
Sulkavan yle osasto	12 (ulkoistettu)	94	12 (ulkoistettu)	-
Hengitystukiyksikkö	4	100	-	-

Sairaalapalvelut		
Tunnusluku/suorite	Arvio 2024	Toteuma 2024
ESH OSASTOT		
- hoitopäivä	67 070	63 838
- asiakas	16 120	15 468
ESH VASTAANOTOT		
- käynti/kontakti	287 300	252 611
- asiakas	54 000	51 711
LEIKKAUKSET		
Mikkelin leikkaukset	5 450	6 945
Mikkelin silmäleikkaukset	1 820	2 011
Savonlinnan leikkaukset	2 700	3 069
Savonlinnan silmäleikkaukset	620	622
PTH OSASTOT		
- hoitopäivä	56 480	46 027
- asiakas	2 300	2 145

Diagnostiset ja tukipalvelut

ULKOISET ERÄT (1 000 €)	TP 2023	Alkup. TA 2024	1. MTA 2024	2. MTA 2024	Toteuma 1-12 2024
Toimintatulot (sitova aluehallitukseen nähden)	1 056	721	1 087	677	939
Toimintamenot (sitova aluehallitukseen nähden)	-29 942	-33 656	-30 967	-31 017	-31 385
Toimintakate	-28 886	-32 935	-29 880	-30 341	-30 447

Diagnostisten ja tukipalveluiden talousarviossa toimintakate ylittyi noin 0,3 % ja toimintakulut noin 1,2 %. Toimintatuotoissa ylitys on suurempi, noin 40 % muutetusta talousarviosta ja noin 31 % alkuperäisestä talousarviosta. Diagnostisten ja tukipalveluiden tulot muodostuvat lähes pelkästään apteekki- ja diagnostisten palveluiden tulosalueen myyntituloista, joita on vaikea ennakoida niiden luonteen vuoksi.

Toimintamenoissa keskeisimmät talousarvion ylitykset ovat henkilöstökuluissa sekä palveluiden ostoissa. Diagnostisissa palveluissa onnistuttiin rekrytoimaan vuoden jälkimmäisellä puoliskolla useita lääkäreitä, mikä on vaikuttanut henkilöstökulujen kehittymiseen ja toisaalta niiden ennustamisen vaikeuteen. Ostopalvelukulut ylittivät budjetoidun sekä alkuperäisen että muutetun talousarvion osalta. Huomattavaa on kuitenkin, että ostopalveluihin kului lähes 400 000 euroa vähemmän kuin vuonna 2023. Virkalääkäreiden rekrytoiminen antaa ison potentiaalisen ostopalvelukulujen leikkaamiseen tulevina vuosina.

Diagnostiset ja tukipalvelut		
Tunnusluku/suorite	Arvio 2024	Toteuma 2024
APTEEKKI- JA DIAGNOSTIIKKAPALVELUT		
Radiologiset tutkimukset	92 000	98 507
Patologian tutkimukset	27 500	30 699
Kliinisen fysiologian ja kliinisen neurofysiologian tutkimukset	8 000	8 621
Lääkehoidon turvatarkastukset	1 200	1 249
Osastofarmasian asiakas/potilastapaukset	2 030	2 026
TILANNEKESKUS JA MUUT TUKIPALVELUT		
Puhelujen tulos: hoidettu kotiin vähintään (%)	67	61
Kiertävän varahenkilöstön varauspäivät	6 400	6 497
Terveysturvallisuusyksikkö		
- käynnit ja puhelut yhteensä	2 600	2 020
Terveyssoseaalityö		
- käynti	2 500	5 667

Sotekeskuspalvelut

ULKOISET ERÄT (1 000 €)	TP 2023	Alkup. TA 2024	1. MTA 2024	2. MTA 2024	Toteuma 1-12 2024
Toimintatulot (sitova aluehallitukseen nähden)	8 845	9 265	9 421	9 472	10 672
Toimintamenot (sitova aluehallitukseen nähden)	-87 476	-91 818	-92 500	-91 540	-91 717
Toimintakate	-78 631	-82 553	-83 079	-82 068	-81 045

Kokonaisuutena sotekeskuspalvelujen toimintatuloja kertyi odotettua enemmän ja toimintamenot ylittyivät hie-
man. Kate parani alkuperäiseen talousarvioon nähden 1,5 miljoonalla eurolla ja muutettuun talousarvioon näh-
den 1 miljoonalla eurolla.

Suun terveydenhuollossa henkilöstökustannukset ylittivät talousarvion, osin kylläkin johtuen onnistuneista rek-
rytoinneista ja ostopalveluja näin ollen saatiin vähennettyä. Alkuvuonna jouduttiin tekemään jononpurkua lisä-
töinä kiristyneen hoitotakuun johdosta. Toisaalta maksutuotot nousivat potilastyön tehostumisen seurauksena.

Digitaalisten palvelujen alkuperäinen talousarvio ei huomionnut vuoden aikana laajentunutta toimintaa. Olen-
naiset poikkeamat näkyvät vakituisten lääkäreiden kustannuksissa johtuen onnistuneista rekrytoinneista. Os-
topalvelut ylittyi, koska vuoden alkupuoliskon avosairaanhoidon etälääkäriostot kohdistettiin digitaalisiin ter-
veyspalveluihin.

Avoterveydenhuollon tuottoja kertyi tavoitteen mukaisesti ja henkilöstömenot pysyivät muutetussa talousarviossa. Toimintamallien muutoksilla saavutettiin säästötavoitteet laboratoriokuluissa sekä hoitotarvikkeissa.

Lasten ja nuorten palveluissa palveluostot vähentyivät merkittävästi onnistuneen rekrytoinnin ansiosta. Toimintatuottoja kertyi talousarvion mukaisesti, mutta toimintakulut ylittyivät hieman.

Kuntoutuksessa toimintatuottoja kertyi yli suunnitellun ja toimintamenot ylittivät talousarvion vain hieman. Säästötavoitteet ostopalveluissa ja apuvälineissä saavutettiin.

Sotokeskuspalvelut		
Tunnusluku/suorite	Arvio 2024	Toteuma 2024
SUUN TERVEYDENHUOLTO		
- käynnit	105 700	113 473
- muut suoritteet	44 000	84 620
AVOTERVEYDENHUOLLON PALVELUT		
- käynnit	300 000	296 175
- muut suoritteet	420 000	529 901
LASTEN JA NUORTEN TERVEYSPALVELUT*		
- käynnit	93 600	85 169
- muut suoritteet**	37 400	41 890
KUNTOUTUSPALVELUT		
- käynnit	30 500	83 350
- muut suoritteet	26 400	25 536
DIGITAALINEN SOTE-KESKUS		
tilastoidut chatit	60 000	63 412
kokonaismäärät terveysneuvo + päivystysapu	331 440	249 113

*puuttuu kuraattoreiden suoritteet

** Pieksämäen muut suoritteet kuin käynnit puuttuu

Akuuttipalvelut, mielenterveys- ja riippuvuuspalvelut

ULKOISET ERÄT (1 000 €)	TP 2023	Alkup. TA 2024	1. MTA 2024	2. MTA 2024	Toteuma 1-12 2024
Toimintatulot (sitova aluehallitukseen nähden)	13 152	10 458	13 352	14 091	15 375
Toimintamenot (sitova aluehallitukseen nähden)	-82 599	-85 161	-84 649	-85 636	-84 324
Toimintakate	-69 447	-74 703	-71 297	-71 545	-68 949

Vuoden 2024 aikana Akuuttipalvelujen ja mielenterveys- ja riippuvuuspalvelujen palvelualueilla keskityttiin kustannusten hillitsemiseen rakenteellisilla toimilla, palvelurakenteen kehittämällä ja ostopalvelujen vähentämällä. Toimintaa kehitettiin myös prosessien kirkastamisen kautta.

Vuoden alussa päivystys- ja ensihoidon sekä liikkuvan sairaalan palvelut yhdistettiin akuuttipalvelujen tulosalueeksi. Loppuvuodesta hyväksyttiin terveydenhuoltolain muutos, joka vaikuttaa Savonlinnan sairaalapalveluihin ja päivystykseen. Päivystyksen osalta valmistautuminen muutokseen aloitettiin lokakuussa. Henkilöstö osallistettiin muutoksen suunnitteluun työpajoissa ja infotilaisuuksissa. Liikkuvan sairaalan toiminta siirtyi osaksi erikoissairaanhoidon, ja yhteinen kirjaamisalusta sekä potilastietojärjestelmä otettiin käyttöön. Ensihoidossa saavutettiin 900 000 euron säästöt hyvällä henkilöstö- ja työaikasuunnittelulla sekä henkilöstövähennyksillä.

Keväällä mielenterveys- ja riippuvuuspalveluihin kohdistui 700 000 euron lisäsäästö, joka saavutettiin ostopalveluja vähentämällä ja toiminnan kehittämällä. Lasten ja nuorten palveluissa aloitti Palveluluokku, ja kehittämistoimet painottuivat yhteydenottotapojen yhtenäistämiseen, arviointi- ja hoitokasojen kehittämiseen sekä terapeuttien menetelmien koordinointiin. Asumispalveluissa saavutettiin suurimmat säästöt vahvistamalla peruspalveluja ja ottamalla käyttöön välivuokraus-asuntoja. Toukokuussa avattiin Eloisan mielenterveysasiakkaiden arviointiyksikkö Mikkeliin.

Tavoitteet potilaan tavoittamisajasta

	A/B		C	D
Riskialue	50 % mediaani	90 %	90 %	90 %
Ydintaajama	8 min	12 min	30 min	120 min
Muu taajama	10 min	25 min		
Asuttu maaseutu	20 min	35 min		
Muu alue	Ei määritellä			

Toteuma potilaan tavoittamisajasta (THL:n toimittama data 2024)

	A/B		C	D
Riskialue	50 % mediaani	90 %	90 %	90 %
Ydintaajama	0:07:06	0:11:03	0:38:39	0:45:05
Muu taajama	0:09:22	0:25:31		
Asuttu maaseutu	0:20:07	0:36:38		
Muu alue	Ei määritellä			

Akuutti, mielenterveys- ja riippuvuuspalvelut		
Tunnusluku/suorite	Arvio 2024	Toteuma 2024
PÄIVYSTYS		
Päivystysmonitori/käynnit		
- Mikkeli	48 000	51 944
- Savonlinna	27 500	23 156
Päivystysosasto Mikkeli		
- hoitajaksot	3 800	3 856
- keskimääräinen hoitoaika	1,7	1,6
LIIKKUVA SAIRAALA		
- käynnit	10 200	12 311
- muut kontaktit	4 200	5 944
ENSIHOITO		
Ensihoidon tehtävämäärät	32 000	29 580
MIERI, AIKUISTEN PALVELUT		
Avohoito		
- käynti/kontakti	120 000	123 206
- asiakas	9 500	8 685
Osastohoito		
- hoitopäivä	20 000	20 911
- asiakas	750	700
MIERI, LASTEN JA NUORTEN PALVELUT		
Avohoito		
- käynti/kontakti	38 000	45 518
- asiakas	3 000	3 576
Osastohoito		
- hoitopäivä	1 600	1 324
- asiakas	90	66
MIERI, ASUMISPALVELUT		
- hoitopäivä	116 300	402 424
- asiakas	420	454

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strategialinkitys	Toimialan tavoite	Käytettävä mittari	Tavoitearvo	Toteuma 31.12.	Tila
Sujuvat ja oikea-aikaiset palvelut lähellä	Asiakastyytyväisyys on hyvällä tasolla.	NPS-luku vaihtelee -100 ja +100 välillä. Yleisesti yli 50 lukua pidetään hyvänä.	Tavoitearvo asetetaan ensimmäisen mittauksen jälkeen	56,6	Toteutuu osittain
	Perusterveydenhuollon avosairaanhoidon lääkärin kiireettömän käynnin odotusaika, hoitoon pääsy hoitotakuun mukaisesti	T3-mittari (3. vapaa kiireetön aika, hoitotakuu, vrk)	Alle 14	93 % alle 14	Toteutuu osittain
	Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut, psykiatrian erikoisalut yhteensä, hoitoon pääsy <i>paranee</i> .	Yli 90 vrk odottaneet, %.	Alle 10	0	Toteutuu
Paras ja joustavin työnantaja	Henkilöstötyytyväisyys <i>paranee</i> . 2023 toimialalla NPS oli alle 20.	NPS-luku vaihtelee -100 ja +100 välillä.	25	16	Ei toteudu
	Henkilöstön saatavuus <i>paranee</i> , lääkärivaje <i>pienenee</i> (terveyskeskuslääkärit).	Täyttämättömien lääkäritehtävien osuus kaikista terveyskeskusten lääkäritehtävistä, %.	Alle 20	Kokonaisuutena ei olennaista muutosta, mutta siirtymää ostopalveluista omaan toimintaan merkittävästi.	Toteutuu osittain

2.3.2.4 Pelastus- ja turvallisuuspalvelut

Hyvinvointialueen pelastus- ja turvallisuuspalvelut ovat huolehtineet alueen pelastustoiminnasta, onnettomuuksien ennaltaehkäisystä ja turvallisuuspalveluista. Onnettomuuksien ehkäisy, pelastustoiminta, varautuminen ja väestönsuojelu muodostavat pelastustoimen kokonaisuuden, jonka valmius kattaa kaikki onnettomuustapaukset päivittäisistä onnettomuuksista suuronnettomuuksiin asti.

Pelastustoiminnan ja onnettomuuksien ennaltaehkäisyn palvelualueiden toiminta perustuu pelastustoimen palvelutasopäätökseen. Palvelut ovat toteutuneet hyvin. Pelastustehtävien määrä kääntyi viime vuonna nousuun Etelä-Savossa. Eniten tehtäviä oli marraskuussa. Yleensä kesä on ollut vilkkainta tehtäväaikaa, mutta viime vuonna marraskuulle osunut useampi myrsky aiheutti runsaasti vahingontorjuntatehtäviä. Lisäksi hoidettavaksemme tuli useita huonosta ajokelistä johtuneita liikenneonnettomuuksia. Sopimuspalokuntien toiminta on jatkunut Etelä-Savossa edellisvuosien tasolla, ja henkilöstömäärä on jopa hieman noussut. Pienemmällä paikkakunnilla on havaittu haasteita, kun henkilöstö ikääntyy ja paikkakunnan asukasmäärä vähenee.

Pelastus- ja turvallisuuspalveluiden määrärahojen toteutuminen					
(1000 €)	TP 2023	Alkup. TA 2024	1. MTA 2024	2. MTA 2024	Toteuma 1-12 2024
Myyntitulot	2	0	15	22	46
Maksutulot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	75	75	108
Muut toimintatulot	84	68	58	96	88
TOIMINTATULOT YHTEENSÄ	86	68	148	193	242
Palkat ja palkkiot	-9 004	-8 409	-7 990	-8 823	-8 833
Eläkekulut	-1 714	-1 349	-1 591	-1 735	-1 733
Muut henkilösivukulut	-332	-311	-190	-210	-218
Henkilöstömenot yhteensä	-11 050	-10 069	-9 771	-10 768	-10 785
Palvelujen ostot yhteensä	-1 831	-1 933	-2 209	-1 800	-1 957
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-942	-1 125	-1 130	-700	-737
Avustukset	-258	-257	-257	-257	-258
Muut toimintamenot	-727	-985	-986	-895	-835
TOIMINTAMENOT YHTEENSÄ	-14 808	-14 369	-14 354	-14 421	-14 573
TOIMINTAKATE	-14 722	-14 301	-14 206	-14 229	-14 331

Toimintatulot olivat n.156 000 euroa suuremmat kuin edellisenä vuonna. Tämä johtuu laskutettavien virka-aputehtävien määrästä, saaduista avustuksista ja projektirahoituksesta. Toimintamenot puolestaan olivat noin 235 000 euroa pienemmät kuin vuonna 2023 ja samoin henkilöstökulut olivat 265 000 euroa pienemmät. Toimintakate jäi kuitenkin noin 100 000 euroa tavoitteesta verrattuna vuoden 2024 toiseen muutostalousarvioon. Toimintamenojen ylitys johtui koneiden -, laitteiden -ja autojen korjauskulujen noususta (n. 91 000 euroa) edelliseen vuoteen verrattuna. Pelastustoimen kasvanut tehtävämäärä näkyi toimintakulujen kasvussa talousarvioon verrattuna.

Pelastustoiminnan palvelut

ULKOISET ERÄT (1 000 €)	TP 2023	Alkup. TA 2024	1. MTA 2024	2. MTA 2024	Toteuma 1-12 2024
Toimintatulot (sitova aluehallitukseen nähden)	43	56	71	77	146
Toimintamenot (sitova aluehallitukseen nähden)	-12 225	-12 714	-12 737	-12 641	-12 888
Toimintakate	-12 182	-12 658	-12 666	-12 565	-12 742

Pelastustehtävien määrä on kääntynyt kasvuun, vaikka kahtena edellisenä vuonna ne olivat vähentyneet. Eniten tehtäviä on ollut yleensä kesäkuukausina. Viime vuonna useampi marraskuulle osunut myrsky aiheutti erityisen paljon vahingontorjuntatehtäviä, kuten puiden raivauksia. Etenkin hätäkeskukseen liitettyjen paloilmittimien aiheuttamat tehtävät ja vahingontorjuntatehtävien määrä on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna. Pelastustehtävistä esimerkiksi liikenneonnettomuuksien määrä laski.

Etelä-Savon pelastuslaitoksella oli vuonna 2024 lähes 3 050 hälytystehtävää. Edellisvuonna niitä oli 265 vähemmän. Tulipaloja oli yhteensä 358. Niissä menehtyi yksi ihminen. Tulipalojen pääasiallinen aiheuttaja oli ihmisen toiminta. Ensivastetehtäviä oli 300 kappaletta. Lisäksi pelastuslaitos hoiti 139 öljyvahinkoa. Ihmisten pelastustehtäviä oli 76 ja eläinten 59. Virka-apua pelastuslaitos antoi kaikkiaan 226 kertaa. Vuonna 2024 tehtiin yksi kalustoinvestointi, pelastus- ja öljyntorjuntaveneen hankinta. Pelastustoimessa on otettu käyttöön uusi toiminnanohjausjärjestelmä, joka on vaatinut paljon työtä, mutta tehnyt toiminnasta läpinäkyvämpää ja siten tasavertaisempaa eri asemien välillä.

Onnettomuuksien ennaltaehkäisyn palvelut

ULKOISET ERÄT (1 000 €)	TP 2023	Alkup. TA 2024	1. MTA 2024	2. MTA 2024	Toteuma 1-12 2024
Toimintatulot (sitova aluehallitukseen nähden)	43	0	2	41	47
Toimintamenot (sitova aluehallitukseen nähden)	-619	-502	-459	-576	-556
Toimintakate	-576	-502	-457	-535	-509

Turvallisuusviestinnällä pyritään tavoittamaan 15 % Etelä-Savon asukkaista. Keinoina ovat tiedotus pelastuslaitoksen omissa kanavissa ja median kautta, turvallisuusneuvonta ja -koulutukset sekä osallistuminen erilaisiin yleisötilaisuuksiin. Vuonna 2024 turvallisuusviestinnällä tavoitettiin noin 12,5 % alueen asukkaista. Lisäksi pelastustoimen sosiaalisen median kanavilla oli 704 800 katselukertaa.

Suunnitellusta valvonnasta toteutui 92,2 %. Palotarkastuksia tehtiin 411 kappaletta. Muita valvontatehtäviä, kuten asuinrakennusten itsearviointeja, paloteknisten laitteistojen pöytäkirjojen valvontaa, kemikaalilainsäädäntöön liittyvää valvontaa sekä asiantuntijapalveluita, toteutettiin 3 806 kappaletta.

Etelä-Savon pelastuslaitos vetää Etelä-Savon valmiusjohtoryhmää sekä laajempaa valmiusfoorumia, jotka muodostuvat maakunnan alueen viranomaisista sekä kuntien, elinkeinoelämän ja kolmannen sektorin edustajista. Etelä-Savon valmiusfoorumi kokoontui noin kerran kuussa käsittelemään maakunnan yhteiseen varautumiseen, valmiuteen ja kokonaisturvallisuuteen liittyviä ajankohtaisia asioita. Valmiusjohtoryhmä on kokoonnutunut tarvittaessa häiriötilanteissa yhteensovittamaan maakunnan eri viranomaisten, kuntien ja elinkeinoelämän toimintaa. Syksyllä maakunnan alueella oli paikallispuolustusharjoitus Pieksämäen seudulla ja Itä-Suomen aluehallintoviraston järjestämä valmiusharjoitus. Maakunnan toimijat osallistuivat erittäin aktiivisesti näihin harjoituksiin.

Turvallisuuspalvelut

ULKOISET ERÄT (1 000 €)	TP 2023	Alkup. TA 2024	1. MTA 2024	2. MTA 2024	Toteuma 1-12 2024
Toimintatulot (sitova aluehallitukseen nähden)	0	12	75	75	49
Toimintamenot (sitova aluehallitukseen nähden)	-1 964	-1 153	-1 157	-1 203	-1 128
Toimintakate	-1 964	-1 141	-1 082	-1 128	-1 079

Turvallisuuspalvelujen tehtävänä on ollut huolehtia yhteistyössä eri toimialojen kanssa hyvinvointialueen oman organisaation riskienhallinnasta, valmiudesta ja varautumisesta, huoltovarmuudesta, organisaatioturvallisuudesta sekä turvallisuus- ja kriisiviestinnästä. Toiminnassa on korostunut hyvinvointialueen kaikki toimialat läpäisevä palveluprosessi ja eri asiantuntijoiden tiivis yhteistyö. Osana palvelutuotantosuunnitelmaa ja yhteistoimintaneuvotteluita asiakas- ja potilasturvallisuus siirtyvät vuoden 2024 alusta konsernipalveluihin ja yhdistyy valvontatoiminnan kanssa. Turvallisuustoiminnan päätavoitteena on edesauttaa sitä, että Etelä-Savon hyvinvointialue on luotettava ja haluttu yhteistyökumppani myös muille turvallisuuden toimijoille. Hyvä turvallisuuskulttuuri toimii myös veto- ja pitovoimatekijänä. (Hallintosääntö 9.2 § kohta 26)

Turvallisuuspalvelut jatkoi yksiköihin jalkautumista vuoden 2024 aikana. Tavoitteena on kiertää kaikki Eloisan yksiköt ja päivittää Eloisan turvallisuuskulttuurin tilannekuva sekä varmistaa että yksiköiden turvallisuus sekä varautuminen ovat riittävällä tasolla. Haasteena tässä on yksiköiden suuri määrä sekä turvallisuuspalveluiden pienentynyt henkilöstöresurssi.

Myös turvallisuuskävelyt jatkuivat. Kävelyillä käydään läpi yksikön poistumisturvallisuus sekä pelastussuunnitelmat. Lisäksi läpikäydään yksikön toiminta mm. evakuointi-, tulipalo tai muussa uhkaavassa tilanteissa. Huomiota kiinnitetään myös tilaturvallisuuteen, tietosuojaan ja -turvaan sekä tilanteiden jälkipurkuun.

Poistumisturvallisuusharjoitukset aloitettiin vuoden 2024 aikana. Poistumisharjoituksilla varmistetaan yksikön toiminta suunnitelmien mukaisesti tilanteissa, joissa yksikkö jouduttaisiin evakuoimaan.

Eloisassa uhka- ja väkivaltatilanteita tapahtuu paljon. HaiPro:sta saadun tilaston mukaan, vuoden 2024 aikana Eloisassa tehtiin 3 269 uhka- ja väkivaltailmoitusta. Tähän on pyritty vastaamaan Eloisan sisäisillä AVEKKI-koulutuksilla. Uhka- ja väkivaltatilanteet lisäävät painetta vartija/järjestyksenvälvojen käytön lisääntymiseen ja sitä kautta kustannusten nousuun. Myös suojelupoliisin teettämät turvallisuusselvitykset olivat suuri kustannuserä vuoden 2024 aikana.

Työturvallisuus

Etelä-Savon hyvinvointialueen työsuojelu kattaa koko työympäristön, painottaen työturvallisuuden ja työterveyden lisäksi henkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Hyvä työympäristö tukee sekä työtä että työntekijöitä, mahdollistaen täysipainoisen ja laadukkaan työnteon.

Työsuojelun vaikuttavuutta mitataan vuosittain useilla mittareilla, kuten esimerkiksi turvallisuushavainnoilla ja läheltä piti -ilmoituksilla. Vuonna 2024 näitä ilmoituksia tehtiin 4 885. Työturvallisuutta parannetaan aktiivisella viestinnällä ja jalkautumalla yksiköihin tukemaan ja opastamaan henkilöstöä työturvallisuuteen, työterveyteen, työhyvinvointiin ja työkykyyn liittyvissä asioissa. Työturvallisuutta pyritään kehittämään myös kohdennetuilla turvallisuuskävelyillä, joita toteutettiin vuoden 2024 aikana 23:een työyksikköön.

Lisäksi työturvallisuutta edistettiin viestinnällä, koulutuksilla ja tietoisuuksilla. Vuoden 2024 pitkäaikaisena pääteemana oli työtapaturmien vähentäminen. Vuoden aikana hyvinvointialueella sattui 2 516 työtapaturmaa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strategialinkitys	Toimialan tavoite	Käytettävä mittari	Tavoitearvo	Toteuma 31.12.	Tila	
Sujuvat ja oikea-aikaiset palvelut lähellä	Pelastustoimen palvelutaso toteutuu yhdenvertaisesti ja laadukkaasti sekä valtakunnallisesti että alueellisesti	Riskinarvio päivitetään vuosittain ja otetaan huomioon toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset. Muutokset huomioidaan valmiussuunnittelussa ja muussa toiminnassa. Onko tehty kyllä/ei.	Toteutuu	Kyllä	Toteutuu 	
	Pelastustoimella on välitön kyky toimia suunnitellusti kaikissa turvallisuustilanteissa, ja se säilyy turvallisuuden lähipalveluna	Tehtävämäärät pelastustoiminta, toimintavalmiustilastot (Palvelutasopäätöksessä tarkemmat tavoitteet)	Pelastustoiminnan toimintavalmiusaikavoitto toteutuu vähintään 50 % kiireellisistä tehtävistä I-III riskiruuuissa.		Etelä-Savossa ei ole ongelmuruutuja.	Toteutuu
		Pelastustoiminnan keskimääräinen toimintavalmiusaika vuosittain tarkasteltuna.	Pysyy vuosien 2019-2022 tasolla 17:40.	17:12		Toteutuu
	Pelastustoimen onnettomuuksien ehkäisy on järjestetty riskiperusteisesti, yhdenmukaisesti ja vaikuttavasti	Pelastustoimen valvontatehtävät valvontasuunnitelman mukaisesti.	Toteutuu	Toteutui 92 %		Toteutuu osittain
	Työsuojeluorganisaatio toimii hyvin.	Vaarojen- ja riskinarvio tehty turvallisuushavainnot ja työtaturmat käsitellään.	Toteutuu TTT suunnitelmassa määritellyn määräaikaan mennessä.	Tehty		Toteutuu
			Työtaturmien määrä.	Vähenee, tavoite nolla tapaturmaa.	Nolla tapaturmaa on toimintamalli ja kaikki toimintamallin toimenpiteet on tehty. Tapaturmat eivät ole vielä vähentyneet ja vuoden aikana hyvinvointialueella sattui 2 516 työtaturmaa.	Toteutuu osittain

		Työpaikkaselvitykset toteutuvat tehdyn suunnitelman mukaisesti	Toteuma	Työterveyshuollon työpaikkaselvitykset tehty suunnitelman mukaisesti. Työturvallisuutta pyritään kehittämään myös kohdennetuilla turvallisuuskävelyillä, joita toteutettiin vuoden 2024 aikana 23:een työyksikköön	Toteutuu
Haluttu ja osallistava kumppani	Jokainen on tietoinen ja kantaa vastuunsa omasta ja yhteisönsä turvallisuudesta ja ympäröivästä turvallisuudesta.	Turvallisuusviestinnän toteuma.	15 % alueen asukkaista tavoitetaan vuosittain.	Toteuma oli 12,5 prosenttia.	Toteutuu osittain
	Pelastustoimen alueellinen ja valtakunnallinen valmius sekä varautuminen mahdollistavat väestön suojaamisen kaikissa olosuhteissa.	Evakuointi- ja valmiuskeskustoimintamalli yhteistyössä kuntien kanssa. Toiminta on vakiinnutettu vuoden 2023-2024 aikana	Toteutuu	Kuntien kanssa tehty yhteistyösopimus varautumisesta häiriö- ja poikkeusoloihin.	Toteutuu

2.3.2.5 Konsernipalvelut

Konsernipalvelujen vuotta 2024 leimasivat toisaalta toiminnan vähittäinen vakiinnuttaminen ja toisaalta sopeutuminen vuoden 2023 käytyjen yt-neuvottelujen tuomiin henkilöstövähennyksiin. Palvelujen kehittämiseksi keväällä 2024 toteutettiin asiakastytyväisyyskysely, joka jatkossa toistetaan vuosittain. Useassa kohtaa Eloisan konsernipalvelujen prosessit koettiin toimivina ja asiakasta palvelevina, mutta paljon kehityskohtiakin löytyi. Selkeitä resurssihaasteita palautteissa tuli ilmi. Lisähenkilöstön rekrytointi ei kuitenkaan ole ratkaisu, vaan toimintaa pyrittiin sujuvoittamaan prosessikehittämisen kautta sekä ennakkoluulottomilla robotiikan ja tekoälyn pilottihankkeilla.

Kaiken kaikkiaan konsernipalvelujen henkilöstömäärä väheni vuoden 2023 lopun tilanteeseen verrattuna merkittävästi. Henkilötyövuosien määrä väheni 9 prosenttia. Lukumääräisesti vuoden lopussa konsernipalvelujen palveluksessa oli 723 henkilöä, mikä on 77 henkilöä vähemmän kuin vuotta aiemmin. Erityisesti määräaikaisen henkilöstön määrä väheni. Huomioitava on, että yt-neuvottelujen tuloksena konsernipalveluihin siirtyi henkilöstöä pelastus- ja turvallisuuspalveluista. Suurista muutoksista huolimatta konsernipalvelujen henkilöstön tyytyväisyys säilyi koko Eloisan tasoa korkeampana koko vuoden. NPS-suositeluindeksissä tapahtui positiivista kehitystä niin, että NPS oli vuoden 2024 alussa oli 29,1 (ka 7,9) ja joulukuussa 34 (ka 8,1).

Konsernipalveluiden määrärahojen toteutuminen					
(1000 €)	TP 2023	Alkup. TA 2024	1. MTA 2024	2. MTA 2024	Toteuma 1-12 2024
Myyntitulot	2 157	1 825	1 825	2 035	2 322
Maksutulot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	14 546	10 043	13 665	13 998	11 113
Muut toimintatulot	3 020	3 152	3 368	3 782	4 932
TOIMINTATULOT YHTEENSÄ	19 723	15 020	18 858	19 805	18 367
Palkat ja palkkiot	-34 978	-32 462	-32 083	-32 538	-29 828
Eläkekulut	-6 637	-5 226	-6 111	-6 267	-5 922
Muut henkilösivukulut	-1 273	-1 204	-1 082	-755	-719
Henkilöstömenot yhteensä	-42 888	-38 892	-39 276	-39 560	-36 469
Palvelujen ostot yhteensä	-61 643	-56 684	-56 881	-57 979	-59 564
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 600	-12 913	-13 178	-12 915	-11 894
Avustukset	-904	-324	-324	-220	-194
Muut toimintamenot	-27 239	-30 889	-30 581	-31 801	-31 353
TOIMINTAMENOT YHTEENSÄ	-145 274	-139 702	-140 240	-142 476	-139 475
TOIMINTAKATE	-125 551	-124 682	-121 382	-122 671	-121 108

Taloudellisesti konsernipalvelujen vuosi 2024 sujui erinomaisesti. Toimintamenojen osalta pystyttiin alittamaan jopa alkuperäisen talousarvion taso ja varmistamaan mahdollisimman suuri liikkumavara hyvinvointialueen ydinpalvelujen toimialoille. Myös toimintakate pysyi talousarviota paremmalla tasolla. Toimintatuottojen osalta ennustettavuutta vaikeutti STM:n hyvinvointialueille myöntämän käynnistämisavustuksen kohdentaminen. Talousarvioteknisesti avustustulo oli budjetoitu konsernipalveluihin, mutta avustus kohdennettiin vuoden mittaan niille toimialoille, joilla käyttökin tapahtui. Poikkeama näkyy päätöksenteon tuen palvelualueella. Toinen

merkittävämpi poikkeama nähdään digitaaliset ja tietopalvelut –palvelualueella. Siellä näkyy budjetoitua suuremmat tulot avustusten osalta ja vastaavasti suuremmat toimintamenot.

Päätöksenteon tuen palvelut

ULKOISET ERÄT (1 000 €)	TP 2023	Alkup. TA 2024	1. MTA 2024	2. MTA 2024	Toteuma 1-12 2024
Toimintatulot (sitova aluehallitukseen nähden)	9 691	8 490	8 127	7 762	3 538
Toimintamenot (sitova aluehallitukseen nähden)	-13 768	-9 662	-9 700	-9 335	-7 727
Toimintakate	-4 077	-1 172	-1 573	-1 573	-4 189

Talousarviossa 2024 budjetoitu valtionavustus (proj. 311) koko Eloisan tasolla Päätöksenteon tuen palveluihin. Tuloutukset toteutuvat kuitenkin kustannuspaikkakohtaisesti, joten tuloutukset näkyvät muiden toimialojen/palvelualueiden tilinpäätösluvuissa.

Päätöksenteon tuen palvelut palvelualue tuottaa hallinnon ja päätöksenteon tuki- ja kehittämispalveluita läpileikkaavasti ja toimialariippumattomasti. Se pyrkii ottamaan kaikessa tarjoamassaan palvelussaan huomioon taloudellisen ja toiminnallisen vaikuttavuuden sekä hyödyntämään ennakkoluulottomasti digitalisaation mahdollistamia uusia toimintatapoja. Palvelualue jakautuu yleishallinnon palvelujen ja strategiapalvelujen tulosalueisiin.

Päätöksenteon tuen palvelut aloitti vuoden 2024 uudistuneella organisaatorakenteella, joka sisälsi myös merkittäviä sopeutuksia henkilöstöresursseihin. Vaikuttavuuspalvelujen palvelualueen tehtävät ja henkilöstö siirtyivät päätöksenteon tuen palvelualueelle kokonaisuudessaan. Lisäksi palvelualueelle perustettuun sote-valvontayksikköön siirtyi henkilöstöresursseja turvallisuuspalvelujen palvelualueelta tehtävien hoitamiseen varattujen resurssien vähentyessä samalla 3 htv:n verran. Myös kirjaamo- ja arkistopalveluista, asiakas- ja potilasasiavastaavapalveluista sekä assistenttipalveluista väheni henkilöstöresursseja. Merkittävistä toiminnallisista muutoksista huolimatta palvelujen laatu on pystytty pitämään hyvällä tasolla, joskin avainhenkilöriskit ovat kasvaneet jonkin verran.

Yleishallinnon palvelujen osalta merkittävämpiä kehystoimenpiteitä olivat päätösten vaikutusten ennakoarvioinnin mallin (EVA) laatimien ja käyttöönoton aloitus, sähköisen luottamushenkilörekisterin käyttöönottovalmiuteen saattaminen (otettu käyttöön tammikuussa 2025), riskienhallinnan toimintamallin uudistaminen johtamista paremmin tukevaksi sekä tekoälyn jalkauttaminen hallinnolliseen työhön

Strategiapalvelujen toiminnan tavoitteita haastaa resurssin pieni määrä, joka vaikuttaa tavoitteiden asettamiseen ja saavuttamiseen niitä hidastavina. Tavoitteiden saavuttamista on tukenut Kestävän kasvun Eloisa -hanke, joka on EU-rahoitteinen kansallinen hankekokonaisuus. Ilman hankkeen mahdollistamaa resurssointia, ei tavoitteisiin olisi ollut mahdollista päästä. Hankkeen mahdollistama hytetyön kehittämiseen kohdennettu henkilöstöresurssi (3,7 htv) ei ole käytettävissä vuoden 2025 jälkeen.

Osallisuustyön, kokemusasiantuntijatoiminnan ja kunta- ja järjestöyhteistyön kehittäminen on toteutunut suunniteltua hitaammin juuri käytettävissä olevien resurssien niukkuuden vuoksi. Niukat resurssit on pyritty käyttämään kustannustehokkaasti hyödyntämällä yhteistyötä mm. maakuntaliiton ja kuntien kanssa ja esimerkiksi järjestöyhteistyön foorumi toteutuu yhteisfoorumina maakuntaliiton kanssa.

Kumppanuusstrategian toimeenpano (kuntien, Eloisan ja maakuntaliiton yhteistyön tiivistäminen ja resurssien yhteiskäyttö) on keskeinen kehittämiskohde jatkossa. Tähän sisältyy niin ikää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen laaja-alainen suunnitelmatyö.

Ulkorahoitteiset hankkeet ovat tukeneet Eloisan strategista ja operatiivista kehittämistyötä. Hankkeet tukevat erityisesti digitaalisten palvelujen kehittämisen, esimerkiksi digitaalinen hyvinvointitarjottimen suunnittelu, toteutus ja kuntien/järjestöjen palvelutietovarantotyö. Hankkeiden tukemana n. 80 henkilöä toimii palvelualueilla kehittämistyössä, joista n. 40 henkilöä oman työn ohella saa osapalkan hankkeesta.

Strategian kehittämishojelman puitteissa on Eloisassa käynnistetty lukuisia kehittämistoimia toimialoilla. Eloisassa on ollut vuoden 2024 aikana yli 150 kehittämishanketta, jotka tukevat strategian sekä säästötoimenpiteiden toteuttamista. Kehittämishankkeista ulkorahoitteiset hankkeet ovat tukeneet n. 40 Eloisan kehityshanketta.

MITTARI	ARVIO	Vastuuhenkilö	TOTEUMA 2024
Sujuvat palvelut Haluttu ja osallistava kumppani Paras ja joustavin työnantaja PREM: NPS – suosittelemiseksi (asiakkaat, työntekijät, sisäiset sidosryhmät, kumppanit)	50 tai yli	Asiakas NPS – strategia/kehittämispalvelut Työntekijä NPS - henkilöstöpalvelut Sisäiset yhteistyökumppanit NPS - vastuuhenkilöt toimialoilta (Kumppani NPS – Strategia/kehittämispalvelut - mittarityö aloitetaan strategiatyön ohella v.2024)	NPS Joulukuun asiakaspalaute NPS 55,4 (n711), koko vuoden keskiarvo NPS 56,8 (n8293 koko vuosi) Strategiamittarit eivät valmistuneet vielä 2024 aikana
Sujuvat ja oikea-aikaiset palvelut Asiakaspalautteiden määrä ja laatu (yleinen asiakaspalaute - kehu, moitteet, kehittämissuhteet)	Positiivisen palautteen määrä suhteessa kokonaismäärään Asiakaspalautteiden käsittelyaika	Strategiapalvelut	Kehujen määrä 52,9-91,5 % moitteita 3,9-16,3% Kehittämissuhteita 4,5-30,6 % vastauksista
HOPP (hoitotyön potilaspalaute)	Tavoite 4,5 (asteikko 1–5)	Johtaja ylihoitaja	4,62 ja NPS 70,7. (n690)

Muistutukset ja kantelut	Muistutus- ja kantelukäsittelyn läpimenoaika; käsittelyn läpimenoaika 4 vko Muistutusten kappalemäärä / asioineet asiakkaat terveydenhuollossa Muistutusten kappalemäärä / asioineet asiakkaat sosiaali- huollossa Saapuneiden kantelujen kappalemäärä / asioineet asiakkaat terveydenhuollossa	Johtajaylilääkäri, sosi- aali- ja integraatiojoh- taja	Terveydenhuolto Muistutukset 0,19 % Kantelut 0,005 % Asioineita asiakkaita 188 986 Sosiaalihuolto Muistutukset 0,45 % Kantelut 0,07 % Asioineita asiakkaita 22 822
Potilasvahinkoilmoitukset/lääkärikäynnit (sis. digitaaliset käynnit) 1 x vuodessa	Ratkaistut potilasvahinkotapaukset ja todetut ja korvatut potilasvahinkotapaukset % kaikista lääkärikäynneistä. Potilasvakuutuskeskus (PVK) tuottaa vuosittain koko Suomen kattavan tilaston potilasvahinkoilmoituksista.	Johtajaylilääkäri	Korvatut potilasvahingot 56 kpl. Potilasvahinkoilmoituksia tehty 242 kpl.
Tietopalvelupyynnöt	Potilasasiakirjoja koskevien tietopyyntöjen käsittelyaika (määrä- ja tavoiteajassa pysyminen)	Asianhallintapäällikkö	Tietopyyntöjä käsitelty n. 10 000 kpl, joista puolet käsitelty määräajassa ja puolessa aika ylitetty.
Määräajan säilytettävien asiakirjojen hävittäminen ajantasaisesti	Hävitykset suoritettu / suorittamatta	Asianhallintapäällikkö	Suoritettu

Päätöksenteon tuen palveluiden mittareita.

Hankinta- ja talouspalvelut

ULKOISET ERÄT (1 000 €)	TP 2023	Alkup. TA 2024	1. MTA 2024	2. MTA 2024	Toteuma 1-12 2024
Toimintatulot (sitova aluehallitukseen nähden)	29	0	1	12	33
Toimintamenot (sitova aluehallitukseen nähden)	-3 110	-2 775	-2 775	-2 743	-2 485
Toimintakate	-3 081	-2 775	-2 774	-2 731	-2 452

Hankinta- ja talouspalvelujen palvelualue jakautuu viiteen palveluyksikköön: hankintapalveluihin, laskutuksen palveluihin, controller-palveluihin, rahoituksen palveluihin sekä talouspalveluihin. Hankintapalvelut on Eloisan

julkisten hankintojen asiantuntijayksikkö, joka vastaa keskitetysti laite-, tarvike- ja palveluhankintojen toteuttamisesta sekä hankintasopimusten hallinnoinnista hyvinvointialueen hankintaohjeistusten sekä julkisia hankintoja koskevien säädösten ja määräysten mukaisesti. Hankintapalvelut vastaa myös yhteishankintojen koordinoinnista. Hankinta- ja talouspalveluissa toteutettiin vuoden 2024 aikana organisaatiomuutos, jossa muodostettiin palvelualueelle viisi itseohjautuvaa tiimiä, joissa jokaisessa on tiimivastaava. Organisaatiomuutoksen myötä prosesseja on saatu tehostettua ja tehtäväkokonaisuudet ovat selkiytyneet ja riskit pienentyneet.

Hankintapalvelut toteutti tilikauden aikana kaikkiaan 74 kynnysarvot ylittävää hankintaa sekä useita kynnysarvot alittavia pienhankintoja. Lisäksi DPS:n sisäisiä kilpailutuksia 22, yhteisarvoltaan 85,5 miljoonaa. Tilikauden aikana perustettiin neljä uutta dynaamista hankintajärjestelmää eli DPS:ää: Kuntouttavan työtoiminnan ostopalvelut, Hyvinvointialueen silmälääkärit, Kotihoidon asiakas- ja reittikohtaiset hankinnat sekä Ikääntyneiden asumispalvelujen DPS. Tilikauden aikana hyvinvointialueen tarjouspyyntöihin tutustui yhteensä 1 763 eri tahoa, joka tarkoittaa keskimäärin 21,96 tutustujaa jokaista auki ollutta tarjouspyyntöä kohden.

Hankintapalvelut on kehittänyt Cludia-tuoteperhettä vuoden 2024 aikana. Kehitystyötä on tehty myös erilaisten prosessien osalta, sekä päivitetty hankintapäätös- ja palvelusopimusohjelmat. Vuoden aikana on tapahtunut useita henkilömuutoksia, joilla on ollut vaikutusta palvelun nopeuteen.

Tilikauden aikana talouspalveluissa saatiin myyntilaskutus normaaliin aikatauluun, eli laskut lähtivät kuukausittain ja tulot kirjautuivat oikealle kaudelle. Myös ostolaskujen kiertonopeus parani huomattavasti keväällä tehdyn organisaatiomuutoksen johdosta. Ostolaskujenkin osalta laskut kirjautuvat pääosin oikealle kaudelle ja vain pieni osa siirtyy seuraavalle kuukaudelle. Myös matkalaskujen käsittely nopeutui.

Controller-palveluissa työllistivät normaaleiden tietopyyntö-, raportointi- ja valmistelutehtävien lisäksi oman kustannuslaskentajärjestelmän suunnittelu ja toteutuksen aloitus. Kustannuslaskennan kehitystä jatketaan vuoden 2025 aikana. Myös talousarvioprosessin kehittämistä jatketaan.

Toimintakate toteutui n. 300 000 euroa paremmin kuin muutettuun talousarvioon oli arvioitu. Alituksia tuli kaikissa tiliryhmissä, mutta merkittävimmät kohdistuivat toimistopalveluihin, rahoitus- ja pankkipalveluihin sekä posti- ja kuriiripalveluihin.

Viestintäpalvelut

ULKOISET ERÄT (1 000 €)	TP 2023	Alkup. TA 2024	1. MTA 2024	2. MTA 2024	Toteuma 1-12 2024
Toimintatulot (sitova aluehallitukseen nähden)	0	0	0	0	0
Toimintamenot (sitova aluehallitukseen nähden)	-606	-706	-709	-709	-676
Toimintakate	-606	-706	-709	-709	-676

Viestintäpalvelujen vuosi 2024 toteutui talouden näkökulmasta hyvin. Toimintakate alittui 33 000 eurolla verrattuna talousarvioon. Alituksen mahdollisti se, että esimerkiksi graafista suunnittelua ja valokuvauksia on tehty lähes kokonaan omana työnä.

Julkaisimme viime vuonna 2024 yhteensä 160 mediatiedotetta. Niistä meni läpi 83 %. Tulos on lähes Eloisan aloitusvuoden 2023 tasolla, jolloin mediatiedotteiden läpimeno oli 87 %.

Eloisa on sosiaalisessa mediassa YTA-alueen vaikuttavin hyvinvointialue. Vuoden 2024 lopussa Eloisan Facebook-tiliä seurasi noin 19 400 käyttäjää. Siun sotella oli seuraavaksi eniten seuraajia, 8 700. Eloisan Instagram-tiliä seurasi vuoden 2024 lopussa noin 8 100 käyttäjää, seuraavaksi eniten seuraajia oli Pohjois-Savon hyvinvointialueella, yhteensä noin 3 500. Vuonna 2024 Eloisan Facebook-postaukset, - tarinat ja -mainokset keräsivät yhteensä noin 3,1 miljoonaa katselukertaa. Instagramissa katselukertoja oli noin 1,1 miljoonaa. Esimerkiksi tukiperhetoiminnan onnistunut somemainonta tavoitti alueen perheet ja auttoi niin hyvin, että Eloisa sai riittävän määrän tukiperheitä hankittua.

Etelä-Savon pelastuslaitoksen Facebookin seuraajamäärä kasvoi puolestaan vuonna 2024 noin 10 % yltäen lähes 6 800 seuraajaan. Vastaavasti pelastuslaitoksen Instagramin seuraajamäärä kasvoi noin 8 %:lla lähes 3 000:een. Vuonna 2024 pelastuslaitoksen Facebook-sisällöt saivat yhteensä noin 542 000 katselukertaa ja Instagram-sisällöt 151 000 katselukertaa.

Vastasimme alueemme iäkkäiden asukkaiden painetun viestinnän tarpeeseen. Kaikkiin Etelä-Savon kotitalouksiin postitettiin tammikuussa 2024 tiedote ”Näin asioit meillä”, jossa olivat Eloisan keskeisimmät puhelinnumerot ja muut asiointikanavat.

Huhtikuussa Eloisan toimipisteissä jaettiin ”Eloisaa kesää Etelä-Savossa” -esitettä, joka kertoi kesäasukkaille tarjolla olevista palveluista. Esitettä myös postitettiin kuntien omien kesäasukaskirjeiden mukana. Toukuussa postitettiin joka kotiin ja vapaa-ajanasukkaille Etelä-Savon ulkopuolelle 24-sivuinen ”Myö Yhessä” -asukaslehti. Loppuvuodesta 2024 valmisteltiin vielä toinen ”Näin asioit meillä” -tiedote kaikkiin Etelä-Savon koteihin. Tämä tiedote jaettiin postilaatikoihin tammikuun 2025 alussa.

Viestintäpalveluissa tehtiin useita kymmeniä painettuja esitteitä ja isompia oppaita asukas- ja potilaskäyttöön. Isompia oppaita tehtiin yhteensä noin 15 ja pienempiä esitteitä noin 25. Tämän lisäksi on tehty lehti-ilmoituksia esimerkiksi rokotusviestinnästä, rekrytointi-ilmoituksia ja markkinointimateriaaleja, kuten messuseinäkkeitä ja rolluppeja. Valokuvaustuotantoja tehtiin omana työnä noin 40 kuvauskeikan verran.

Henkilöstön intranetin käyttöliittymä siirrettiin Valo-alustalta Fresh-alustalle, koska aiemman alustan ylläpito tuki päättyi. Siirto sujui hyvin, ja samalla huomioitiin henkilöstöltä saatu palaute ja selkeytettiin intran etusivua. Sisäisiä henkilöstöinfoja viestintäpalvelut piti yhdessä hyvinvointialuejohtajan ja toimialojen johdon kanssa säännöllisesti läpi vuoden.

Eloisan ulkoista nettisivustoa kehitettiin. Englanninkieliset sivut julkaistiin huhtikuussa 2024. Tekoälypohjainen hakutoiminto valmisteltiin käyttöön otettavaksi vuoden 2024 aikana ja sen varsinainen julkaisu tapahtui helmikuussa 2025. Vuonna 2024 on valmisteltu myös kustannuksia säästävä videoseinäratkaisu Eloisan henkilöstölle, siirtymä uuteen palveluun tapahtuu vuoden 2025 aikana.

Eloisan brändiä ja työnantajamielikuvaa rakennettiin syksyllä 2024. ”Eloisa The Happy Road” kampanja suunniteltiin ja toteutettiin yhteistyössä rekrytointin ja mainostoimistokumppanin kanssa. Kampanja tavoitti

sosiaalisessa mediassa ja verkossa kaikkiaan yli viisi miljoonaa katsojaa ja tuotti lähes 45 000 klikkausta Eloisan rekrytointisivulle. Kampanja sisälsi myös yhteistyötä Finnkinon elokuvateattereiden kanssa pääkaupunki-seudulla, jolla tavoitettiin 171 640 katsojaa. Lisäksi kampanja sisälsi alan ilmoitukset viidessä alan ammattilehdessä.

Tilinpäätösvuonna 2024 kilpailutettiin Eloisalle myös uusi mainostoimistokumppani, koska edellinen sopimus päättyi vuoden 2024 loppuun. Kumppani on etenkin työnantajamielikuva- ja rekrytointimarkkinoinnin tukena vuoden 2025 alusta alkaen.

Eloisan arvoihin kuuluvan yhdenvertaisuuden eteen teimme paljon töitä kesällä 2024 Priden yhteydessä.

Kaiken kaikkiaan voidaan todeta, että muihin hyvinvointialueisiin verraten Eloisan kriittisen pienet viestintäresurssit venyivät jälleen hienoon suoritukseen. Muutoksessa olevan organisaation viestintätarpeet ovat jatkuvasti huomattavan suuret ja on tärkeää seurata, ettei työn tekemisen mielekkyys murennu liian kovassa työpaineessa.

Tila- ja tukipalvelut

ULKOISET ERÄT (1 000 €)	TP 2023	Alkup. TA 2024	1. MTA 2024	2. MTA 2024	Toteuma 1-12 2024
Toimintatulot (sitova aluehallitukseen nähden)	4 361	4 283	4 287	4 300	5 183
Toimintamenot (sitova aluehallitukseen nähden)	-75 013	-80 481	-81 329	-81 043	-78 744
Toimintakate	-70 652	-76 198	-77 042	-76 743	-73 561

Tila- ja tukipalvelujen osalta toiminnot toteutuivat suunnitellusti. Tilojen määrä supistui runsaan yhden prosentin (4 200 m²). Talousarviosta poiketen tila- ja tukipalvelut teki asukkaiden aseman turvaamiseksi vuokrasopimuksen kahdesta pienehköstä palvelutalosta sekä järjesti näiden kohteiden ruoka- ja puhtauspalvelut.

Tilojen tiivistämisen valmistelua jatkettiin, mutta merkittävimmät tilamuutokset ajoittuvat tuleville vuosille. Kuntien kanssa aloitettiin tilojen vuokrasopimusehtoihin liittyvät neuvottelut ja määräaikaista sopimuksia lukuun ottamatta kaikki kunnilta vuokratut tilat irtisanottiin. Kuntien yhtiöittämisvelvoitteen vuoksi vuokrasopimukset voidaan tehdä vasta myöhemmin.

Kokonaisuudessaan kiinteistökulut ylittivät talousarvion 19 774 euroa. Tilapalvelujen kustannukset nousivat edellisvuodesta 3,5 miljoonaa (9,1 %). Merkittävin tekijä oli MKS:n osalta vuodelle 2023 kohdentunut kiinteistöveron oikaisu, jonka vuoksi kiinteistöverojen erotus vuosien välillä nosti vuodelle 2024 kohdentuvia kuluja 3,2 miljoonaa euroa. Toinen merkittävä kuluja nostanut tekijä oli 3.9.2024 MKS:aan kohdistunut, rankkasateen aiheuttama tulva. Tämä nosti tilapalvelujen kustannuksia n. 1,0 miljoonaa euroa. Tulvakustannukset saadaan katettua vakuutuskorvauksilla kustannuksia vastaavasti. Tilapalvelujen tulot nousivat edellisvuodesta 0,9 miljoonaa euroa (+31,3 %).

Tuotannollisten tukipalvelujen (lääkintäteknikka, ruokapalvelut, puhtauspalvelut, logistiikka ja välinehuolto) osalta toimintatapojen yhtenäistämistä jatkettiin edelleen ja sitä laajennettiin myös ostopalveluihin. Palvelutuotannon merkittävin haaste on ollut osaavan henkilöstön saatavuus. Erityisesti puhtauspalveluihin kohdennetut YT-vähennykset ovat näkyneet ydinpalvelujen puolelle erityisesti MKS:ssa.

Yhteistoiminta-alueen yhteistyöhön aktivoitiin aiempaa laajemmin. Tarvikehankintojen ja varautumisen osalta jo pidempään tehty YTA-yhteistyö tiivistyy ja täsmentyy koko ajan. Tila- ja tukipalvelujen vastuulle kuuluvien sopimusten yhtenäistäminen työllisti merkittävästi. Tila- ja tukipalvelujen sopimusten arvo on n. 200 miljoonaa euroa. Vuoden aikana tehtiin useita merkittäviä kilpailutuksia ja käynnistettiin tulevien kilpailutusten valmistelua. Istekki Oy:n kanssa solmittiin loppuvuodesta sopimus kattavista lääkintäteknikan palveluista koko hyvinvointialuetta koskien.

Keskeiset toteutuneet investoinnit olivat SKS F-osan kolmen siiven pääosin ilmanvaihtoon liittyneet muutostyöt, Juvan Pappilanrannan palvelutalo (hanke nimellä uusi Kuunsilta) sekä välinehuollon koneiden uusimista sekä MKS:ssa että SKS:ssa. Lisäksi käynnistettiin MKS:n P-rakennuksen (aiempi hallintorakennus) muutostyöt lastensuojeluyksiköksi sekä SKS:n G-osan vainajakylmiöiden muutostyöt.

Tuotannollisten tukipalvelujen osalta vuoden 2024 toteuma alitti talousarvion 2,3 miljoonalla eurolla. Vuoteen 2023 verrattuna menot nousivat 0,2 miljoonaa euroa (0,7 %). Huomionarvoista on se, että vain ruokapalvelujen (3,7 %) ja lääkintäteknikan (2,3 %) osalta menot nousivat vuodesta 2023. Muiden osalta menot laskivat edellisvuodesta ja kaikki tukipalvelut pysyivät talousarviota alemmalla menotasolla. Ruokapalvelujen menojen nousu johtui ostopalveluista, joissa oli vuonna 2023 kohdennusvirhe ja lääkintäteknikassa nousu johtui palvelutason nostamisesta kohti lainsäädännön määrittelemää tasoa.

Tuotannollisten tukipalvelujen tulot laskivat noin 0,2 miljoonaa euroa (11,7 %), jossa merkittävimmät tekijät olivat ateria- ja puhtauspalvelujen myynnin väheneminen (Sateenkaaren koulun myynnin muutokset lainsäädännön vuoksi) sekä tarvikkeiden ulosmyynnin pienentyminen.

Henkilöstöpalvelut

ULKOISET ERÄT (1 000 €)	TP 2023	Alkup. TA 2024	1. MTA 2024	2. MTA 2024	Toteuma 1-12 2024
Toimintatulot (sitova aluehallitukseen nähden)	1 868	2 155	2 155	3 096	2 534
Toimintamenot (sitova aluehallitukseen nähden)	-12 516	-10 352	-9 942	-12 577	-11 684
Toimintakate	-10 648	-8 197	-7 787	-9 481	-9 150

Henkilöstöpalveluiden toimintatulojen ja -menojen kasvu johtuu työterveyshuollon palveluiden kustannusten ylityksestä lähes miljoonalla eurolla. Työterveyshuollon järjestämisestä saatava korvaus Kelalta lasketaan työterveyshuollon koko vuodelta aiheutuneista kustannuksista. Koska kustannukset ylittyivät, myös budjetoitu korvaus Kelalta ylittyi. Henkilöstön sairastavuus kasvoi erityisesti tules- ja mielenterveyssyistä johtuvissa

sairauspoissaoloista. Etukäteen oli arvioitu em. syiden pysyvän samalla tasolla tai jopa laskevan edelliseen vuoteen verrattuna. Työterveyshuollon kustannukset budjetoitiin tavoitteellisesti ja edellisen vuoden toteumaan perustuen, jälkikäteen arvioituna alakanttiin. Työterveyshuollon palveluita käytettiin runsaasti ja palveluiden käyttäjät olivat suositteluindeksin mukaan erittäin tyytyväisiä palveluun.

Lukuun ottamatta työterveyshuollon kustannusten ylitystä, henkilöstöpalveluiden kustannukset pysyivät hyvin talousarviossa. Menot em. ylityksestä huolimatta jopa alenivat edelliseen vuoteen verrattuna reilulla 800 000 eurolla (n. 7 %).

Etelä-Savon hyvinvointialueen tavoitteena on olla paras ja joustavin työnantaja. Tavoitteen toteutumista seurataan erillisellä henkilöstökokemusta mittaavalla kyselyllä, joka toteutettiin vuoden 2024 aikana kahdeksan kertaa. Tavoitteena on, että 60 % henkilöstöstä, eli noin 4 680 työntekijää, vastaisi jokaiseen kyselyyn. Vuoden loppuun mennessä kyselyyn oli kuitenkin vastannut vain noin 17 % henkilöstöstä.

Vastaukset analysoidaan jokaisessa työyksikössä, ja korjaaviin palautteisiin perustuva kehittämistyö pyritään toteuttamaan mahdollisimman nopeasti. Kyselyn perusteella saatava suositteluindeksi (eNPS) oli ensimmäisessä kyselyssä 14 ja nousi korkeimmillaan elokuussa arvoon 25, minkä jälkeen eNPS alkoi laskea ollen joulukuussa 10. Koko vuoden vastauksista 38,4 % vastaajista suositteli Eloisaa työnantajana, kun taas noin 39,6 % vastaajista olivat ns. passiivisia (luvut 7–8). Suositteluindeksin keskiarvoksi muodostui joulukuussa 7,5 (asteikolla 1–10).

Sairauspoissaolopäivien määrä per työntekijä oli keskimääräisesti 17,8 kalenteripäivää vuonna 2024. Esihenkilöiden myöntämien sairauspoissaolojen jälkeen lähes yhtä paljon poissaoloja ovat aiheuttaneet tuki- ja liikuntaelinoireet sekä mielenterveyden häiriöt. 30 % henkilöstöstä ei ollut yhtään päivää poissa työstä sairauden vuoksi vuonna 2024.

Mielenterveyteen liittyvät poissaolot ovat usein kestoltaan pitkiä (1–3 kk). Työterveyshuoltosopimusta on täydennetty Pihlajalinnan Mielenhuoli- ja Lyhytterapiapalveluilla. Sopimusta on täydennetty myös niin, että henkilöstö voi käyttää sairaanhoitopalveluita kaikissa Pihlajalinnan toimipisteissä.

Työterveyshuollon toiminta on painottunut sairaanhoitoon, ennaltaehkäisevän työterveyshuollon osuus oli 49,1 %. Työhyvinvoinnin asiantuntijat toimivat aktiivisesti yhteistyössä esihenkilöiden, työntekijöiden, työterveyshuollon sekä vakuutusyhtiöiden kanssa.

Henkilöstön saatavuus parani edellisestä vuodesta selvästi vuonna 2024. Eloisan panostus hyvään työntekijäkokemukseen, työnantajakuvan edistämiseen liittyvä kampanja, aktiivinen näkyvyys sosiaalisessa mediassa sekä rekrytointimessuilla, erittäin kilpailukykyiset palkat, rekrytointipalkkiot, kilpailukykyiset henkilöstöetuudet ja panostaminen esihenkilöiden osaamiseen ovat tuottaneet positiivista tulosta. Rekrytointiprosessia ja -käytäntöjä on myös kehitetty. YT-neuvotteluilla oli vaikutusta rekrytointimääriin ja -prosessiin vuoden 2024 aikana.

Vakinaisten työntekijöiden ja viranhaltijoiden rekrytointiprosentti nousi 7,5 % edellisestä vuodesta (2023: 56,6 %, 2024: 64,1 %). Rekrytointiprosentilla tarkoitetaan kohtaantoa, moneenko Kuntarekry-järjestelmässä avoinna olleeseen tehtävään saatiin palkattua työntekijä/viranhaltija. Edelleen yksittäisissä ammattiryhmissä, erikoisaloilla sekä joillakin paikkakunnilla on haastavaa saada osaajia avoinna oleviin tehtäviin tai virkoihin. Kuitenkaan laaja henkilöstöpulaa ei vuoden 2024 loppupuolella enää ollut.

Henkilöstön täydennyskoulutuspäiviä kertyi 15 961 eli keskimäärin 2,1/htv2. Työllisyysrahastolta haettu koulutuskorvaus nousi edellisestä vuodesta (2023: 149 266 euroa, 2024: 220 000 euroa (arvio)). Koulutusta pyrittiin tarjoamaan monipuolisesti eri menetelmin. Esihenkilötyön kehittämiseksi ja tukemiseksi panostettiin perehdytykseen sekä tarjottiin koulutusta. Kaikille esihenkilöille tehtiin 360-arviointi, jossa hyvinvointialuetasoinen kokonaisindeksi oli hyvä 4,5 (asteikolla 1–6). Arvioinnin tuloksia hyödynnetään vuonna 2025 esihenkilötyön kehittämisen ja tuen toteuttamisessa.

Eloisa on saanut positiivista palautetta opiskelijaystävällisestä toiminnasta. Sote-alan opiskelijoiden Cles-palautteessa NPS nousi entisestään ollen 73,5 (2023: 65,6, 2024: 73,5). Lisäksi Medisiinariliitto palkitsi Savonlinnan ja Pieksämäen sote-keskukset Kandiystävällisen terveyskeskuksen diplomeilla.

Digitaaliset ja tietopalvelut

ULKOISET ERÄT (1 000 €)	TP 2023	Alkup. TA 2024	1. MTA 2024	2. MTA 2024	Toteuma 1-12 2024
Toimintatulot (sitova aluehallitukseen nähden)	3 773	93	4 287	4 635	7 078
Toimintamenot (sitova aluehallitukseen nähden)	-40 260	-35 726	-35 783	-36 069	-38 159
Toimintakate	-36 487	-35 633	-31 496	-31 434	-31 081

Vuoden 2024 keskeiset tavoitteet olivat järjestelmien ja teknisten ratkaisujen yhtenäistäminen, tietojohdantamisen kehittäminen ja digitaalisten palveluiden laajentaminen sekä tekoälyyn liittyvät kokeilut. Palvelualueella toteutettiin merkittäviä projekteja. Resurssipulan ja ulkoisten viivästysten vuoksi osa projekteista jatkuu vuodelle 2025, mutta palvelualue on onnistunut etenemään strategisissa tavoitteissaan.

Potilastietojärjestelmän kantojen yhdistäminen toteutettiin tammikuussa, mikä edellytti laajaa käyttäjätukea ja koulutusta. Lisäksi kesäkuussa suoritettiin vuosiversion päivitys, joka muutti kirjaamiskäytäntöjä. Pieksämäen alueella toteutettiin loppuvuodesta potilastietojärjestelmän muutos, ja käyttöönotto etenee vuoden 2025 alussa. Sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmä kilpailutettiin YTA-yhteistyönä Pohjois-Karjalan kanssa. Projekti jatkuu vuoden 2025 syksyyn asti, mutta ATJ- ja kotihoidon toiminnanohjauksen käyttöönotto viivästyi hankintavalituksen vuoksi.

Perustietotekniikkaa kehitettiin merkittävästi: alueen työasemien ja verkkopalveluiden yhtenäistäminen saatettiin päätökseen, Eloisa siirtyy käyttämään Windows 11 -käyttöjärjestelmää työasemissa laajamittaisesti vuonna 2025, ja useita verkkouudistuksia tehtiin eri kampuksilla. Palvelinympäristön varmistusjärjestelmä uudistettiin, ja kapasiteettia kasvatettiin. Tietoturva parannettiin mm. NIS2-direktiivin mukaisilla toimenpiteillä, 24/7 SOC-palvelun käyttöönotolla ja uusilla tietoturvaratkaisuilla.

Organisaation palvelutuotannon digitalisaation astetta on kasvatettu ja työ jatkuu vuonna 2025. Digitalusta (OmaEloisa) otettiin käyttöön, ja siihen siirrettiin chat-palvelut, mobiilisovellukset sekä digitaaliset hoitopolut. Vuoden loppuun mennessä alustalla oli 39 000 tunnistaunutta asiakasta, 24 000 mobiilisovellusten latausta

ja 565 ammattilaiskäyttäjää. Digitaalisten palveluiden käyttäjämäärät kasvoivat, ja uusia etähoivan ja -kuntoutuksen ratkaisuja laajennettiin.

Tietojohdamisen osalta luotiin johdon työpöytä ja AI-pilottimalleja raportoinnin tueksi. Haasteena oli henkilöstön riittämättömyys ja yhteistyökumppaneiden resurssipula, mikä viivästytti määräaikoja. Nykyiset järjestelmät eivät enää vastaa kansallisiin ja toimialojen vaatimuksiin, joten niiden uudistamisen valmistelu käynnistettiin loppuvuodesta 2024.

Palvelualueella on käynnistetty useita tekoälyyn liittyviä kokeiluja, jotka tukevat hallinnollisia ja asiakastyön prosesseja. Hankkeiden tavoitteena on tehostaa tiedonhakua, analytiikkaa ja hallinnollisia prosesseja sekä parantaa ennustemalleja. Kokeilujen etenemistä seurataan vuoden 2025 aikana. Yksi keskeinen kehityskohde liittyy paljon palveluita käyttävien asiakkaiden palvelutarpeen ennustamiseen, jossa tekoäly tukee päätöksentekoa ja resurssien kohdentamista. Lisäksi hallinnollisen työn sujuvoittamiseksi on otettu käyttöön ratkaisu, joka tukee tuottavuutta ja asiakirjojen käsittelyä. Ohjeiden hakemista on kehitetty tekoälypohjaisella järjestelmällä, joka mahdollistaa tiedon etsimisen luonnollisella kielellä ja nopeuttaa työntekijöiden pääsyä ajantasaiseen informaatioon. Raportoinnin hyödyntämistä tuetaan tekoälyllä, joka auttaa järjestämään ja analysoimaan tietoa entistä tehokkaammin. Myös taloushallinnon automatisointia edistetään kehittämällä laskujen käsittelyä tekoälyn avulla, mikä vähentää manuaalista työtä ja parantaa tarkkuutta.

		Toteuma 2024
Käyttäjätunnuksia	11 890 kpl (joista ulkoisia tunnuksia noin 2 000 kpl, mm. järjestelmien toimittaja)	11 477 kpl (joista ulkoisia tunnuksia noin 1 600 kpl, mm. järjestelmien toimittajat, ostopalvelut jne.)
Työasemia	6 500 kpl	6 166 kpl
Mobiililaitteita	5 000 kpl	5 435 kpl
Palvelimia	450 kpl	439 kpl
Tietojärjestelmiä	450 kpl	384 kpl
Digi- ja tietopalveluiden hoitamat palvelupyynnöt	n. 850 kpl/kk (tilasto 1–10 / 2023)	n. 967 kpl/kk
Ostopalveluiden hoitamat palvelupyynnöt	n. 7 700 kpl/kk (tilasto 1–10 / 2023)	n. 7 494 kpl/kk

Digitaalisten ja tietopalveluiden tunnusluvut.

2.3.3 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

1 000 €	TOT 2024	Alkup. TA	TA-muutos I	TA-muutos II	Muutettu TA	Poikkeama	Poikkeama %
Toimintatulot							
Myyntituotot	69 628	61 558	6 149	918	68 625	1 003	1 %
Maksutuotot	57 154	45 978	8 092	2 898	56 968	186	0 %
Tuet ja avustukset	23 739	18 198	6 157	-2 770	21 585	2 154	10 %
Muut toimintatuotot	12 088	8 367	1 465	1 797	11 629	459	4 %
Toimintatulot yhteensä	162 609	134 101	21 863	2 843	158 807	3 802	2 %
Toimintamenot							
Henkilöstömenot	-435 636	-428 144	-5 545	-8 125	-441 814	6 178	-1 %
Palvelujen ostot yhteensä	-344 998	-320 867	-8 737	-4 611	-334 215	-10 783	3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-60 046	-66 218	3 453	1 873	-60 892	846	-1 %
Avustukset	-20 215	-19 354	-1 202	122	-20 434	219	-1 %
Muut toimintakulut	-37 019	-37 001	-977	286	-37 692	673	-2 %
Toimintakulut yhteensä	-897 914	-871 584	-13 008	-10 455	-895 047	-2 867	0 %
Toimintakate	-735 304	-737 483	8 855	-7 612	-736 240	935	0 %
Valtionrahoitus	709 564	709 663	-78	-21	709 564	0	0 %
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korkotuotot	1 117	0	0	0	0	1 117	0 %
Muut rahoitustuotot	238	600	0	0	600	-362	-60 %
Korkokulut	-3 518	-3 600	0	0	-3 600	82	-2 %
Muut rahoituskulut	-17	0	0	0	0	-17	0 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-2 180	-3 000	0	0	-3 000	820	-27 %
Vuosikate	-27 920	-30 820	8 777	-7 633	-29 676	1 755	-6 %
Poistot ja arvonalentumiset	-14 770	-18 403	0	1 903	-16 500	1 730	-10 %
Tilikauden tulos	-42 690	-49 223	8 777	-5 730	-46 176	3 485	-8 %
Poistoeron vähennys	446			446	446	0	0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-42 244	-49 223	8 777	-5 284	-45 730	3 485	-8 %

Valtion rahoituksen erittely

	TOT 2024	Alkup. TA	TA-muutos I	TA-muutos II	Muutettu TA	Poikkeama	Poikkeama %
Valtion rahoitus							
Sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien rahoitus	696 143	696 242	-78	-21	696 143	0	0 %
Pelastustoimen rahoitus	13 421	13 421	0	0	13 421	0	0 %
Yhteensä	709 564	709 663	-78	-21	709 564	0	0 %

2.4 Investointiosan toteutuminen

	TOT 2024	Alkup. TA	TA-muutokset	Muutettu TA	Poikkeama	Poikkeama %
Investoinnit						
Sote laite- ja kalustohankinnat	2 522	4 495		4 495	1 973	43,9 %
Tukipalvelut laite- ja kalustohankinnat	433	857		857	424	49,5 %
Rakennukset	6 879	11 761	0	11 761	4 882	41,5 %
<i>D- ja E-osan peruskorjaus MKS</i>	29	4000		4 000	3 971	99,3 %
<i>O-osan peruskorjaus MKS</i>		700		700	700	100,0 %
<i>P-, Q- ja T-osan peruskorjaus (Engelin kortteli) MKS</i>	1 493	878		878	-615	-70,0 %
<i>UPS-akusto MKS</i>		97		97	97	100,0 %
<i>Leikkaussalien käyttötarkoituksen muutos SKS</i>		807		807	807	100,0 %
<i>G-osan peruskorjaus, vainajakylmiöiden (2007) laajennus SKS</i>	530	851		851	321	37,7 %
<i>F-osan ilmanvaihdon lisääminen SKS</i>	642	617		617	-25	-4,1 %
<i>Rakennus 10 (Privaatti) Nenonpelto</i>	161	140		140	-21	-15,0 %
<i>Rakennus 16 pintakorjaukset Nenonpelto</i>	37	50		50	13	26,0 %
<i>Kuunsilta Juva</i>	3 753	3571		3 571	-182	-5,1 %
<i>Kortteli 8, sprinklaus ja hoitajakutsu</i>		50		50	50	100,0 %
<i>Välinehuollon perusparannus SKS</i>	22			0	-22	-
<i>Punkaharjun Sote aseman peruskorjaus</i>	64			0	-64	-
<i>B-osan vesikaton korjaus SKS</i>	90			0	-90	-
<i>Rantasalmen paloasema</i>	2			0	-2	-
<i>Pieksämäen paloasema, Tuve huoneen rakentaminen</i>	18			0	-18	-
<i>E-osan lämmönvaihtimet</i>	38			0	-38	-
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	2 468	3 311		3 311	843	25,5 %
Pelastustoimi	1 530	1 735		1 735	205	11,8 %
Investoinnit yhteensä	13 832	22 159	0	22 159	8 327	37,6 %
Investointituet						
Rahoitusosuudet	1 237	0		0	-1 237	-
Investointituet yhteensä	1 237	0	0	0	-1 237	-
Hyvinvointialue yhteensä	12 595	22 159	0	22 159	9 564	43,2 %

2.5 Lainaottovaltuuden käyttö investointien rahoittamiseen

Valtioneuvosto päättää vuosittain hyvinvointialueelle seuraavalle vuodelle lainanottovaltuuden eli valtuuden nostaa pitkäaikaista lainaa investointien rahoittamiseksi. Hyvinvointialue saa ottaa pitkäaikaista lainaa ainoastaan investointisuunnitelman mukaisten investointien rahoittamiseen. Lainanottovaltuuden määrään vaikuttavat sekä hyvinvointialueen tuottojen ja kulujen suhde, että lainojen määrä. Lainojen määrässä otetaan huomioon edellisen tilinpäätöksen lainamäärä sekä talousarvion mukaiset lainojen nostot ja lyhennykset.

Investointiosassa esitettävien varsinaisten kirjanpidollisten investointien lisäksi lainanottovaltuutta kuluttavat niin sanotut investointeja vastaavat sopimukset, käytännössä erilaiset leasing- ja vuokrasopimukset.

Etelä-Savon hyvinvointialueen lainanottovaltuus vuodelle 2023 oli Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti 102,4 miljoonaa euroa. Vuoden 2024 lainanottovaltuus on nolla euroa. Hyvinvointialue käytti talousarviovuoden 2024 investointeihin vuoden 2023 lainanottovaltuutta. Lisäksi vuoden 2023 lainanottovaltuutta käytetään taloussuunnitelmavuoden 2025 investointien toteuttamiseen. Tilikausilta 2023 ja 2024 käyttämättä jäänyttä lainanottovaltuutta on yhteensä n. 68,1 miljoonaa euroa. Tilikauden 2024 aikana lainanottovaltuutta käytettiin n. 17,6 miljoonaa, joka on n. miljoona euroa enemmän kuin edellisellä tilikaudella.

Seuraavassa taulukossa on esitetty tilikaudella 2024 käytetty lainanottovaltuus. Tilikauden aikana käyttämättä jäänyt lainanottovaltuus 68,12 miljoonaa euroa siirtyy käytettäväksi tilikauden 2025 aikana. Käyttämättä jäänyt lainanottovaltuutta on suunniteltu käytettävän vuoden 2025 aikana n. 15 miljoonaa euroa. Lisälainanottovaltuutta vuodelle 2025 on myönnetty 15,8 miljoonaa valtiovarainministeriön 19.3.2025 päätöksellä ja sen mukaiset investoinnit viedään aluevaltuuston päätettäväksi toukokuussa 2025.

	Vuoden 2023 lainanottovaltuutta käyttämättä	Valtuutta käytetty tilikaudella	Valtuutta käyttämättä
Vuosi 2024	85 746 823,73	Nettoinvestoinnit	12 594 330,65
		Uudet tilavuokrasitoumukset	0,00
		Uudet leasingsitoumukset	1 233 878,79
		Yhteensä	13 828 209,44
			71 918 614,29

Vuoden 2024 investoinnit olivat n. 13,8 miljoonaa ja nettoinvestoinnit olivat n. 12,6 miljoonaa euroa. Investoinneista rakennusten osuus oli 6,9 miljoonaa euroa. Suurimmat yksittäiset kohteet olivat Mikkelin keskussairaalan P-, Q- ja T-osan peruskorjaukset n. 1,5 miljoonaa euroa sekä Juvalla Kuunsillan palvelutalo n. 3,8 miljoonaa euroa. Sote-laite- ja kalustohankintoja tehtiin n. 2,5 miljoonalla eurolla ja ICT-hankintoja n. 2,5 miljoonalla eurolla. Pelastustoimen investoinnit olivat n. 1,5 miljoonaa euroa. Rahoitusosuuksia investointeihin saatiin 1,2 miljoonaa euroa.

Uusia vuokrasopimuksia ei tilikauden aikana solmittu. Leasingsitoumukset koskevat ajoneuvoja ja ICT-laitteita.

Pitkäaikaista lainaa ei nostettu tilikauden aikana investointien rahoittamiseksi.

2.6 Rahoitusosan toteutuminen

1 000 €	TOT 2024	Alkup.TA	TA-muutokset	Muutettu TA	Poikkeama	Poikkeama %
Toiminta ja investoinnit						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	-27 920	-30 820	0	-30 820	2 900	-9,41 %
Tulorahoituksen korjauserät	-716	0	0	0	-716	-
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-13 832	-19 120	0	-19 120	5 288	-27,66 %
Rahoitusosuudet investointeihin	1 238	0	0	0	1 238	-
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustulot	395		0	0	395	-
Toiminta ja investoinnit, netto	-40 835	-49 940	0	-49 940	-9 105	18,23 %
Rahoitustoiminta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset muilta	-16	0	0	0	-16	-
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	19 120	0	19 120	-19 120	-100,00 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 799	-10 772	0	-10 772	-27	0,25 %
Lyhytaikaisten lainojen muutos	38 000	25 000	0	25 000	13 000	52,00 %
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	-
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 276	-16 592	0	-16 592	17 868	-107,69 %

2.7 Yhteenveto aluevaltuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

1 000 €	TOIMINTATULOT							TOIMINTAKULUT						
	TOT 2024	ALKUP. TA	TA-muutos I	TA-muutos II	TA+TM 2024	POIK-KEAMA	POIK-KEAMA %	TOT 2024	ALKUP. TA	TA-muutos I	TA-muutos II	TA+TM 2024	POIK-KEAMA	POIK-KEAMA %
KÄYTTÖTALOUSOSA														
Sosiaalipalvelut	57 255	50 136	4 549	-462	54 223	3 032	5,59 %	175 939	162 407	4 549	6 135	173 091	-2 848	-1,65 %
Ikäntyneiden palvelut	39 378	31 469	7 465	1 595	40 529	-1 151	-2,84 %	188 609	179 360	7 915	396	187 671	-938	-0,50 %
Terveyspalvelut	47 368	37 407	5 932	717	44 056	3 312	7,52 %	379 317	375 745	22	1 621	377 388	-1 929	-0,51 %
Pelastus- ja turvallisuuspalvelut	242	68	80	45	193	49	25,39 %	14 573	14 369	-15	67	14 421	-152	-1,05 %
Konsernipalvelut	18 367	15 021	3 837	948	19 806	-1 439	-7,27 %	139 476	139 703	538	2 236	142 477	3 001	2,11 %
Yhteensä	162 610	134 101	21 863	2 843	158 807	3 803	2,39 %	897 914	871 584	13 009	10 455	895 048	-2 866	-0,32 %
TULOSLASKELMAOSA														
Valtionrahoitus	709 564	709 663	-78	-21	709 564	0	0,00 %							
Poistot								14 771	18 403		-1 903	16 500	1 729	10,48 %
Korkotuotot	1 117	0	0	0	0	1 117	-							
Muut rahoitustuotot	238	600	0	0	600	-362	-60,33 %							
Korkomenot								3 518	3 600	0	0	3 600	82	2,28 %
Muut rahoitusmenot								17	0	0	0	0	-17	-
YHTEENSÄ	873 529	844 364	21 785		868 971	4 558	0,52 %	916 220	893 587	13 009		915 148	-1 072	-0,12 %
INVESTOINTIOSA														
Sosiaalipalvelut														
Ikäntyneiden palvelut														
Terveyspalvelut	28	0	0	0	0	28	-	2 522	4 496	0	0	4 496	1 974	43,91 %
Pelastus- ja turvallisuuspalvelut								1 530	1 735	0	0	1 735	205	11,82 %
Konsernihallinto ja -palvelut	1 209	0	0	0	0	1 209	-	9 780	15 928	0	0	15 928	6 148	38,60 %
YHTEENSÄ	1 237							13 832	22 159	0		22 159	-8 327	-37,58 %

1 000 €	TOIMINTATULOT							TOIMINTAKULUT						
	TOT 2024	ALKUP. TA	TA- muutos I	TA- muutos II	TA+TM 2024	POIK- KEAMA	POIK- KEAMA %	TOT 2024	ALKUP. TA	TA- muutos I	TA-muu- tos II	TA+TM 2024	POIK- KEAMA	POIK- KEAMA %
RAHOITUSOSA														
Antolainauksen muutokset														
Antolainasaamisten lisäys	0	0	0		0	0	-	16	0	0	0	0	-16	-
Lainakannan muutokset														
Pitkäaikaisten lainojen lis.	0	19 120	0		19 120	-19 120	-100,00 %							
Pitkäaikaisten lainojen väh.								10 799	10 772	0		10 772	-27	-0,25 %
Lyhytaik.lainojen lis.	38 000	25 000			25 000	13 000	52,00 %							-
Lyhytaik.lainojen väh.														-
Oman pääoman muutokset														-
Vaikutus maksuvalmiuteen	1 276	0	0	0	0	1 276	-	0	16 592	0	0	16 592	16 592	100,00 %
YHTEENSÄ	39 276	44 120	0		44 120	-4 844	-10,98 %	10 799	27 364	0		27 364	16 565	60,54 %

3 Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2024		1.1.-31.12.2023	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	69 627 955,81		67 461 463,95	
Maksutuotot	57 153 993,01		52 941 229,74	
Tuet ja avustukset	23 739 140,42		21 950 596,35	
Muut toimintatuotot	12 088 237,72	162 609 326,96	10 126 576,86	152 479 866,90
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-353 210 451,74		-345 467 085,15	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-73 364 453,03		-69 539 943,17	
Muut henkilösivukulut	-9 061 028,29		-12 920 056,61	
Palveluiden ostot	-344 998 021,16		-328 675 514,43	
Aineet ja tarvikkeet	-60 045 781,65		-62 454 696,59	
Avustukset	-20 214 650,36		-19 610 485,88	
Muut toimintakulut	-37 019 060,28	-897 913 446,51	-34 399 154,90	-873 066 936,73
Toimintakate		-735 304 119,55		-720 587 069,83
Valtion rahoitus		709 564 338,19		694 503 744,60
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	1 116 631,39		1 601 974,59	
Muut rahoitustuotot	238 402,93		641 307,28	
Korkokulut	-3 518 066,04		-3 269 151,76	
Muut rahoituskulut	-16 796,26	-2 179 827,98	-117 607,28	-1 143 477,17
Vuosikate		-27 919 609,34		-27 226 802,40
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-14 770 594,35		-15 720 335,99
Tilikauden tulos		-42 690 203,69		-42 947 138,39
Poistoeron vähennys		446 486,62		0,00
Tilikauden yli-/alijäämä		-42 243 717,07		-42 947 138,39

3.2 Rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2024		1.1.-31.12.2023	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	-27 919 609,34		-27 226 802,40	
Satunnaiset erät	0,00		0,00	
Tulorahoituksen korjauserät	-715 808,40	-28 635 417,74	4 658 444,17	-22 568 358,23
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-13 832 300,36		-5 210 201,93	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 237 969,71		64 000,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	394 568,92	-12 199 761,73	0,00	-5 146 201,93
Toiminnan ja investointien rahavirta		-40 835 179,47		-27 714 560,16
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	-15 785,37			
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	-15 785,37	2 103,78	2 103,78
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00		-3 704,09	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 798 757,39		-8 128 026,03	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	38 000 000,00	27 201 242,61	-8 893 612,53	-17 025 342,65
Oman pääoman muutokset		0,00		-14 127 536,92
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-63 639,62		11 860,11	
Vaihto-omaisuuden muutos	-156 476,29		84 533,78	
Saamisten muutos	23 802 536,33		26 071 020,49	
Korottomien velkojen muutos	-22 306 141,33	1 276 279,09	-35 283 313,92	-9 115 899,54
Rahoituksen rahavirta		28 461 736,33		-40 266 675,33
Rahavarojen muutos		-12 373 443,14		-67 981 235,49
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	11 079 454,74		23 452 897,88	
Rahavarat 1.1.	23 452 897,88	-12 373 443,14	91 434 133,37	-67 981 235,49

3.3 Tase

VASTAAVAA	31.12.2024		31.12.2023	
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Tietokoneohjelmistot		436 730,66		1 033 276,19
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	600 106,23		627 248,17	
Rakennukset	210 660 546,76		214 023 841,59	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 904 043,20		5 883 258,61	
Koneet ja kalusto	10 300 686,98		10 540 524,59	
Arvo- ja taide-esineet	69 536,16		69 536,16	
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	<u>5 264 996,51</u>	231 799 915,84	<u>3 458 453,49</u>	234 602 862,61
Sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	3 300 522,10		3 845 091,02	
Muut lainasaamiset	6 227 780,00		6 227 780,00	
Muut saamiset	<u>513 170,62</u>	10 041 472,72	<u>497 385,25</u>	10 570 256,27
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet		3 959 862,84		3 803 386,55
Saamiset				
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	24 719 582,77		25 658 851,25	
Lainasaamiset	5 522,10		8 754,32	
Muut saamiset	5 550 796,64		9 110 475,61	
Siirtosaamiset	<u>11 915 702,85</u>	42 191 604,36	<u>31 216 059,51</u>	65 994 140,69
Rahat ja pankkisaamiset		11 079 454,74		23 452 897,88
VASTAAVAA YHTEENSÄ		299 509 041,16		339 456 820,19

VASTATTAVAA	31.12.2024		31.12.2023	
OMA PÄÄOMA				
Peruspääoma	46 284 798,92		46 284 798,92	
Muut omat rahastot	1 412 924,08		1 412 924,08	
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-34 398 378,74		8 548 759,65	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	<u>-42 243 717,07</u>	-28 944 372,81	<u>-42 947 138,39</u>	13 299 344,26
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET				
Poistoero		5 639 225,08		6 085 711,70
PAKOLLISET VARAUKSET				
Muut pakolliset varaukset		7 466 991,00		8 288 755,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT				
Muut toimeksiantojen pääomat		976 749,23		1 040 388,85
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	143 119 957,43		155 208 996,37	
Muut velat	<u>66 551,07</u>	143 186 508,50	<u>91 449,39</u>	155 300 445,76
Lyhytaikainen				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	48 821 765,94		10 773 859,07	
Ostovelat	40 542 055,40		45 132 739,37	
Muut velat	8 460 479,61		9 245 710,48	
Siirtovelat	73 359 639,21	171 183 940,16	90 289 865,70	155 442 174,62
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		299 509 041,16		339 456 820,19

3.4 Konsernin tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2024		1.1.-31.12.2023	
Toimintatuotot		171 205 597,52		161 153 255,30
Toimintakulut		-906 210 086,26		-881 375 824,38
Osuus osakkuusyhtiön voitosta/tappiosta		-54 012,17		-623 983,12
Toimintakate		-735 058 500,91		-720 846 552,20
Valtion rahoitus		709 564 338,19		694 503 744,60
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	862 361,71		1 311 317,02	
Muut rahoitustuotot	238 514,81		642 650,08	
Korkokulut	-3 518 067,94		-3 268 596,61	
Muut rahoituskulut	-16 972,28	-2 434 163,70	-118 145,17	-1 432 774,68
Vuosikate		-27 928 326,42		-27 775 582,28
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-15 227 800,02		-16 178 418,17
Tilikauden tulos		-43 156 126,44		-43 954 000,45
Tilikauden yli-/alijäämä		-43 156 126,44		-43 954 000,45

3.5 Konsernin rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2024		1.1.-31.12.2023	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	-27 928 326,43		-27 775 582,28	
Tulorahoituksen korjaukset	-610 207,84	-28 538 534,27	5 279 277,49	-22 496 304,79
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-14 062 199,23		-5 428 216,26	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 237 969,71		64 000,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 617 797,52	-11 206 432,00	0,00	-5 364 216,26
Toiminnan ja investointien rahavirta		-39 744 966,27		-27 860 521,05
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	-15 785,37		0,00	
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	-15 785,37	2 103,78	2 103,78
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00		0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-12 073 574,39		-8 131 730,12	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	38 000 000,00	25 926 425,61	-8 893 612,53	-17 025 342,65
Oman pääoman muutokset		0,00		-15 017 656,05
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-63 639,62		11 860,11	
Vaihto-omaisuuden muutos	-156 476,29		84 533,78	
Saamisten muutos	23 718 203,38		26 130 429,23	
Korottomien velkojen muutos	-22 377 033,55	1 121 053,92	-35 045 909,85	-8 819 086,73
Rahoituksen rahavirta		27 031 694,16		-40 859 981,65
Rahavarojen muutos				
		-12 713 272,11		-68 720 502,70
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	12 608 601,68		25 321 873,79	
Rahavarat 1.1.	25 321 873,78	12 713 272,10	94 042 376,49	68 720 502,70

3.6 Konsernitase

VASTAAVAA	31.12.2024		31.12.2023	
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet		768 194,62		1 200 531,62
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	600 106,23		627 248,17	
Rakennukset	215 429 243,46		219 006 892,53	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 917 454,93		5 898 478,65	
Koneet ja kalusto	10 734 922,28		11 041 847,26	
Muut aineelliset hyödykkeet	44 739,95		52 370,60	
Arvo- ja taide-esineet	69 536,16		69 536,16	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	5 287 581,94	237 083 584,95	3 581 673,68	240 278 047,05
Sijoitukset				
Osakkuusyhteisöosuudet	787 424,68		669 974,63	
Muut asunto-osakkeet	252 113,70		757 345,70	
Muut osakkeet ja osuudet	698 127,05		1 088 127,05	
Muut saamiset	554 507,56	2 292 172,99	538 722,19	3 054 169,57
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus		3 959 862,84		3 803 386,55
Saamiset				
Lyhytaikaiset saamiset		42 759 767,37		66 477 970,75
Rahat ja pankkisaamiset		12 608 601,68		25 321 873,78
VASTAAVAA YHTEENSÄ		299 472 184,45		340 135 979,32

VASTATTAVAA	31.12.2024		31.12.2023	
OMA PÄÄÄOMA				
Peruspääoma	46 284 798,92		46 284 798,92	
Muut omat rahastot	1 412 924,08		1 412 924,08	
Edellisten tilikausien yli/-alijäämä	-29 165 629,66		14 967 571,64	
Tilikauden yli/-alijäämä	<u>-43 156 126,44</u>	-24 624 033,10	<u>-43 954 000,45</u>	18 711 294,19
PAKOLLISET VARAUKSET				
Muut pakolliset varaukset		7 466 991,00		8 288 755,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		976 749,23		1 040 388,85
VIERASPÄÄOMA				
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	143 119 957,43		155 208 996,37	
Pitkäaikainen koroton vieraspääoma	66 551,07		91 449,39	
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	48 821 765,94		10 773 859,07	
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	123 644 202,88	315 652 477,32	146 021 236,45	312 095 541,28
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>299 472 184,45</u>		<u>340 135 979,32</u>

4 Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistä koskevat liitetiedot

1) Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintameno määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Johdannaissopimusten käsittely

Ei ilmoitettavaa

Valuuttamääräiset erät

Ei ilmoitettavaa

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusosuudet on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

2) Tilinpäätöksen tai sen esittämistavan muutos

Ei ilmoitettavaa

3) Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Ei ilmoitettavaa

4) Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Ei ilmoitettavaa

5) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Ei ilmoitettavaa

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty tytäryhtiö Mikkelin Sairaalaparkki Oy, osakkuusyhtiöt Järvi-Suomen Terveys Oy, Pieksämäen Tukipalvelut Oy sekä Islab hyvinvointiyhtymä. Osakkuusyhtiöt Kiinteistö Oy Säästömikko ja Asunto Oy Kotilahdentie on jätetty yhdistelemättä konsernin kannalta vähäisen merkityksen takia.

Laatimisperiaatteet

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja hyvinvointialueen omistaman hyvinvointiyhtymän keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Pysyviin vastaaviin ei sisälly sisäisiä katteita.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa hyvinvointialueen vapaaehtoiset varaukset ja poistoero on siirretty omaan pääomaan. Konserniyhteisöjen verotusperusteiset varaukset ja poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistö-osuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Hyvinvointialueen ja sen tytäryhteisöjen sekä hyvinvointiyhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Ei ilmoitettavaa

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Yhdisteltyjen yhteisöjen poistoja ei ole oikaistu erojen vähäisyyden vuoksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöksessä on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin Etelä-Savon hyvinvointialueen tilinpäätöksessä.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuottojen erittely

Toimintatuotot tehtäväalueittain (1 000 €)	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Sosiaalipalvelut	57 269	53 248	57 269	53 248
Ikäntyneiden palvelut	39 406	36 937	39 406	36 937
Terveyspalvelut	47 428	42 486	47 428	42 486
Pelastus- ja turvallisuuspalvelut	242	86	242	86
Konsernipalvelut	18 264	19 723	18 264	19 723
Muut palvelut	8 597	8 673		
Toimintatuotot yhteensä	171 206	161 153	162 609	152 480

7) Valtion rahoitus erittely

Valtionrahoitus (1 000 €)		
	2024	2023
Sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien rahoitus	696 143	680 019
Pelastustoimen tehtävien rahoitus	13 421	14 484
Valtionrahoitus yhteensä	709 564	694 503

8) Palvelujen ostot eriteltyinä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin

Palvelujen ostot erittely (1 000 €)		
	Hyvinvointialue	
	2024	2023
Asiakaspalvelujen ostot	201 909	187 910
Muiden palvelujen ostot	143 089	140 766
Palvelujen ostot yhteensä	344 998	328 676

9) Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet valtuustoryhmittäin eriteltyinä

Valtuustoryhmille annetut tuet (1 000 €)		
	Hyvinvointialue	
	2024	2023
Kaakkois-Suomen Vihreät	5	15
Kristillisdemokraatit	-3	10
Keskusta	4	100
Kaakkois-Suomen Sosiaalidemokraatit	-5	55
Liike NYT	-7	30
Kaakkois-Suomen kokoomus	2	55
Kaakkois-Suomen vasemmisto	1	5
<i>Valtuustoryhmille annetut tuet yhteensä</i>	<i>-3</i>	<i>270</i>

10) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua poisto-suunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan. Poistomenetelmänä on tasapoisto.

Poistonalaisiin hyödykkeisiin on aktivoitu yli 10 000 euroa olevat hankinnat ja useamman kuin yhden kauden ajan palvelutoiminnan käytössä olevat hankinnat.

Aineettomat hyödykkeet	Poistoaika
Kehittämismenot	2 v. tasapoisto
Aineettomat oikeudet	5 v. tasapoisto
Liikearvo	2 v. tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	
Atk-ohjelmistot	3 v. tasapoisto
Osake- ja vuokrahuoneistojen peruseräparannusmenot	5 v. tasapoisto
Muut	3 v. tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet	
Maa- ja vesialueet	Ei poistoaikaa
Rakennukset	
Hallinto- ja laitosrakennukset	30 v. tasapoisto
Talusrakennukset	20 v. tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset	20 v. tasapoisto
Asuinrakennukset	30 v. tasapoisto

Kallioluolat ja -tunnelit, väestönsuojat	30 v. tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Maa- ja vesirakenteet	15 v. tasapoisto
Putki- ja kaapeliverkot	15 v. tasapoisto
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 v. tasapoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	15 v. tasapoisto
Koneet ja kalusto	
Rautaiset alukset	
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	
Muut kuljetusvälineet	5 v. tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet	5 v. tasapoisto
Muut raskaat koneet	10 v. tasapoisto
Muut kevyet koneet	5 v. tasapoisto
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 v. tasapoisto
Atk-laitteet	3 v. tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	5 v. tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa
Pysyvien vastaavien sijoitukset	
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa

11) Olennaisiin kuluihin sisältyvät pakollisen varausten muutokset

Pakollisten varausten muutos 1 000 €	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	7 159	7 440	7 159	7 440
Lisäykset tilikaudella	308		308	
Vähennykset tilikaudella		-281		-281
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	7 467	7 159	7 467	7 159
Työriitoihin liittyvä palkkavarauus 1.1.	1 130		1 130	
Lisäykset tilikaudella		1 130		1 130
Vähennykset tilikaudella	-1 130		-1 130	
Työriitoihin liittyvä palkkavarauus 31.12.	0	1 130	0	1 130

- 12) Satunnaisin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät sekä olennaiset, muihin tuottoihin sisältyvät pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja olennaiset, muihin toimintakuluihin sisältyvät pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot

Ei ilmoitettavaa

- 13) Rahoitustuottoihin sisältyvät olennaiset tuotot, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä

Osinkotuottojen erittely		
1 000 €		
	2024	2023
Osinkotuotot muista yhteisöistä	91	460
Yhteensä	91	460

- 14) Erittely poistoeron muutoksista

Erittely poistoeron muutoksista		
1 000 €		
	2024	2023
Investointivaraukseen liittyvä poistoero 1.1.	6 085	6 085
Muutos	446	0
Poistoero 31.12.	5 639	6 085

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

- 15) Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet aktivoidut kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset

Ei ilmoitettavaa

16) Pysyvät vastaavat

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet				
1 000 €	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut ja kesk.er. hankkeet	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	1 033	0	270	1 303
Lisäykset tilikauden aikana	1 205	0	1263	2 468
Rahoitusosuudet tilikaudella	-1 180	0	0	-1 180
Vähennykset tilikauden aikana	0	0	0	0
Siirrot erien välillä	13	0	-13	0
Tilikauden poisto	-634	0	0	-634
Arvonlennukset ja niiden palautukset				
Poistamaton hankintameno 31.12.	437	0	1 520	1 957
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	437	0	1 520	1 957

Aineelliset hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet								
1 000 €	Maa- ja vesi alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Arvo- ja taide-esineet	Ennakkomaksut ja kesk.er. hankkeet	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	627	214 024	5 883	10 541	0	70	3 189	234 334
Lisäykset tilikauden aikana	0	4 037	27	3 618	0	0	3 623	11 305
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	0	0	0	0	0	0
Vähennykset tilikauden aikana	-27	-1 196	0	0	0	0	0	-1 223
Siirrot erien välillä	0	3 067	0	0	0	0	-3 067	0
Tilikauden poisto	0	-9 272	-1 006	-3 858	0	0	0	-14 136
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Poistamaton hankintameno 31.12.	600	210 660	4 904	10 301	0	70	3 745	230 280
Arvonkorotukset								
Kirjanpitoarvo 31.12.	600	210 660	4 904	10 301	0	70	3 745	230 280

Maa- ja vesialueiden erittely

Maa- ja vesialueiden erittely				
1 000 €	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	8	35	8	35
Muut maa- ja vesialueet	600	592	600	592
Maa- ja vesialueet yhteensä	608	627	608	627

Sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset					
1 000 €	Osakkeet ja osuudet				
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Osakkeet omistus-yhteisöt	Hyvinvointi-yhtymä osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	600	912	494	1839	3845
Lisäykset	0	0	0	0	0
Vähennykset	0	-395	0	-150	-545
Siirrot erien välillä	0	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	600	517	494	1689	3300
Arvonlennukset tilikaudella	0	0	0	0	0
Arvonkorotukset	0	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	600	517	494	1689	3300

Pysyvien vastaavien sijoitukset					
1 000 €	Jvk-, muut laina- ja muut saamiset/hyvinvointialue				
	Jvk-saamiset	Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset hyvinvointi-yhtymiltä	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.		6228		497	6725
Lisäykset				22	22
Vähennykset				-6	-6
Siirrot erien välillä					0
Hankintameno 31.12.	0	6228	0	513	6741
Arvonlennukset tilikaudella					
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	6228	0	513	6741

17-20) Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt, hyvinvointiyhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

				Konsernin osuus 1000 €		
Nimi	Y-tunnus	Omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Omasta pää- omasta	Vieraasta pää- omasta	Tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Mikkelin Sairaalaparkki Oy	2734125-1	100 %	100 %	-1329	6559	-223
Hyvinvointiyhtymät						
Islab hyvinvointiyhtymä	2126106-6	15,75 %	15,75 %	1580	1479	-189
Osakkuusyhteisöt						
Pieksämäen Tukipalvelut Oy	3299842-6	39,90 %	39,90 %	60	798	-20
Asunto Oy Kotilahdentie 1	0166991-0	22,27 %	22,27 %	Tietoja ei ole toimitettu		
Järvi-Suomen Terveys Oy	3180984-9	25,00 %	25,00 %	22	631	-34
Kiinteistö Oy Säästömikko	0165423-3	20,70 %	20,70 %	Tietoja ei ole toimitettu		

- 21) Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, hyvinvointiyhtymiltä, joissa hyvinvointialue on jäsenenä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyksiltä.

Saamisten erittely				
1 000 €	2024		2023	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Lainasaamiset	6 228		6 228	
Siirtosaamiset				
Myyntisaamiset		284		402
<i>Yhteensä</i>	6 228	284	6 228	402
Saamiset hyvinvointiyhtymältä, jossa hyvinvointialue on jäsenenä				
Myyntisaamiset				
Siirtosaamiset		-47		
<i>Yhteensä</i>	0	-47	0	0
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset		12		1
Siirtosaamiset				
<i>Yhteensä</i>	0	12		1
<i>Saamiset yhteensä</i>	6 228	249	6 228	403

22) Siirtosaamiset

Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät 1 000 €				
	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Muut siirtosaamiset muilta				
Kelan korvaus työterveyshuollosta	1 875	2 944	1 875	2 944
Kelan ensihoidon Kela korvaukset	311	528	311	528
KEHA, korvaukset kuntouutt.työtoiminnasta	54	99	54	99
KEHA, maahanmuuttokorvaukset	4 568	143	4 568	143
STM avustus		304		304
Valtiovarainministeriö, kertaerä		21 682		21 682
KEHA, perheryhmäkodin avustus	290		290	
Työllisyysrahasto, koulutuskorvaus	220		220	
Hankkeiden rahoitusosuudet	4 458	4 925	4 458	4 925
Muut siirtosaamiset	166	604	140	591
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	11 942	31 229	11 916	31 216

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

23) Oman pääoman erien lisäykset ja vähennykset sekä siirrot näiden erien välillä

Oman pääoman erittelyt 1 000 €				
	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	46 285	46 285	46 285	46 285
Vähennykset *)	0	0	0	0
Lisäykset	0	0	0	0
Peruspääoma 31.12.	46 285	46 285	46 285	46 285
Muut omat rahastot 1.1.	1 413	1 413	1 413	1 413
Vähennykset	0	0	0	0
Lisäykset	0	0	0	0
Muut omat rahastot 31.12.	1 413	1 413	1 413	1 413
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	-28 986	21 226	-34 399	22 676
Lisäykset		7 870		0
Vähennykset	-179	-14 128		-14 128
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	-29 165	14 968	-34 399	8 548
Tilikauden yli-/alijäämä	-43 156	-43 954	-42 244	-42 947
Oma pääoma yhteensä	-24 623	18 712	-28 945	13 299

Erittely peruspääoman ja sijoitusrahaston jakautumisesta (1 000 €)		
	Jäsenhyv. alue osuus peruspo:sta	Jäsenhyv. alue osuus sijoitus- rahastosta
Etelä-Savon hyvinvointialue	46 285	1 413
<i>Peruspääoma yhteensä</i>	<i>46 285</i>	<i>1 413</i>

24) Erittely poistoerosta

Erittely poistoerosta		
1 000 €	2024	2023
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	5 639	6 086
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero	0	0
<i>Poistoero yhteensä</i>	<i>5 639</i>	<i>6 086</i>

25) Myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua erääntyvät pitkäaikaiset velat

Pitkäaikaiset velat		
	2024	2023
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	88 884	100 965
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	<i>88 884</i>	<i>100 965</i>

26) Liikkeeseen lasketut joukkovelkakirjalainat
Ei ilmoitettavaa

27) Pakollisten varausten olennaiset erät

Pakolliset varaukset 1 000 €	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu	7 467	7 159	7 467	7 159
Työriitoihin liittyvä palkkavarauus		1 130		1 130
<i>Pakolliset varaukset yhteensä</i>	<i>7 467</i>	<i>8 289</i>	<i>7 467</i>	<i>8 289</i>

- 28) Pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, hyvinvointiyhtymille, joissa hyvinvointialue on jäsenenä sekä osakkuus- ja muille omistusyhteisyyksille.

Vieraspääoma				
1 000 €	2024		2023	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		59		59
<i>Yhteensä</i>		59		59
Velat hyv.yhtymille, joissa hyv.alue on jäsenenä				
Ostovelat		1 218		1 229
<i>Yhteensä</i>		1 218		1 229
Velat osakkuus -sekä muille omistusyhteisyyksille				
Ostovelat		1 702		2 489
<i>Yhteensä</i>		1 702		2 489

- 29) Sekkilimiitti
Ei ilmoitettavaa

- 30) Siirtovelat

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
1 000 €	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	0	0	0	0
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	54 107	53 568	53 375	52 856
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	11 420	10 745	11 291	10 723
Korkojaksotukset	379	798	379	406
Nettovarallisuuden jako Vaalijalan edel.tilik.ylijäämästä	0	15 821	0	15 821
Valtiovarainministeriö VN/9666/2023	5 560	10 873	5 560	10 873
Potilasvahinkovakuutusmaksuvelka	1 072	634	1 072	634
Muut siirtovelat	1 684	745	1 683	671
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	74 222	93 184	73 360	91 984
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	74 222	93 184	73 360	91 984

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

- 31) Velat, joista vakuudeksi annettu kiinnityksiä
Ei ilmoitettavaa
- 32) Muista sitoumuksista kuin veloista vakuudeksi annetut kiinnitykset
Ei ilmoitettavaa
- 33) Konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet
Ei ilmoitettavaa
- 34) Muut vakuudet
Ei ilmoitettavaa
- 35) Vuokravastuut

Vuokravastuut				
1 000 €	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Tilavuokravastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	23 114	22 913	22 550	22 251
Myöhemmin maksettavat	66 548	66 548	37 592	66 548
Tonttivuokravastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat			5 082	
Myöhemmin maksettavat			18 106	
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	5 355	4 593	5 260	4 555
Myöhemmin maksettavat	6 111	6 109	6 069	6 022
Yhteensä	101 128	100 163	94 659	99 376

- 36) Hyvinvointialueen antamat vastuusitoumukset sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta.
Ei ilmoitettavaa

37) Muut hyvinvointialueen antamat vastuusitoumukset ja muut vastuut

Muut taloudelliset vastuut				
1 000 €	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Yrityskortit, rah.yht.vastuu	22	15	22	15
Sopimusvastuut				
Huoltovarmuuskeskuksen varmuusvarastot	46	46	46	46
Käyttökorvaussopimukset				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	657	742		
Myöhemmin maksettavat		725		
Muut taloudelliset vastuut yhteensä	725	1 528	68	61
Aratilat	Rajoitusten päättymis- päivä	Erityisryh- mien käyttörajoi- tus päättymis- päivä	Asukasva- linta rajoitus päättymis- päivä	
Harjun Palvelukoti, Urheilutie 1, Punkaharju	27.6.2052	18.9.2032	27.6.2052	
Koivulan Palvelukoti, Tirrolantie 2, Juva	23.4.2049	21.12.2030	23.4.2049	
Lukkarin Palvelukoti, Ruustiinantie 3, Pieksämäki	26.10.2046	8.1.2027	26.10.2046	
Marian Palvelukoti, Soiseläntie 4, Pieksämäki	15.9.2055	16.10.2035	15.9.2055	
Mäkrinteen Palvelukoti, Kangastie 2, Mäntyharju	8.10.2043	17.1.2034	8.10.2043	
Oravin Palvelukoti, Oravinkatu 7, Mikkeli	15.11.2052	18.2.2033	15.11.2052	
Puulan Palvelukoti, Otto Mannisen Tie 90 C, Kangasniemi	12.10.2051	14.12.2031	12.10.2051	
Siekkilän Palvelukoti, Lungankatu 16, Mikkeli	26.1.2057	6.4.2037	26.1.2057	
Haaparinteen Palvelukoti, Kyläkoulutie 1, Mikkeli	7.7.2027		7.7.2027	

Islabin käyttökorvaussopimuksissa laitteista maksettava hinta määräytyy tuotantovolyymin mukaan. Islab on arvioinut vuosimaksut sopimusta tehdessä arvioitujen tuotantomäärien tai viimeisimpien sopimuspäivitysten tietojen mukaan.

38) Muut hyvinvointialuetta koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt

Huollettavien varat				
1 000 €	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Itsenäistymisvarat	2 907	1 350	2 907	1 350

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

39) Henkilöstön lukumäärä 31.12. tehtäväalueittain

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2024	2023
Sosiaalipalvelut	1 554	1 526
Ikääntyneiden palvelut	1 993	1 976
Terveyspalvelut	3 247	3 250
Pelastus- ja turvallisuuspalvelut	139	152
Konsernipalvelut	744	804
Yhteensä	7 677	7 708

Muita lukuja löytyy henkilöstökertomuksesta

40) Taseeseen aktivoidut henkilöstömenot Ei ilmoitettavaa

41) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueille tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
€	2024	2023
Kaakkois-Suomen Kokoomus	3 708	1 472
Kaakkois-Suomen SDP	13 904	15 190
Kaakkois-Suomen Vasemmistoliitto	448	708
Keskusta Etelä-Savon piiri ry	14 110	14 634
Keskusta Itä-Savon piiri ry	7 516	7 524
Perussuomalaiset	1 869	2 044
Savo-Karjalan SDP	0	183
Suomen Kristillisdemokraatit	915	779
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	42 470	42 533

42) Lakisääteistä tilintarkastusta suorittavalle tilintarkastusyhteisölle maksettavat palkkiot

Tilintarkastajan palkkiot		
1 000 €	2024	2023
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	50	45
BDO Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	33	2
Tarkastuslautakunnan avustaminen	22	24
Muut palkkiot	9	7
KPMG Julkistarkastus Oy		
Tilintarkastuspalkkiot		26
Tarkastuslautakunnan avustaminen		1
Muut palkkiot		1
PrincewaterhouseCooper Oy		
Muut palkkiot	19	
KPMG Oy		
Muut palkkiot	10	870
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<i>143</i>	<i>976</i>

43) Intressitahotapahtumat

Ostot intressitahoilta 1 000 €	2024	2023
Hyvinvointiyhtymiltä		
Islab hyvinvointiyhtymiltä	15 858	15 723
Osakkuusyrittäjä		
Mikkelin Pesula Oy		4 009
Järvi-Suomen Terveys Oy	9 164	5 957
Pieksämäen Tukipalvelut Oy	3 212	3 637
Tytäryhteisöiltä		
Mikkelin Sairaalaparkki Oy	251	244
Ostot intressitahoilta yhteensä	28 485	29 570

Myynnit intressitahoille 1 000 €	2024	2023
Hyvinvointiyhtymille		
Islab hyvinvointiyhtymille	700	819
Osakkuusyrittäjä		
Pieksämäen Tukipalvelut Oy	103	
Tytäryhteisöille		
Mikkelin Sairaalaparkki Oy	284	303
Myynnit intressitahoille yhteensä	1087	1122

Lainasaamiset tytäryhteisöltä 1 000 €	2024	2023
Tytäryhteisöiltä		
Mikkelin Sairaalaparkki Oy	6 228	6 228
Lainasaamiset intressitahoilta yhteensä	6 228	6 228

Hyvinvointialue on antanut Mikkelin Sairaalaparkki Oy:lle pääomalainan 6 227 780,00
Lainasta maksetaan korkoa 12kk Euribor + 1 %.
Lainan lyhennyksistä on sovittu erillisillä päätöksillä.

Hyvinvointiyhtymän johtajan kanssa 4.7.2022 solmittu johtajasopimus, jossa on
sovittu 9kk:n palkan suuruudesta erokorvauksesta.

5 Eriytetyt tilinpäätöslaskelmat

Vuoden 2020 alussa voimaan tullut kilpailulain 30 d § edellyttää, että kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa harjoittavan hyvinvointialueen tulee pitää tästä taloudellisesta toiminnastaan muusta toiminnastaan erillistä kirjanpitoa. Toiminnan hinnoittelun on mahdollistettava liiketaloudellisesti kannattava toiminta. Hinnoittelussa on huomioitava välittömien tuotantokustannusten ohella myös välilliset kustannukset, kuten hallinnon kulut. Kirjanpidon eriyttämisvaatimus koskee tilanteita, joissa markkinoilla tapahtuvan taloudellisen toiminnan liikevaihto on vuodessa vähintään 40 000 euroa.

Etelä-Savon hyvinvointialue esittää eriytetyt tuloslaskelmat kolmesta eri toiminnasta, joiden katsotaan tapahtuvan kilpailutilanteessa markkinoilla: ruokapalveluiden ja puhtauspalveluiden myymisestä sekä tilojen vuokrauksesta ulkopuolisille tahoille.

Ulos myytyjen palveluiden ja ulkopuolisille vuokrattujen tilojen hinnoittelun periaate on ollut sama kuin sisäisten yksiköiden hinnoittelussa. Poikkeuksen muodostaa henkilökuntaruokailu, jossa on noudatettu vuodelle 2024 verohallinnon päätöstä verotuksessa noudatettavista luontoisetujen laskentaperusteista.

Kilpailutilanteessa markkinoilla harjoitettavaan taloudellisen toiminnan kustannuksiin on laskettu kaikki siihen liittyvät välittömät ja välilliset kustannukset. Välittömät kustannukset on kohdistettu eriytetyissä laskelmissa aiheuttamisperiaatteella ja osuus välillisistä kustannuksista (yleis- ja yhteiskustannukset) on kohdistettu kertomalla välillisten kustannusten määrä markkinoilla tapahtuvan myynnin suhteellisella osuudella koko toiminnan volyymista.

Kaikkiaan markkinatilanteessa tapahtuvan ulosmyynnin määrä vuonna 2024 oli n. 1,8 miljoonaa euroa, josta suurin yksittäinen tekijä oli henkilökunnalle tapahtuva ateriamyynti.

Tuloslaskelma	Ravintopalvelut		Puhtauspalvelut		Tilapalvelut	
	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Myyntituotot	976 617,39	1 121 216,08	170 196,42	128 412,48	652 000,00	652 000,00
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	976 617,39	1 121 216,08	170 196,42	128 412,48	652 000,00	652 000,00
Palkat ja palkkiot	-379 659,89	-513 676,81	-93 462,90	-84 424,22	-27 955,90	-26 149,41
Eläkekulut	-75 945,59	-99 281,85	-18 770,21	-16 127,41	-5 505,95	-4 945,31
Muut henkilösivukulut	-9 429,73	-19 091,18	-2 312,27	-3 123,64	-689,26	-965,88
Henkilösivukulut yhteensä	-85 375,32	-118 373,02	-21 082,48	-19 251,05	-6 195,21	-5 911,19
Henkilöstökulut yhteensä	-465 035,21	-632 049,83	-114 545,38	-103 675,27	-34 151,11	-32 060,61
Palvelujen ostot yhteensä	-47 531,26	-52 972,37	-46 657,59	-3 998,93	-54 295,91	-52 903,72
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-325 594,11	-445 929,53	-2 605,99	-2 929,41	-87 264,41	-86 581,25
Avustukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-8,98
Muut toimintakulut	-326,26	-862,70	-29,85	-9,74	-364 628,91	-316 120,30
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-838 486,84	-1 131 814,43	-163 838,81	-110 613,36	-540 340,34	-487 674,86
Sisäiset kulut	-85 172,77	-122 086,85	-4 088,10	-3 356,94	-29 819,99	-1 207,44
TOIMINTAKATE	52 957,78	-132 685,20	2 269,51	14 442,18	81 839,67	163 117,70
Korkotuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	495,36
Muut rahoitustuotot	0,00	-2,73	0,00	-0,05	0,00	0,69
Muut rahoituskulut	-1,65	-6,76	-0,05	-0,13	-0,28	-64,71
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-1,65	-9,49	-0,05	-0,18	-0,28	431,33
VUOSIKATE	52 956,13	-132 694,68	2 269,46	14 442,01	81 839,39	163 549,03
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 515,37	-17 785,26	-200,07	-296,31	-140 797,59	-143 556,19
TILIKAUDEN TULOS	40 440,76	-150 479,94	2 069,39	14 145,70	-58 958,20	19 992,84
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	40 440,76	-150 479,94	2 069,39	14 145,70	-58 958,20	19 992,84

6 Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä

Tilinpäätös on allekirjoitettu sähköisesti.

Mikkelissä sähköisen allekirjoituksen päiväyksellä

Heikki Laukkanen
puheenjohtaja

Arto Seppälä
1. varapuheenjohtaja

Pirkko Valtola
2. varapuheenjohtaja

Erkki Huupponen

Jouni Koskela

Seija Kuikka

Janne Laine

Soili Moilanen

Panu Peitsaro

Sanni Saari

Eija Stenberg

Jaana Strandman

Oskari Valtola

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta kertomuksen sähköisen allekirjoituksen päiväyksellä.

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Ulla-Maija Tuomela, JHT, KHT

7 Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT

Pääkirja
Päiväkirja
Talousarvion toteumavertailu
Investointien toteumavertailu
Tase
Tuloslaskelma
Rahoituslaskelma

TOSITELAJIT

1	Pankkitositteet	1-
2	Kassatositteet Ceepos	365-
3	Palkkatositteet	1-
4	Apteekkisiirrot MKS	1-
5	Keskusvarastosiirrot MKS	1-
6	Sijaismaksajan palkkiot	1-
7	Apteekkisiirrot SKS	1-
8	Matkalaskut M2	1-
9	Keskusvarastosiirrot SKS	1-
10	Muistiotositteet	1-
12	ProConsona	1-
13	Oima omais- ja perhehoito	1-
14	Kassatositteet manuaaliset	1-
16	Suoritusositteet Ropo	328-
17	Myyntilaskut Ropo	591-
18	YPH Effica Savonlinna	1-
19	YPH Effica Pieksämäki	1-
20	Ostolaskujen maksut (kuittaus)	1-
21	Ostoreskontralaskut	1-
38	Depositor sosiaaliset luotot	1-
80	Käyttöomaisuus valmiisiin	1-
87	Sumu-poistot	1-
89	Sisäinen laskutus	1-
90	Vyörytykset	1-
96	Kirjanpidon tulos	1-
97	Kirjanpidon tulos laskennallinen	1-
98	Sisäisen laskennan tulos	1-
99	Sisäisen laskennan tulos laskennallinen	1-

KIRJANPITOKIRJOJEN JA TOSITTEIDEN SÄILYTYS

Kirjanpitokirjat ja tositteet säilytetään joko sähköisessä muodossa tai paperitulosteina lain mukaisen säilytysajan.